

Inkeriläisten viesti

NUMERO 1–2
TAMMIKUU
–HELMIKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäi
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Taiteilija Heikki Ulvin lasimaalauksia oli nähtävänä Kemin lumilinnassa kevättalvella 1998. Kuva Ralli Kauhanen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Uuden vuosituhannen kynnyksellä

Olemme aloittaneet tämän vuosituhannen viimeisen vuoden ja pian edessä on kolmas vuosituhat. Tietokoneasiantuntijat tekevät jo nyt pitkiä työpäiviä varmistaakseen sen, että ohjelmat eivät kaadu tai lukkiudu, kun edessä on uusi tuhatluku. Kristilliset kirkot juhlivat vuotta 2000 Jeesuksen syntymisen riemuvuotena. Jotkut kristilliset lahkot elävät taas maailmanlopun tunnelmissa.

On merkillistä, kuinka tällainen ajanlaskun taitekohta saa monien ihmisten mielikuvituksen liikkeelle. Ja kuitenkin kysymyksessä on perimmältään vain ihmisten tekemä sopimus siitä, kuinka aikaa lasketaan ja rytmitetään. Rooman keisari **Gaius Julius Caesar** otti aikanaan käyttöön ajanlaskutavan, joka on nykyisen kalenterimme pohja. Sen mukaan vuodessa oli 365 päivää, ja joka neljänteen vuoteen lisättiin yksi kokonainen päivä eli ns. karkauspäivä. Lisäksi joka sadas vuosi oli karkausvuosi. Keisarin nimen mukaan tätä kalenteria kutsutaan juliaaniseksi kalenteriksi.

Katolinen paavi **Gregorius XIII** määräsi 1500-luvulla, että juliaanista kalenteria oli epätäsmällisyyksien vuoksi tarkennettava siten, että erillistä karkausvuotta vietetään vain joka neljässadas vuosi. Tätä ns. gregoriaanista kalenteria me läntisessä kristikunnassa nyt käytämme.

Mutta emmehän me itse asiassa tiedä edes Jeesuksen täsmällistä syntymävuotta saatikka syntymän päivämäärää. Varmuudella tiedämme vain sen, että Jeesus on syntynyt vuosien 12 eKr ja 6 jKr välisenä aikana. Todennäköisimpänä syntymävuotena monet pitävät joko vuotta 7 eKr tai 4 eKr. Vuosi 2000 jälkeen Kristuksen syntymän voisi siis olla myös vasta muutaman vuoden kuluttua tai sitten se ehkä olisikin jo ohitettu.

Kristittyjen tapa laskea aikaa ei myöskään ole maailmassa ainoa käytäntö. Kerrotaan, että nykyinen paavi **Johannes Paavali II** on lähettänyt myös muiden uskontojen edustajille kutsun saapua Vatikaaniin juhlimaan riemuvuotta 2000. Muslimien korkea johtaja kiitti kohteliaasti ystävällisestä kutsusta ja lupasi saapua, jos ikää riittää. Tätä hän kuitenkin rohkeni epäillä, koska vuoteen 2000 on vielä niin pitkä matka. Muslimit nimittäin pitävät ajanlaskun taitekohtana meidän vuottamme 622 jKr, jolloin profeetta **Muhammed** joutui pakenemaan Mekasta Medinaan. Islamin piirissä eletään nyt vuotta 1419.

Edellä sanotulla en suinkaan halua olla pilaamassa edessä olevaa suurta juhlavuotta. Mutta ehkä tällaiset tiedot voivat vähentää joidenkin turhia maailmanlopun tunnelmia.

Inkeriläisille kulunut vuosisata on joka tapauksessa ollut erityisen raskas. Meillä on lupa toivoa ja odottaa, että pian alkava uusi vuosisata olisi tässä suhteessa valoisampi.

Markku Pyysiäinen

Mitkä ihmeen seukot?

Se, joka ei tiedä, mitä *serkku* on Inkerin murteella, voi ihmetellä lehtemme Muistilistalla esiintyvää otsikkoa Seukot Inkeri-kodissa. Minäkin aikani ihmettelin, mutta lähdin sitten katsomaan. Inkeri-kodissa kohtasin joukon varttuneita, iloisesti laulavia ihmisiä, joilla kaikilla oli kerrottavana tarinansa Inkeristä, sieltä lähdöstä ja Suomeen asettumisesta. Joukkoa veti seuran puheenjohtaja **Aili Jukarainen**, joka pian pani laulut uusiksi, esittelykierroksen käyntiin ja ohjelman pyörimään.

Läsnä tuona marraskuisena päivänä olivat mm. kunniaseukko **Eeva Supponen**, pian 93-vuotias, sekä **Lempi Vauhkonen, Katariina Ruuska, Aino Manninen, Irma Rautio, Anni Parkkali, Aune Liljeblad, Harri Kössi, Hilma Saarinen, Pirkko Huurto, Armas Toivokainen** ja **Irma Pärnänen**. Kaikki kertoivat auliisti, mistä Inkerin pitäjästä olivat lähtöisin ja milloin tulleet Suomeen.

Vieraitakin oli kutsuttu

Vantaankosken seurakunnan entinen diakonissa **Helvi Simonen** kertoi, miten oli tutustunut inkeriläisyyteen ja miten tuo tutustuminen oli johta-

Viitisentoista seukkoa kokoontuu kerran kuussa torstaisin Inkerikodissa. Eturivissä vasemmalla vanhin jäsen Eeva Supponen.

Huhtikuussa tulee 93 vuotta täyteen pirteälle Eeva Supposelle, joka on kuulunut Seukkoihin alusta lähtien.

nut useisiin käynteihin mm. Skuoritsan seurakunnassa. Maria-kodissa vanhukset laulavat aina ruokavirren. Kaikkein vanhimmat, mm. 92-vuotias Vilhelmiina ja 90-vuotias Anna eivät jaksa enää käydä kirkossa. Seurakunnassa on 5–6 naista, jotka käyvät taloissa vanhusten luona ja tuovat heitä joskus Maria-kotiin saunaan. On tehty myös aloite, että vanhusten liinavaatteet tuotaisiin Maria-kotiin pestäviksi.

Toinen vieraista oli Keravalta. Kodinhoitaja **Eeva Parkkali** on työskennellyt Keravalla pakolaisten ja paluumuuttajien parissa. Monenlaista tulijaa on nähty ja kaikkia koetettu auttaa. Eräskin mummo tuli Virosta ennalta ilmoittamatta matkalaukku kädessä, kun oli kuullut, että Keravalla on paluumuuttajia otettu vastaan. Hänelle hankittiin pikapikaa tilapäinen asunto, mutta siellä hän ei osannut muuta kuin ottaa vettä hanasta. Sähköhellaa hän ei ollut koskaan käyttänyt. Tällaisten muuttajien auttamiseksi on tehtävä paljon työtä, ennen kuin on hoidettu rekisteröityminen, hankittu Kela-kortti, järjestetty terveydenhoito jne.

Tulijoiden joukossa on sekä Siperian opettamia vanhuksia että suomea osaamattomia nuorempiakin. Enää ei voi tulla noin vain iltalaivalla Virosta. Säännöt ovat tiukentuneet; on oltava osoite ja jotain tietoa vastaanottajista. Moni suomea taitava tai nopeasti opiskellut paluumuuttaja on Keravallakin sitten käynyt rippikoulun ja löytänyt yhteyksiä seurakunnasta. Niiltä, jotka puhuvat vain venäjää, tuntuu puuttuvan tällaista aloitteellisuutta.

Torstaisin koolla

Seukko-seuran perustava kokous on pidetty 6. marraskuuta 1975. Silloin jo päätettiin, että kokoontumispäivä on torstai. Perustajia olivat Inkeriläisten Yhdistyksen Helsingin paikallisosaston aktiivit, mm. **Iida Riipinen**. Ensimmäisenä puheenjohtajana toimi **Heljä Huttunen** ja sihteerinä **Ruth Hämeen-Anttila**. Alusta alkaen kokoontumisilla on ollut hengellinen sisältö ja virsillä ohjelmassa tärkeä sija.

Seukkojen puheenjohtaja Aili Jukarainen (oik.) ja täytekakkumestari Hilma Saarinen suunnittelevat jo varmaan seuraavaa tapaamista, kenties kevätretkeä.

Seukko-seurassa lauletaan paljon. Nytkin Seukkojen laulelma kajahti kahteen kertaan ja virsiä veisattiin useita. Tärkeää on tietenkin lämminhenkinen kahvihetki. Kun nyt sattui olemaan lähellä Hilma Saarisen syntymäpäivä, saatiin hänen tekemäänsä täytekakkua. Kuluneen vuoden retkiä muisteltiin ja uusia suunniteltiin. Aili Jukarainen kertoi mm. että Sota-arkistosta (Työpajankatu 6, Helsinki) voi hakea tietoja. Tämä puolustushallinnon keskusarkisto palvelee myös yksityisiä ihmisiä. Jos menee itse paikalle, on palvelu maksutonta. Kannattaa soittaa etukäteen. (puh. 09-1815 5415)

Päivä kerrallaan

Kova työ ja iloinen luonne ovat Eeva Supposen mielestä hänen pitkän ikänsä salaisuutena. Kunto on niin hyvä, että hän ilman erityisiä avustajia pystyy asumaan yksin Tapiolankodissaan. Pian hän kuitenkin toivoo pääsevänsä palvelukotiin.

Eeva Supponen on tehnyt työtä kotitalous- ja puutarhaneuvojana ja opettajana Jamilahden kansanopistossa. Suomeen hän oli tullut 1919. Juuret ovat lujasti Inkerissä.

– Olen aina ollut muita auttamassa, sanoo Eeva. Nyt on kaikki helppoa, en tarvitse itse apua. Käyn kaupassa, laitan ruokaa, mutta juhlissa en oikein jaksa enää käydä.

Seukko-seuran tilaisuuteen hän tuli reippaasti kahdella bussilla.

– Täytyy ottaa vastaan mitä annetaan, täytyy olla tyytyväinen ja elää päivä kerrallaan, sanoo tämä virkeä kunniaseukko.

Teksti ja kuvat Marja Mustakallio

Seukkojen laulelma

On Seukko-seura oiva tää,
se meidät yhdistää.
Sä tule tänne kanssamme,
äl' yksin kotiin jää!

Tääll' laulellaan ja riemuitaan
osansa kaikki saa.
Voi surut, murheet unhoittaa,
ne jäävät oven taa!

Me ollaan kaikki nuoria,
sen näkee päältä päin!
Kun katsoin silmän sinehen
niin miettimähän jäin.

Se silmä sielun peili on,
se sieltä kuvastaa,
ett' sydän nuori rinnass' on,
siks' laulu kajahtaa.

On laulu kaikkein rakkahin,
se meidät nuorentaa,
ja antaa meille voimia
elämää rakastaa!

Sanat Jussi Vesa

Sivistyssäätiö jakoi apurahoja

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus myönsi kokouksessaan 23.11.1998 apurahoja Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja tämän kulttuurin edistämiseen. Apurahoja jaettiin tänä vuonna yhteensä 11 000,– mk.

Joensuussa asuvalle **Sergei Arhipoville** annettiin 2 000,– mk opiskelua varten. Vantaalaiselle **Toivo Flinkille** myönnettiin 5 000,– markan apuraha tohtorin väitöskirjan valmistamista varten. Helsinkiläiset **Tuulikki** ja **Taisto Rautalainen** saivat 2 000,– mk Inkerinmaalle suuntautuvan kenttätyön matka- ja työvälinekustannuksiin. Päätöksessään säätiö edellytti, että kerätystä aineistosta voidaan julkaista osia Inkeriläisten viesti -lehdessä. **Alina Otti** Pietarista sai 2 000,– mk Inkerinmaan kansallispukujen tutkimista ja näiden pukujen piirtämistä varten. Samalla säätiö edellytti saavansa valmistuvat kuvat käyttöönsä ja oikeuden valmistaa niistä esimerkiksi kortteja.

Markku Pyysiäinen

Inkeri, Suomi ja Väli-Eurooppa

Prof. Pekka Leimun puhe Turussa 12.7.1998

Kiitän juhlien järjestäjiä heidän minulle suomastaan kunniasta puhua tässä tilaisuudessa. Itse olen inkeriläisten kanssa joutunut henkilökohtaisesti tekemisiin ihan sattumalta vain kerran elämässäni jo hyvin kauan sitten.

Nuorena opiskelijana olin kesällä 1965 Keski-Euroopassa Varsinaissuomalaisen osakunnan bussimatkalla. Eräällä silloisen Länsi-Saksan leirintäalueella, taisi olla Kölnissä, meidän suomalaisten opiskelijoitten kanssa tuli juttelemaan ainakin meidän mielestämme silloin vanhahko saksalainen mies, joka oli tunnistanut bussimme kansallisuuden. Hän kertoi olleensa sodassa mukana piirittämässä Leningradia ja tavanneensa siellä tuolla alueella asuvia suomalaisia, joita hän piti erittäin mukavina ihmisinä. Suomessa hän sen sijaan ei ollut koskaan käynyt. Tästä syntyi minun ja tuon saksalaisen veteraanin välille pieni kiista. Minä väitin, että suomalaisethan asuvat enimmäkseen Suomessa eivätkä missään Leningradin ympäristössä. Jotain suomensukuisia heimoja tuolla alueella tosin saattoi kyllä asua. En silloin vielä opiskellut kansatiedettä, joten tietoni tällaisista asioista olivat perin hataralla pohjalla. Joka tapauksessa hävisin lopulta tuon väittelyn saksalaismiehen kanssa, ja jouduin toteamaan, että hänellä oli asiasta paremmat tiedot kuin minulla: *inkeriläiset ovat suomalaisia, eivät mikään suomalaisten sukukansa.*

Mistä johtui, ettei 1960-luvun suomalainen opiskelija tiennyt juuri mitään Inkeristä ja inkeriläisistä? Ja mistä johtui, etteivät juuri muutkaan tienneet mitään senhetkisestä tilanteesta Inkerinmaalla? Palaan näihin kysymyksiin tarkasteltuani ensin eräiden muiden vähemmistöjen tilannetta Euroopassa

Vaikka ei oteta lukuun viimeaikaisia suuria Balkanin sodasta tai vain taloudellisista syistä aiheutuneita muuttoliikkeitä maanosassamme, meillä on Euroopassa jo vanhastaan yllin kyllin erilaisia etnisiä ja kielellisiä vähemmistöjä. Mainittakoon vaikkapa sellaiset kuin baskit Espanjan ja Ranskan rajan molemmin puolin, bretoonit Ranskan Bretagnessa, friisit Hollannin ja Saksan rajan molemmin puolin, tanskalaiset Pohjois-Saksassa Tanskan rajan tuntumassa ja saksalaiset vuorostaan Etelä-Tanskassa Saksan rajan tuntumassa, skoonelaiset Etelä-Ruotsissa ja suomalaiset Pohjois-Ruotsissa ja Pojois-Norjassa, monet suomensukuiset kansat Venäjällä jne. Kaikkien näitten asema ja oikeudet määrittyvät sen mukaan minkälaista politiikkaa kunkin maan valtaväestö näitä vähemmistöjä kohtaan noudattaa. Sikäli kuin tiedän, heikoimmassa asemassa ovat Ranskan bretoonit ja Venäjän suomensukuiset kansat. Mikä on näiden vähemmistöjen tilanne verrattuna inkeriläisiin?

Kulttuurisia eroja

Kansatieteen kannalta Eurooppa voidaan mm. jakaa itäiseen ja läntiseen kulttuurialueeseen eli yksinkertaisesti Itä- ja Länsi-Eurooppaan. Näiden välinen raja noudattaa itäisen ja läntisten uskonto- ja kirkkokuntien välistä rajaa, siis toisaalta ortodoksisen ja toisaalta roomalaiskatolisen ja siitä eronneiden protestanttisten kirkkojen välistä rajaa. Kysymys ei kuitenkaan ole vain kirkosta ja uskonnosta. Aikakaudella ennen teollistumista kirkko ja uskonto vaikuttivat monin tavoin kansankulttuuriin aivan arkielämän tasolla ja aiheutti samalla kulttuurisia eroja niiden välille, jotka kuuluivat eri kirkkokuntiin. Esimerkiksi ortodoksit viettivät ja viettävät joulua eri tavoin ja eri aikana kuin läntisiin kirkkoihin kuuluvat. Mutta tapakulttuuri muuttuu hitaasti, ja siksi näillä vanhoilla eroilla on suuri merkitys vielä tänäkin päivänä huolimatta maallistumisesta ja kirkon ja uskonnon merkityksen vähenemisestä.

Mitä tulee edellä luettelemiini eurooppalaisiin vähemmistöihin, niitä yhdistää kaikkia yksi asia: ne kuuluvat samaan uskonto- ja kirkkokuntaan kuin alueensa valtaväestö. Venäjän suomensukuiset kansat – en laske tässä mukaan inkeriläisiä, jotka siis ovat suomalaisia eivätkä vain suomensukuisia – kuuluvat ortodoksiseen kirkkoon kuten venäläisetkin, ja kaikki mainitut muut kuuluvat samaan läntiseen joko katoliseen tai protestanttiseen kirkkoon kuin alueensa valtaväestö. Näin ollen kirkko ja uskonto sekä niiden vaikutus kansankulttuuriin eivät ole muodostamassa juopaa näiden vähemmistöjen ja valtaväestön välille. Erot ja mahdolliset ongelmat eivät siten ole ainakaan ensisijaisesti kulttuurisia, vaan johtuvat kielellisistä, etnisistä tai muista syistä. Toki joitakin pieniä kulttuurieroja vähemmistön ja valtaväestön välillä voi olla mutta ei varsinaisia vastakohtaisuuksia. Kielirajat eivät yleensä näissa tapauksissa ole kulttuurirajoja.

Tässä suhteessa aivan toisenlaisessa asemassa ovat usein vähemmistöt edellä mainitsemani Euroopan kulttuurisen itä-länsi -rajan tuntumassa. Olen kutsunut tätä aluetta Väli-Euroopaksi. Lännen puolella rajaa siihen kuuluvat Suomi, Baltian maat, Puola, Tšekki, Slovakia, Unkari, Itävalta, Slovenia, Kroatia ja Italia, ja idän puolella Länsi-Venäjä, Valkovenäjä, Ukraina, Romania, Serbia, Montenegro, Makedonia ja Kreikka. Näissä maissa lännen puolella olevia vähemmistöjä, jotka edustavat itäeurooppalaista kulttuuria, ovat mm. Suomen karjalaiset ortodoksit, Viron ortodoksiset setukaiset Petserin alueella, Latvian vanha ortodoksinen venäläisväestö, Puolan ortodoksiset valkovenäläiset ja ukrainalaiset sekä Kroatian ortodoksiset serbit. Idän puolella olevia vähemmistöjä, jotka edustavat siis länsieurooppalaista kulttuuria ovat Venäjän luterilaiset inkeriläiset ja saksalaiset, Valkovenäjän katoliset puolalaiset, Ukrainan katoliseen ns. Uniaattikirkkoon kuuluvat ukrainalaiset, Romanian Transilvanian osittain katoliset osittain luterilaiset unkarilaiset ja Serbian katoliset kroaatit.

Näissä tapauksissa, joissa siis vähemmistö edustaa toista kirkkokuntaa ja kulttuuria kuin alueen enemmistö, väestöryhmien ristiriita on paljon suurempi kuin aikaisemmin mainitsemissani tapauksissa. Balkanin sota, jossa katoliset ja ortodoksit – ja

heidän lisäkseen vielä muslimit – taistelivat keskenään osoittaa, kuinka pitkälle ristiriidat voivat paisua. Mutta samanlaisia ongelmia on ollut myös Romanian valtaväestön ja unkarilaisten välillä. Sen sijaan Länsi-Euroopassa vain pieni baskien vähemmistö ylläpitää väkivallan kierrettä Espanjassa, ja sama on tilanne Pohjois-Irlannissa. Myöskään Venäjän suomensukuisten vähemmistöjen ja venäläisten välillä ei tiettävästi ole kovin kärjistyneitä ristiriitaisuuksia. Näin ollen inkeriläiset kuuluvat niihin välieurooppalaisiin vähemmistöihin, joiden hankalana osana on ollut asua toista kirkkokuntaa ja kulttuuria edustavan valtaväestön keskuudessa.

Etninen sulautumisprosessi

Mutta on vielä toinen syy, miksi inkeriläisten asema kuitenkin on ollut paljon hankalampi kuin lähes kaikkien muiden edellä luettelemieni välieurooppalaisten vähemmistöjen. Tämä syy on tietenkin Neuvostoliiton olemassaolo ja se, että inkeriläiset sattuivat asumaan juuri sen alueella ja nimenomaan Venäjällä. Vain Venäjän saksalaiset olivat tässä suhteessa yhtä hankalassa asemassa. Muissa neuvostotasavalloissa kuin Venäjällä asuneiden välieurooppalaisten vähemmistöjen tilanne oli helpompi, koska niiden valtaväestökin oli venäläisten silmissä Neuvostoliiton vähemmistöä. Tosiasiahan on, että stalinismin kansallisuuspolitiikassa oli itse asiassa kysymys venäläistämisestä, joten nimenomaan Venäjän alueen vähemmistöt saivat käytännössä kokea tämän politiikan seuraukset ankarimmillaan.

Virallisesti ja neuvostokansatieteellisesti kysymys oli ns. etnisestä prosessista, jossa Neuvostoliiton veljeskansat vähitellen vapaaehtoisesti sulautuisivat yhteen etnisesti ja kielellisesti ja jonka tuloksena olisi neuvostoihminen, homo sovjeticus. Käytännössä tarkoitus oli, että tämä neuvostoihminen olisi unohtanut oman alkuperäisen kansallisuutensa, kielensä ja kulttuurinsa ja olisi omaksunut Venäjän kielen ja venäläisen identiteetin. Vastaavia pyrkimyksiä vähemmistöjä kohtaan on varmaan esiintynyt myös esimerkiksi Romaniassa ja muuallakin, mutta keinot joita Neuvostoliitossa käytettiin tähän päämäärään pääsemikseksi olivat, kuten tunnettua, raakuudessaan ja kokonaisvaltaisuudessaan vertaansa vailla.

Ennen toista maailmansotaa ja jo ennen itsenäisyyttäkin heimoaate oli elänyt kansallisuusaatteen rinnalla Suomessa voimakkaana. Mm. kieli- ja kansatieteilijät olivat tehneet tutkimusmatkoja suomensukuisten kansojen keskuuteen Venäjälle ja muuallekin. Myös taiteilijat olivat mukana tässä liikkeessä, joka monilla taiteen aloilla ilmeni ns. karelianismina ja kansallisromantiikkana. Sotien välisenä poliittisesti kiihkeänä aikana vastaavat aatteet saivat muualla Euroopassa kovin kärjistyneitä muotoja. Myös Suomessa esiintyi varmasti ylilyöntejä huolimatta siitä, että maamme oli yksi niistä harvoista Euroopan maista, joissa parlamentaarinen demokratia pysyi voimassa ja säilyi jopa läpi sota-ajan. Ne, jotka Suomessa kiihkoilivat kansallisuus- ja heimoaatteella, muodostivat lopultakin pienen vähemmistön.

Ei sopinut elämöidä

Sodan jälkeen tilanne muuttui täysin.

Heimoaatetta voimallisesti ajanut Akateeminen Karjala-Seura lakkautettiin Neuvostoliiton tahdosta fasistisena järjestönä. Sen piirissä oli varmasti esiintynyt monenlaistakin turhaa kiihkoilua, mutta loppujen lopuksi kysymys taisi enemmänkin olla suurista sanoista kuin teoista. Niin tai näin, tuo seura oli monopolisoinut heimoaatteen itselleen, ja kun se lakkautettiin, samalla lakkautettiin heimoaate Suomesta. Myöskään itsenäisyydellä ei sopinut elämöidä, kuten presidentti Kekkonen sanoi. Tilanne oli aluksi se, että tiedettiin, miten jotkut asiat oikeasti olivat, mutta niistä ei sopinut kovin suureen ääneen puhua eikä varsinkaan kirjoittaa. Mutta, kun tätä tällaista tilannetta oli kestänyt riittävän kauan ja uudet sukupolvet olivat vaihtuneet vanhojen tilanne, niin 1970-luvulla oltiin jo tilanteessa, jossa alkoi unohtua se todellisuus, josta ei ollut voinut puhua eikä kirjoittaa ja alettiin uskoa siihen, mitä puhuttiin ja kirjoitettiin. Kysymys ei aina ollut suoranaisista valheista ja propagandasta mutta parhaimmillaankin vain osatotuudesta – se toinen osa oli unohtumassa. Toisin sanoen Suomen kansan henkinen selkäranka alkoi osoittaa murtumisen merkkejä. Onneksi Neuvostoliitto ehti sitten romahtaa ennen kuin selkärankamme olisi peruuttamattomasti murtunut.

Juuri tähän tilanteeseen viittasin esitykseni alussa, kun kerroin kesällä 1965 minulle Kölnin leirintäalueella sattuneesta tapauksesta. Juuri siksi en 1960-lukulaisena opiskelijana tiennyt inkeriläisistä yhtään mitään. Tosin yhteydenpito Neuvostoliitossa asuneisiin inkeriläisiin Suomesta oli ollut hankalaa jo vallankumousvuodesta 1917 asti, mutta toiseen maailmansotaan asti heimoaatetta voitiin kuitenkin ylläpitää ja asioista puhua. Sodan jälkeen se ei enää ollut poliittisesti suotavaa, mutta tästä välttämättömyydestä tehtiin myös hyve: heimoaate nähtiin aikansa eläneenä, epärealistisena, epämodernina ja epämuodikkaana. Mutta myös käytännössä heimoaatteen ylläpitäminen oli lähes mahdotonta, sillä kaikki sukukansamme olivat toisen maailmansodan jälkeen jääneet rautaesiripun taakse. Viro oli liitetty Neuvostoliittoon, eikä siten myöskään yhteydenpito siellä asuviin tai sinne muuttaviin inkeriläisiin ollut mahdollista. Myös Unkari kuului neuvostoblokkiin, ja vuoden 1956 kansannousun aikana meillä kyllä järjestettiin keräyksiä ja lähetettiin humanitaarista apua, ja jopa otettiin vastaan joitakin pakolaisia, mutta yhteydenpito Unkariin katkesi kansannousun tultua kukistetuksi. Stalinin kuoltua olot alkoivat vähitellen helpottua, ja esim. vuodesta 1965 alkaen oli mahdollista matkustaa Viroon ja samoihin aikoihin Unkariin.

Yhteyksiä solmittiin

Näissä ajan oloissa osallistuminen pohjoismaiseen yhteistyöhön oli meille suomalaisille henkireikä kansainvälisyyteen, ja esimerkiksi minun opiskellessani kansatiedettä tämä yhteistyö oli vilkasta jo opiskelijatasolla. Sitä mukaa kuin kansainvälisyys lisääntyi ja kontaktit kasvoivat muuallekin, huomasi kyllä, että meillä Suomessa niin epämoderni ja epämuodikas heimoaate eli ja voi hyvin kaikkialla muualla Euroopassa. Suomella oli hyvä maine ja suomalaiset otettiin kaikkialla hyvin vastaan, mutta silti tunsimme olevamme kaikkialla vierai-

ta ja ulkopuolisia. Pohjoismainen yhteistyö perustui yhteiseen skandinaaviseen heimotunteeseen ruotsalaisten, norjalaisten, tanskalaisten ja suomenruotsalaisten veljeskansojen kesken. Siksi oli puhuttava skandinaavisia kieliä huolimatta siitä, että keskinäinen ymmärtäminen kärsi siitä, eikä tämä koskenut vain meitä suomalaisia, ja esimerkiksi kaikkien hyvin ymmärtämän englannin kielen käyttö ei tullut eikä vieläkään tule kysymykseen. Sama oli tilanne muualla läntisessä Euroopassa, jossa saksalaisilla oli sveitsiläiset ja itävaltalaiset kielisukulaisensa, ranskalasilla belgialaisensa ja kanadanranskalaisensa, ja myös italialasilla, espanjalaisilla ja englantilaisilla oli omat kielisukulaisensa valtameren toisella puolella. Sitä paitsi nämä kansat puhuivat kaikki indoeurooppalaisia kieliä. Vain meillä suomalaisilla ei ollut ketään kahtiajaetun Euroopan rautaesiripun samalla puolella.

Sen sijaan heitä oli kyllä esiripun toisella puolella, ja jos en vielä vuonna 1965 ollut tiennyt inkeriläisistä juuri mitään, niin seuravana vuonna opin tietämään sitäkin enemmän. Niin kuin jo mainitsin, matkustaminen Viroon tuli sodan jälkeen mahdolliseksi v. 1965. Jo seuraavana vuonna Turun yliopiston suomen kielen opiskelijat, joihin minäkin kuuluin, tekivät professori Osmo Ikolan johdolla matkan Viroon. Useimmille meistä, sekä opettajista että opiskelijoista, tämä lienee ollut ensimmäinen matka Neuvostoliittoon. Emme toki odottaneet näkevämme mitään maanpäällistä paratiisia, en ainakaan minä, joka olin lähtöisin jokseenkin neuvostovastaisesta kodista ja myös lukenut yhtä jos toistakin. Siitä huolimatta tuo matka oli ainakin meille opiskeiljoille hirvittävä kulttuurisokki. Sodan päättymisestähän oli kulunut tuolloin jo kaksi vuosikymmentä, mikä tuon ikäisestä tuntui ikuisuudelta, ja minäkin kuvittelin, että neuvostosysteemi sinä aikana olisi jo ehtinyt täysin vakiintua Viroon, mutta näin ei suinkaan ollut. Nyt toki jo ymmärrän, kuinka lyhyt aika kaksi vuosikymmentä on. Mutta pahinta ei ollut esimerkiksi todella kova aineellinen puute vaan se pelon ilmapiiri, jossa koko kansa tuntui elävän: »ei tohi rääkida» oli lause, jota virolaiset isäntämme usein kuiskaten käyttivät. Epäselväksi ei kuitenkaan jäänyt, mitä virolaiset neuvostosysteemistään ajattelivat.

Ylioppilaslakki oli merkki

Tallinnan lisäksi kävimme myös Tartossa, jonne bussimatka huonon tien ja bussin kunnon vuoksi kesti mahdottoman kauan ja jossa ruokailu vei suuren osan perilläoloajasta sen lisäksi, että vierailimme Tarton yliopistossa. Siihen aikaan ja vielä paljon myöhemminkään yöpyminen Tartossa ei ollut mahdollista, eikä se olisi ollut sallittuakaan, joten meille jäi hyvin vähän aikaa kaupungilla kiertelyyn, sillä Tallinnaa kohti oli taas lähdettävä ajoissa. Ehdimme kuitenkin tehdä lyhyen kävelyn kaupungilla. Ennen matkaa päähäni oli pälkähtänyt, että käyttäisimme tällä matkalla ylioppilaslakkejamme, en oikein muista minkä takia. Mutta niinpä vain meillä kaikilla mukana olleet assistentit mukaan lukien oli koko ajan ylioppilaslakit päässämme. Vasta matkan jälkeen kuulin, että virolaisilta tällaisen kansallisen symbolin käyttö oli kielletty. Kukaan ei kuitenkaan huomauttanut meille mitään lakeistamme. Me noin

30 valkolakkia olimme varmaan silloisen Tarton katukuvassa jokseenkin erikoinen ja poikkeava näky.

Varmaan näistä ylioppilaslakeistamme johtui, että ihmiset kaduilla pysäyttelivät meitä ja tulivat juttelemaan, mutta eivät suinkaan virolaiset vaan paikalliset inkeriläiset. He puhuivat selvää suomea, joten heidän kanssaan meidän ei tarvinnut yrittää käyttää yliopistomme viron kielen alkeis- ja jatkokurssilla saavuttamaamme varsin vaatimatonta kielitaitoa. Meitä oli ennen matkaa varoitettu provosoimasta isäntiämme puhumaan sivu suunsa, jotta he eivät jälkeenpäin joutuisi vaikeuksiin viranomaisten kanssa. Emme siis suinkaan provosoineet, ei meidän tarvinnut. Saimme kuulla näiden inkeriläisten oleskelusta Suomessa sodan aikana ja sen jälkeisestä paluusta Neuvostoliittoon ja saamaa kyytiä suoraan Siperiaan. ja sitten vuosien jälkeen Tarton seuduille, koska lupaa palata Inkeriin ei ollut saatu.

Mukana oli myös eräs »Turun tyttö», kuten hän sanoi, joka oli sodan aikana mennyt naimisiin inkeriläisen kanssa, ja oli miehensä mukana palannut sodan jälkeen Neuvostoliittoon ja tehnyt Siperian reissun hänkin. Emme siis suinkaan provosoineet näitä inkeriläisiä, vaan pikemminkin yritimme hillitä. Puhumisen tarve ilmeisesti oli kuitenkin niin suuri, että kaikki pidäkkeet murtuivat. Siitä pelon ilmapiiristä, jonka olimme havainneet virolaisten keskuudessa ei nyt ollut lainkaan havaittavissa. En tiedä oliko niin, että Siperian reissun tehneen ei enää tarvinnut pelätä viranomaisia ja he saivat puhua suunsa puhtaaksi jo aikaisemmin kärsityn karkoituksensa tiliin, vai oliko niin, että tuollaiselta reissulta hengissä selvinnyt ei enää pelännyt mitään.

Nyt tiesimme, että me Suomen suomalaiset emme sittenkään olleet yksin maailmassa, vaikka tulikin vielä kestämään yli kaksi vuosikymmentä ennen kuin normaali kanssakäyminen inkeriläisten ja sukukansojemme edustajien kanssa kävi meille mahdolliseksi. Tätä siis tarkoitin, kun alussa sanoin, että inkeriläisten olemassaolo on sekä minulle että muille suomalaisille tärkeä asia.

Heimoaate nousuun

Mutta miten saada meidät Suomen suomalaiset tajuamaan tämä asia ja unohtamaan neuvostokaudelta periytyvät asenteet? Heimoaate on elvytettävä ja tehtävä jälleen ajankohtaiseksi, ja tietoa inkeriläisistä ja ainakin lähisukukansoista on lisättävä. Se vaatii työtä, mutta ajan mittaan se kyllä onnistuu, niin uskon. Viron presidentti **Lennart Meri** sanoi Turun yliopistossa vieraillessaan v. 1995, että meidän suomalais-ugrilaisia kieliä puhuvien on pidettävä yhtä tässä indoeurooppalaisten vallitsemassa Euroopassa. On tehtävä selväksi, että tässä ei ole mitään pahaa silloin, kun tämä heimoaate ei suuntaudu ketään muita vastaan, ja juuri tässä on oltava tarkkana. Kuten jo sanoin heimoaate elää ja voi hyvin muualla Euroopassa, ja myös negatiivisia piirteitä esiintyy.

Esimerkiksi Falklannin sodan aikana espanjalaisten sympatiat olivat Argentiinan puolella ilmeisesti koska heitä yhdisti yhteinen kieli, ja tämä tapahtui samana vuonna 1982, jolloin Espanja liittyi Brittien kanssa samaan NATOon. Balkanin sodassa serbien puolta pitivät Venäjän lisäksi myös

Matkaohjelma Inkerin matka 13.–16.5.1999

To 13.5. Lähtö klo 7.00 Turun kaupungintalon puistosta. Matkareitti Turku – Riihimäki – Vaalimaa – Viipuri – Pietari.

Pe 14.5. Aamiainen hotellissa. Kiertoajelu. Tutustuminen Kupanitsaan ja Hatsinaan sekä Kikkerin vanhainkotiin.

La 15.5. Aamiainen hotellissa. Klo 10 ostoksille Pietarin keskustaan ja sen jälkeen lähtö Kelttoon. Tutustuminen Kelton kirkkoon ja vanhainkotiin.

Su 16.5. Aamiainen hotellissa. Jumalanpalvelus Pyhän Marian kirkossa tai vaihtoehtoisesti Toksovan kirkossa.

Linja-auto käytössä koko ajan. Kuljettajana kaiken kokenut Ossi. Pieniä muutoksia retkissä voidaan tehdä matkalaisten toiveiden mukaan.

Hinta 950 mk/hlö, joka sisältää majoituksen hoitellissa 2 h huoneissa aamiaisen kera, kuljetuksen, viisumin ja retket sekä vielä vähän syömistäkin.

Varausmaksu 100 mk, jota ei palauteta, on maksettava 13.4. mennessä ja loppumaksu 850 mk 1.5. mennessä tilille Liedon Op. 430915-250202. Passin kuvasivusta lähetetään kopio viisumia varten osoitteella Marja-Liisa Salminen, Kaistarranta 16, 20900 Turku.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut
Marja-Liisa 02-258 1621
Raili 02-469 6846

TERVETULOA MATKALLE MUKAAN!!

Turun seudun Inkeri-seura ry
Kummitoimikunta

EU:oon ja NATOon kuuluvat kreikkalaiset. Heitä yhdisti ortodoksinen uskonto. Britit, amerikkalaiset ja kanadalaiset ovat mm. molemmissa maailmansodissa ja myös myöhemmin näihin päiviin asti pitäneet yhtä, koska heillä on yhteinen kieli ja yhteinen kulttuurinen menneisyys.

Kun siis muut kansat toimivat ja ajattelevat näin, miksi sen pitäisi olla kiellettyä meiltä suomalais-ugrilaisia kieliä puhuvilta ja ennen kaikkea meiltä suomen kieltä puhuvilta, Suomen ja Inkerin suomalaisilta? Mehän olemme nyt siinä onnellisessa asemassa, että meidän ei tarvitse pitää kenenkään puolta missään sodassa, vaan voimme rauhan oloissa rakentaa yhdessä hyvinvointia ja edistää kulttuuria niin Suomessa, Inkerissä kuin myös sukukansojemme keskuudessa.

MUISTILISTA

Kevätkokouskutsu

Suomen Inkeri-liiton kevätkokous pidetään sunnuntaina 21.3.1998 alkaen kello 14.00 Karjalatalon Inkerikodissa os. Käpylänkuja 1, Helsinki.

Kokouksessa ovat esillä sääntöjen määräämät asiat mm. vuoden 1997 toiminta- ja tilikertomusten hyväksyminen sekä tili- ja vastuuvapaudesta päättäminen.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kuukausitilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helmikuussa 28.2.1999 klo 14.00 kevätkokous. Käynti Larin Parasken patsaalla klo 10.00

Maaliskuussa 21.3.1999 klo 14.00 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous

Huhtikuussa 25.4.1999 klo 14.00 Inkeri-kuoron kevätmatinea (Laatokka-sali)

Lahden seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat v. 1999 klo 18.00 alkaen

8.3.1999 SRK-Kirkkokatu 5

12.4.1999 SRK-Kirkkokatu 5

10.5.1999 SRK-Kirkkokatu 5

Maria Lahti, sihteeri, p. 03-7340 435

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa

Tilaisuudet 1999 Kupittaan seurakuntakodissa, Sirkkalankatu 4, TURKU klo 14.00

Helmikuu 28.2. kevätkokous

Huhtikuu 5.4. Pääsiäisjuhla

Toukokuu 23.5. Helluntaijuhla

Turussa aloitetaan Katariinan seurakunnassa Varissuolla Inkerin seurakuntien esittely. Jumalanpalveluksen jälkeen 14 helmikuuta on vuorossa Järvisaaren seurakunta. Esityksen ovat lupautuneet pitämään Vilho Mustonen ja Toivo Romana. Terveisin

Turun seudun Inkeri-seura ry

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Tervetuloa!

Seukkoseura Inkerikodissa

11.02.1999 klo 13.00

11.03.1999 klo 13.00

15.04.1999 klo 13.00

Toukokuussa kevätretki, päivä sovitaan myöhemmin.

Toimitus pahoittelee

Lehtemme joulukuun numerossa oli valitettava virhe Aino ja Juhani Malkin nimessä. Sukunimi on **Malkki**, kahdella k:lla. Pyydämme anteeksi virhettä!

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
3/99	12.02.1999	19.03.1999
4/99	10.03.1999	16.04.1999

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nause Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, van Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Uska, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä katimalka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkassa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**

Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Maases Putran elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkan 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 3
MAALISKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Anu ja Juha Vällaho ovat mukana Inkerin kirkon lähetystyössä sukukansojen parissa mm. Marinmaalla. Kuva: Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Asiallista puhetta inkeriläisistä

Inkeriläisistä on Suomen lehdistössä kirjoitettu viime aikoina paljon. Perestroikan päivien kiinnostus on monissa jutuissa kuitenkin vaihtunut kielteiseksi kriittisyydeksi: nyt puhutaan huumeista ja väärinkäytöksistä sekä paluumuuton rajoituksista. Kaiken tämän keskellä on tänä talvena ollut ilahduttavaa lukea kaksi asiallista ja asiantuntemusta osoittavaa artikkelia inkerinsuomalaisista.

Helmikuun Helsingin Sanomien kuukausiliitteessä haastateltiin presidentti **Mauno Koivistoa** hänen 10.4.1990 inkeriläisten paluumuuttoa käsitelleestä lausunnostaan ja sen aiheuttamista seurauksista. Presidentti tarkasteli nyt ensimmäisen kerran julkisuudessa tuolloisen kannanottonsa lähtökohtia.

Haastattelu osoittaa, että Mauno Koivisto on kansakouluajoistaan lähtien seurannut inkeriläisten tämän vuosisadan kohtaloita. Hän on hyvin perillä Tarton rauhansopimuksen vaikutuksista rajan takana asuneisiin inkeriläisiin: »Suomi ei pystynyt asiassa rauhansopimuksen jälkeen mitään tekemään, mutta se, että inkeriläisillä – neuvostokansalaisilla – todettiin olevan lojaliteetti ulkomaihin, ilmeisesti vain pahensi heidän asiaansa.»

Mauno Koivisto tuntee luonnollisesti inkeriläisten vaiheet toisen maailmansodan pyörteissä. Hänellä on myös henkilökohtainen kokemus tänne tuolloin jääneistä inkeriläisistä. Presidentti Koivisto painottaa haastattelussa, että paluumuuttajalausuntoa esittäessään hänellä ei suinkaan ollut taka-ajatuksena lisätyövoiman saaminen silloin vielä vallinneeseen noususuhdanteeseen. »Näkökohtani olivat enemmän moraalisia ja poliittisia. Mielessäni oli ennen kaikkea se, että Tarton rauhassa itsenäistynyt Suomi oli pyrkinyt saamaan itsellensä suojelijan aseman, vaikka Suomella ei ollut mitään mahdollisuuksia inkeriläisten etuja valvoa. Tätä pohtiessa minulle on tullut mieleen... että on parempi pettää odotukset kuin lupaukset.» Tämä viisas ohje kannattaa muistaa niin inkeriläiskysymyksessä kuin omassa henkilökohtaisessa elämässä.

Toinen asiantunteva ja myönteinen inkeriläisiä käsittelevä kirjoitus oli piispa **Leino Hassisen** artikkeli Helsingin Sanomien Vieraskynä-palstalla. Julkaisemme sen tässä lehdessä. Siinä piispa kiittää suomalaista yhteiskuntaa humaanista ja jäntevästä tavasta hoitaa inkerinsuomalaisten paluumuuttoa. Tätä näkökohtaa on viime aikoina pidetty aivan liian vähän esillä.

Markku Pyysiäinen

Inkeriläiset – avaus itään

Tulevina vuosikymmeninä meidän suomalaisten on kasvettava suhteessamme Venäjään ja venäläisiin. Siinä meitä voivat auttaa inkeriläiset paluumuuttajat, kirjoittaa Leino Hassinen.

Hallitus antoi eduskunnalle joulukuussa selonteon inkerinsuomalaisten maahanmuutosta Suomeen 1990-luvulla. Se kartoittaa nykytilanteen ja vetää lähitulevaisuuden toimintalinjoja.

Inkeriläisten paluumuutto on tätä nykyä Ruotsista Suomeen tapahtuvan paluumuuton rinnalla maamme laajin muuttoliike. Maahan on tullut noin 20 000 inkeriläistä.

Petroskoissa, Pietarissa, Moskovassa ja Tallinnassa jonottaa muuttoa Suomeen noin 17 000 juuriltaan inkerinsuomalaista ja heidän lähiomaistaan. On ilmeistä, että vuonna 2010 Suomessa asuu Venäjältä ja Virosta saapuneita paluumuuttajia liki 50 000. Maan silloista työvoimatilannetta ei tiedä kukaan. Asiantuntijoiden mukaan Suomen väestörakenne enteilee ankaraa työvoimapulaa.

Jouduin paneutumaan inkeriläisten vaiheisiin ja nykytilanteeseen työskennellessäni Inkerin kirkon kutsumana ja Suomen kirkon lähettämänä kuuden vuoden ajan Neuvostoliitossa ja Venäjällä. Liikkuminen Murmanskista Volgalle, Uraliin ja Siperiaan antoi paljon ajateltavaa.

Kutsuessaan inkerinsuomalaiset takaisin esivanhempien kotimaahan presidentti Koivisto viittasi historiaan. Teko oli lämmin kädenojennus vanhemmalle inkeriläispolvelle, jonka kovana osana ovat olleet karkotus- ja vankileirien vuosikymmenet. Maansisäisessä passissa Fin merkitsi sodan aikana ja sen jälkeen kohtelua »kansanvihollisena». Kotiinkutsu Suomeen oli moraalinen hyvitys. Rintamalla Suomen puolesta taistelleille veteraaneille ei juuri ehditty maksaa kunniavelkaa; suurin osa heistä tuupertui Siperian kaivoksiin.

Vain tämä vanhin ikäpolvi puhuu suomea, keski-ikäinen ja nuori polvi ovat venäjänkielisiä. Kun ympäristössä puhutaan venäjää ja suomen puhumisesta uhataan vankilatuomiolla, ihminen mukautuu valtakieleen.

Inkeriläisten ja heidän perheidensä venäjäntaito olisi nähtävä mahdollisuutena. Mehän osaamme venäjää vähän. Silti meillä on laaja kosketuspinta lähes 300-miljoonaiseen venäjänkieliseen alueeseen. Talouselämän, matkailun ja kulttuurin kannalta venäjää kunnolla osaavat inkeriläiset tarjoavat pääsyn yhtäkkisestä pälkä-

hästä Neuvostoliiton tilanteen muututtua, ainakin osittain.

Inkeriläisten työnhakijoiden koulutusjakauma on hallituksen selonteon mukaan seuraava: 37 prosentilla on korkeakoulututkinto, 23 prosentilla teknisen alan koulutus, 30 prosentilla ammattikoulutus. Tällaiset ihmiset ovat voimavara, eivätkä ongelma.

Huolestuttava ongelma sitä vastoin on inkeriläisnuorten huumeiden käyttö. Noin 150 nuoren joukko on toiminut huumemafian jakelupisteenä Suomessa. Venäjänkielisinä ummikkoina ja koulutusta välttelevinä tämäntapaiset nuoret ovat mitä sopivin saalis ammattirikollisuudelle. Palauttamisen lisäksi tarvitaan entistä tiukempaa viisumien valvontaa. On sääli, jos tuhansien kelpo nuorien maine menee marginaaliryhmän takia.

Kyyryssä kulkemisella, pelolla, halveksunnalla ja katkeruudella on pitkät historialliset juuret, joista on päästävä irti, jos mielimme kasvaa normaaliin naapuruuteen.

Suomalainen yhteiskunta on suhtautunut inkeriläisten paluumuuttoon vastuullisesti. Valtiovalta työskentelee tarmokkaasti saapujien kotouttamiseksi Suomen oloihin. Paluumuuttajat sijoitetaan suurimpiin kaupunkeihin; suunnilleen puolet heistä asuu pääkaupunkiseudulla.

Sekä selonteko että Suomen Kuntaliiton viime vuonna julkaisema Inkerinsuomalaiset kunnissa antavat monipuolisen kuvan paluumuuttajien nykytilanteesta. Liikuttuani Suomessa asuvien inkeriläisten parissa olen todennut, että tulijoiden tyytyväisyys vahvistaa virallista kuvaa. YK:n ihmisoikeuksien juhlavuotena suomalainen yhteiskunta ansaitsee rehdin tunnustuksen humaanista ja jäntevästä tavasta hoitaa inkerinsuomalaisten paluumuuttoa.

Ulkosuomalaisten parlamentin inkeriläisvaliokunta ilmaisi kokemuksensa näin: »Inkeriläisvaliokunta toteaa tyytyväisenä ja kiitollisena suomalaisen yhteiskunnan aktiivisen ja suuren ponnistelun inkerinsuomalaisten paluumuuttajien vastaanottamisessa. Huolimatta syvän laman aiheuttamista ongelmista 90-luvulla valtiovalta, kunnat, seurakunnat, kansalaisjärjestöt ja yksityiset ihmiset ovat antaneet suunnitelmallisesti apuaan.»

Tulevina vuosikymmeninä meidän suomalaisten on kasvettava suhteessamme Venäjään ja venäläisiin. Kyyryssä kulkemisella, pelolla, halveksunnalla ja katkeruudella on pitkät historialliset juuret, joista on päästävä irti, jos mielimme kasvaa normaaliin naapuruuteen.

Kun tervehtymisprosessiin on joka tapauksessa käytävä, se voidaan aloittaa venäjänkielisistä inkeriläisistä ja heidän sukulaisistaan. Torjuva asenne ja ryssittely eivät johda kuin omaan lukkiutumiseemme. Suomalaista juurta olevien paluumuuttajien myötä meidän on helpompi kohdata naapurimme, valtava Venäjä.

Leino Hassinen
HS 30.1.99

Kirjoittaja on inkerin luterilaisen kirkon emerituspiispa ja inkeriläisten kulttuurisäätiön puheenjohtaja.

»Minun laulussani on vain kuva kaivattuni»

Joskus kohtaaminen tapahtuu ajan ja paikan ulkopuolella. Sanat – runot – vievät mailmaan, joka on todellisempi kuin tämä. Koskaan emme tiedä, jääkö kohtaaminen viimeiseksi.

Voisin sanoa tavanneeni nuoren **Aale Tynnin**. Hän jätti taas taakseen Inkerinmaalle lapsuutensa kelkan ja ne koirat, joiden nimet ovat Kerro ja Älä kerro. Muistatteko sen runon?

Mutta hän kertoi, kertoi **Eeva-Kaarina Volasen** ja **Juhani Niemelän** lausuntaillassa viime tammikuussa. Järkyttävää oli, että juuri se esitys jäi rakastetun taiteilijan, akateemikko Eeva-Kaarina Volasen viimeiseksi. Kuolema kohtasi hänet vain pari päivää täysipainoisen esityksen jälkeen. Kauniimmin tuskin voisi jäähyväisiä yleisöltään ottaa.

Runoissaan Aale Tynni puhuu mm. viisaasta isästään **Kaapre Tynnistä** ja kodin lähistöllä Kolppanassa kasvavista keltaista esikoista. Inkeriläisiä yksityiskohtia! Hän puhuu rakkaudesta, kaipuusta ja läheisyydestä, lintujen laulusta ja kukkaan puhkeavien silmujen uhmakkaasta rohkeudesta.

Teatteri Avoimet ove omisti alkuvuoden 1999 Aale Tynnin puolisolle, runoilija **P. Mustapäälle** alias **Martti Haaviolle**, jonka syntymästä tuli kuluneeksi sata vuotta. Runoissaan ja kirjeenvaihdossaan nämä rakastavaiset omistautuivat toisilleen.

Viime syksynä kerroimme Inkeriläisten viestissä heidän hautamuistomerkeistään, jotka ovat vierekkäin Helsingin Hietaniemen hautausmaalla.

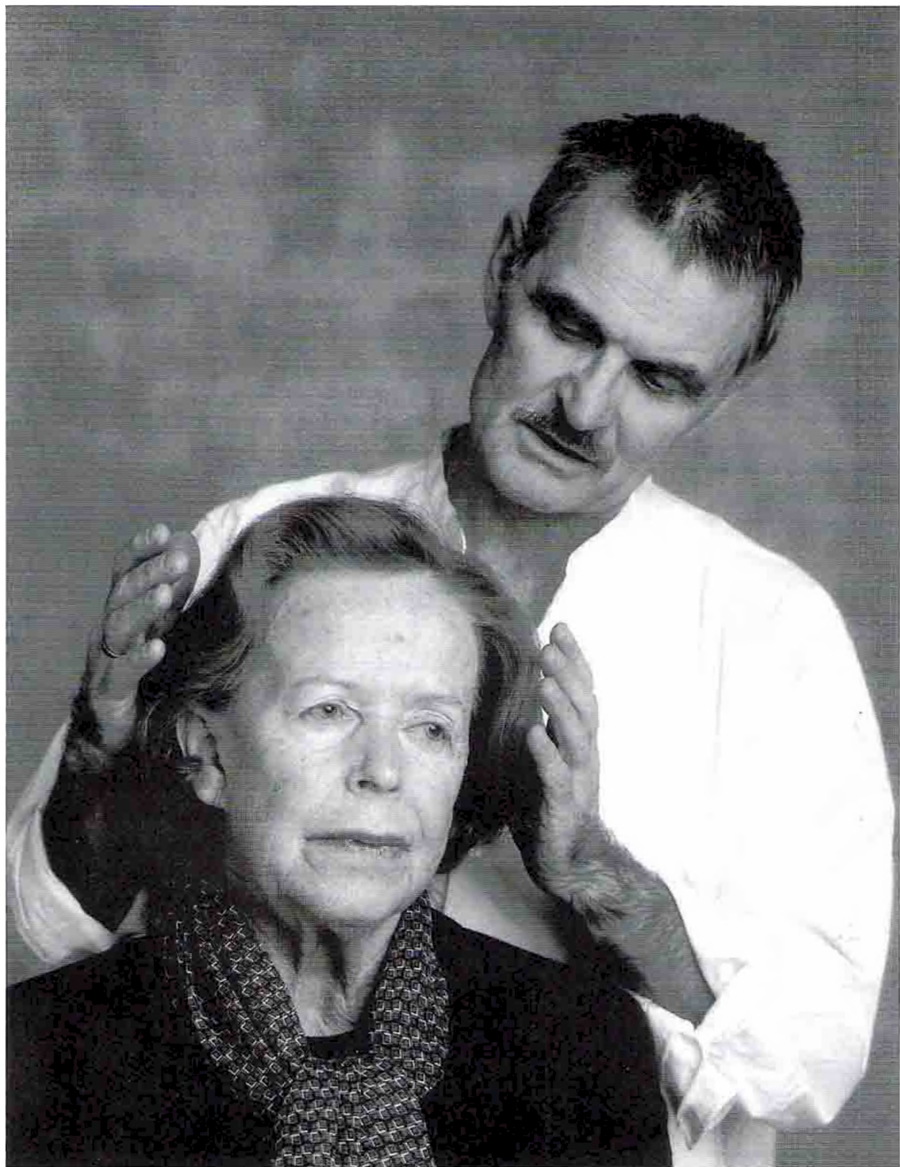
Läkkiseppä ja rosvon tytär

Esityksen Eeva-Kaarina Volaselle ja Juhani Niemelälle oli sovittanut ja ohjannut **Väinö Lahti.**

Ilta rakentui kahden äänen vuoropuhelusta. Yllättäen Tynnin ja Haavion runot olivat kuin kirjeenvaihtoa tai näytelmän vuorosanoja. Usein toinen jatkoi siitä, minkä toinen aloitti. Näin paljastuivat viestien piilomerkityksetkin, joita me runoja erillisistä kokoelmista lukiessamme emme ehkä aina huomaa. Sekä Tynni että Haavio rakastivat roolileikkejä, ja nyt Volanen ja Niemelä paneutuivat niihin erinomaisen notkeasti. Mustapään roolihahmo Läkkiseppä Lindblad on kujeileva ja veitikkamainen miehenjörrikkä, vihjaileva rakkautensa ilmaisuissa ja herkkä luonnon aistija. Tynnin rosvon tytär on balladihahmo, tunteessaan ehdoton ruskeajalkainen neito.

Vanhimmat esityksen runoista olivat Aale Tynnin kokoelmasta Lehtimaja (1946) ja Koiruoho, ruusunkukka (1947) sekä Haavion kokoelmasta Jäähyväiset Arkadialle (1945) Lopuksi lausujat kauniisti »vanhenivat», ja yleisö sai kuulla Tynnin kaipaavan puolisoaan tämän kuoleman jälkeen ja lähestyvän omaa kuolemaansa. Viimeinen kokoelma Vuodenajat on ilmestynyt 1987. Pitkä kaari kantoi symboleja, joilla keskinäistä rakkautta ilmaistiin. Lausujat tulkitsivat runoja hienosti.

Teksti: Marja Mustakallio
Kuva: Jussi Aalto

Juhani Niemelä lausui Mustapään heliiä sanoja Aale Tynnille, jota esitti viimeisenä tehtävänään rakastettu näytteiljä, akateemikko Eeva-Kaarina Volanen.

»Jumalan selän takana»

Väliahot kirkon työssä Marinmaalla

Meillä Suomessa sanonta »Jumalan selän takana» tarkoittaa jotakin äärimmäisen kaukana tai suorastaan takapajulassa olemista. Viron kielessä samalla sanonnalla on toinen merkitys: olla turvassa. Kummassakin merkityksessä sanontaa voi käyttää luonnehtimaan **Anu ja Juha Väliahon** työtä suomensukuisten parissa Marinmaalla.

Viime syksynä Väliahot olivat kertomassa työstään inkeriläisille paluumuuttajille Vuosaaren seurakunnan järjestämässä tilaisuudessa. He olivat silloin viettämässä työstään vapaavuotta Suomessa. Nyt he ovat jo palanneet työkentälleen, ensin Kelttoon ja sitten Joskar Olaan. Volgan ja Uralin välillä on meillä suomalaisilla noin 3 miljoonaa sukulaista: marit. komit, udmurtit ja votjakit.

Väliahot olivat pukeutuneet kauniisiin kansanpukuihin ja tuoneet mukanaan marilaisia käsitöitä ja koriste-esineitä.

Ilo olla mukana

Anu Väliaho on syntynyt Virossa vuonna 1952 ja elänyt lapsuutensa Väikemaalla. Häntä ei kastettu lapsena, kotona ei ollut tapana käydä kirkossa ja Raamatun Anu näki vanhalla tädillään. Anu kertoi valmistuneensa opettajaksi Tallinnan Pedagogisesta Instituutista, jossa opintoihin kuului pakollisena mm. ateismin tentti.

Mutta vuonna 1990 olot muuttuivat. Oma poika meni jo pyhäkouluun ja partioon. Koko perhe kastettiin. ja Anu saattoi ryhtyä pyhäkoulunopettajaksi. Pyhäkoulussa oli peräti 120 lasta.

Siitä alkoi Anun halu lähetystyöhön. Hän opiskeli Tallinnan Teologisessa Instituutissa ja lähti suomalaisen miehensä Juhan kanssa Inkerin kirkon lähetystyöhön. »On ilo olla mukana työssä eikä meitä pelota, sillä tunnemme olevamme Jumalan selän takana turvassa.»

Luonnonjumalia Marinmaalla

Juha Väliaho näytti ottamiaan kuvia marilaisten rituaaleista. joissa yhä palvotaan luonnonjumalia. Kuvissa nähtiin mm. marilainen uhrilehto. jossa poltetaan eläinten sisälmyksiä ja luita. Lihat syödään. Uhrilehdoissa rukoillaan vanhoja luonnonuskontoon kuuluvia jumalia: veden emoa, maan emoa, uk-

Paluumuuttajien keskellä (vasemmalta) Juha ja Anu Väliaho sekä tilaisuuden kokoon kutsunut diakoni Sinikka Metiäinen.

kosen jumalaa jne. Rituaaleja säestetään ikivanhalla kanteleella. Myös ruokauhreja tuodaan luonnonjumalille.

Viitisen vuotta sitten Inkerin kirkko piti Joskar Olassa ensimmäisen rippikoulun. Mukaan tuli mm. inkeriläinen **Svetlana Liukkonen**, joka oli tosin aikoinaan kastettu vuonna 1937 Toksovan kirkossa. Nyt Svetlana toi kastettavaksi poikansa **Vladimirin**. Perustettiin seurakunta, jonka toimintaan tuli mukaan niin inkeriläisiä kuin marilaisiakin. Jumalanpalveluksia pidettiin mm. lastentarhan juhlasalissa. Väliahojen yksiössä kokoontui naistenpiiri.

Syksyllä 1994 piispa **Leino Hassinen** vieraili Marinmaalla. Sitten saatiin ostetuksi hirsitalo, joka suomalaisen avun turvin kunnostettiin seurakuntataloksi. Saliin mahtuu 30 ihmistä.

Helmikuussa 1996 kaadettiin tontilta omenapuut ja ruvettiin rakentamaan kirkkoa. Suomesta tuli talkoisiin mm. Pohjanmaan miehiä. Kirkko vihittiin 1997. Paikallinen taiteilija veisti puusta alttaritaulun. Näin toiminta sai hyvät puitteet ja jatkuu yhä vilkkaana. Rippikouluun on tullut inkeriläisiä jopa Kazakshstanista asti. seurakuntalaiset ovat suhteellisen nuoria, enemmän miehiä kuin naisia. Johtuneeko se siitä, että marilaisissa perheissä tyttöjä pidetään tiukemmin vanhan perinteen piirissä?

Myös Komin tasavallassa asuu n. 400 inkeriläistä. Aikaisemmin heillä ei ollut minkäänlaisia hengellisiä tilaisuuksia. Nyt sielläkin on seurakunta ja sillä oma talo, jossa kokoontuvista puolet on inkeriläisiä, puolet komilaisia.

Teksti ja kuvat Marja Mustakalli

Valokuva kertoo

Valokuva on kulunut ja kaltoin kohdellun näköinen. Näkyy, että se on ollut monessa mukana. Se on tumma ja mustavalkoinen sekä osin halkeillut. Siinä näkyy kaksi naista. Valokuvan perusteella on vaikea päätellä heidän ikäänsä. Toisella naisista on tumma, joustinneuleinen, korkeakauluksinen villapaita päällään, ja toisella harvalla napituksella varustettu takki, talvipukine. Takki ei ole erityisen hienosti leikattu, ei mikään mestariteos. Pikemminkin kotikutoinen ja karkeasta materiaalista. Kasvojen ilmeet ovat surulliset, murheiset. Kuva-asetelma näyttää siltä ikään kuin naiset nojaisivat toisiinsa, kuin he tukisivat toinen toistaan. Kuvan taakse on kirjoitettu mustekynällä ainoastaan 1932.

Heillä oli kuvan ottamisen aikaan 1932 kaikki syy tuntea itsensä alakuloisiksi ja hakea toistensa tukea. Keskustelussa helmikuussa 1998 Robert Paakkonen kertoi kuvan tarinan minulle.

Anna ja Maria Paakkonen, surulliset sisarukset.

Naiset ovat Anna, syntynyt 1899, ja Maria, syntynyt 1902. He ovat siten tuskin 33- ja 30-vuotiaat, mutta nykyajan katsojasta he näyttävät vanhemmilta. Näyttää siltä kuin he olisivat eläneet kovan elämän. Mutta he eivät ole lannistuneet. Katse on vakaa ja tulevaisuuteen suuntautunut, pää on pystyssä. Molemmat naiset ovat Peräjärven kylästä Skuoritsan seurakunnasta Inkeristä. Molempien sukunimi on Paakkonen, ja he ovat avioliiton kautta sukua toisilleen. Molempien miehet Juho ja Iisakki raahattiin keskellä yötä neljän aikoihin 22. tammikuuta 1932 (itse Leninin syntymäpäivänä, kuten Iisakki myöhemmin pilaili) kodeistaan Peräjärveltä yhdessä 11 muun miehen kanssa. Aseistetut miehit piirittivät talon ja toimintaa johti kyläneuvoston johto. Kylän 75 talosta 13 koki sinä yönä saman kohtalon. Heidät kuljetettiin tutkintavankeuteen Krestyihin Leningradiin, jossa heitä kuulusteltiin 5,5 kuukautta. Heitä syytettiin halusta sabotoida kommunistisen ihanneyhteiskunnan toteuttamista, kun he eivät innokkaasti ilmoittautuneet ja vapaaehtoisesti liittyneet yhteiseen kylätalouteen, kolhoosiin.

Itsenäisinä ja omistavina talonpoikina heistä tuntui vieraalta luovuttaa talonpojan työvälineensä yleiseen käyttöön sekä olla itse suunnittelematta työtään ja ottamatta vastuuta maan käytöstä. Sellaiset vastentahtoiset talonpojat olivat vallanpitäjien propagandan mukaan rikkaita, nk.

kulakkeja, ja heidät piti luokkana likvidoida kommunistisesta ihanneyhteiskunnasta. Se, joka ei ole meidän kanssamme, on meitä vastaan, kuului toinen senaikaisista iskulauseista. Tämän takia troikka, kolmimiehinen tuomioistuin, tuomitsi Juhon ja Iisakin työleirille kolmeksi vuodeksi, jotta he siellä kunniallisen ja uutteran ruumiillisen työn avulla tulisivat toisiin ajatuksiin.

Niin kauan kuin Juho ja Iisakki olivat Krestyissä, heidän vaimonsa saattoivat käydä tapaamassa heitä ja viedä mukanaan ruokapaketin, ja sillä tavoin pitää heidät hengissä. Kotikylän ja Leningradin välinen etäisyys oli vain 30–40 kilometriä. Mutta eräänä päivänä he saivat kuulla, että miehet oli lähetetty eteenpäin työleirille, mutta mille? Maassa oli niitä vilisemällä, eikä niistä silti ollut saatavilla tietoja. Kuljetuksen aikana Leningradista seuraavalle pysähdyspaikalle Potjmaan Juhon onnistui heittää junasta kirje ulos. Kirjeessä hän anoi hyväsydämistä löytäjää lähettämään sen eteenpäin vaimolleen Peräjärvelle. Sillä tapaa Anni sai tietää, mihin hänen miehensä oli kuljetettu. Tietämättä tarkempia yksityiskohtia leiristä Anna ja Maria lähtivät matkaan etsiäkseen miehensä. Osaksi saadakseen selvyyden heidän kohtalostaan ja osaksi yrittääkseen auttaa heitä.

Potjma oli työleiri lähellä Moskovaa, joka tunnettiin läpikulkupaikkana. Työ koostui lähinnä metsän hakkaamisesta ja tukkien kuljetuksesta. Kirjallisuuden Nobel-palkinnon saaja Aleksandr Solženitsyn on kirjoittanut Potjma-leirin arkielämästä kirjassaan Ivan Denisovitsin päivä (1963). Hän oli leirillä 1940-luvulla ja hankki pohjatietoa kuvaukseensa syytettynä maanpetturuudesta antauduttuaan vihollisen vangittavaksi sodan aikana.

Kaiken juoksemisen ja jonottamisen, kyselyn ja lahjomisen jälkeen naiset saivat tietää, että miehet olivat rautatieasemalla Potjmassa. Heidät tultaisiin nimittäin kuljettamaan eteenpäin »oikeille» työleireille laajalle levittäytyvään itäiseen Neuvostoliittoon, Siperiaan. Asemalla Anna ja Maria löysivät miehensä, jotka oli jo komennettu junaan. Avatun junan ikkunan kautta he kykenivät kaikessa kiireessä vaihtamaan muutaman sanan ennen kuin juna lähti etenemään kohti itää. Viime hetkellä naiset ehtivät ojentaa ruokapaketin miehilleen junan ikkunasta, ennen kuin he olivat poissa.

Voi aavistaa, mitä naisten mielessä liikkui. Molempien miehet poiskuljetettuina kohti tuntematonta. Taloudenpito kotona kylässä oli hajonnut sirpaleiksi sillä kaikki arvokas oli viety heiltä kolhoosiin. Kaksi yksinäistä naista vastuullaan koti ja lapset. Annalla oli 9-vuotias poika Robert, josta hänen oli huolehdittava. Marialla oli yksinään vastuullaan Aino 7 v, Toivo 5 v, Juho 3 v ja Eino 1 v.

Kotimatkalla Leningradin kautta he kulkivat valokuvaamon ohi. Kaiken murheen keskellä he menivät sisään ja pyysivät tulla kuvatuiksi yhdessä. He halusivat saada näkyvän muiston toistensa tuesta tänä vaikeana aikana. Sen takia he nojaavat toisiinsa. Sen takia kasvojen ilmeet ovat surulliset. Mutta katse on vakaa. Se, jolla on puhdas omatunto, voi katsoa toista silmiin.

Maria on äitini, ja Anna on kummitätini ja Robertin äiti.

Armas Paakkonen
ruotsista kääntänyt Jaana Pyysiäinen

Siihen maahan jonka minä sinulle osoitan

Ruotsissa on kahdella kielellä ilmestynyt kiinnostava inkeriläiselämäkerta. Sen on kirjoittanut **Juho Häkkinen** ja toimittanut sekä kustantanut **Terttu Pihlajamaa.**

Juho Häkkinen syntyi juuri ennen ensimmäisen maailmansodan alkua Inkerin Kupanitsassa. Jo kaksivuotiaana hän halvaantui ja hänessä näkyivät kaikki »kuoleman merkit». Mutta Juho oli valittu elämään. Tänään hän viettää eläkepäiviään Boråsissa. Takanapäin on lähes vuosisadan kestänyt vaellus milloin vetten yli, milloin tulen läpi.

Nuoren pojan hengellinen murros, Neuvostoliiton uuden talousjärjestelmän epäoikeudenmukaisuudet sekä Inkerin heimon tuhoamisyritykset muovasivat hänestä sitkeän ja rohkean ihmisen.

Toisessa maailmansodassa hän palveli talvisodassa muun muassa Terijoella »Suomalaisten antautuneitten armeijassa» sekä jatkosodassa puna-armeijan joukoissa. Saksalaisten vankileirien epäinhimillisten koettelemusten jälkeen hänet lähetettiin sotavankina Suomeen, jossa hänet poliittisis-

Juho Häkkinen Boråsissa syksyllä 1998 seurassaan kirjan kääntäjä Kristiina Mellin. Kuva Terttu Pihlajamaa.

ta syistä vangittiin. Hänet karkotettiin Neuvostoliittoon, josta hän pakeni jalkapatikassa länteen ja saapui lopulta »Siihen maahan», johon sisäinen ääni hänet ohjasi. Hänellä oli matkanyytissään aina »salainen taskuase». Se muutti kaikki kuoleman merkit tienviitoiksi elämään.

Muistelmateos on riipaiseva kuvaus ihmisen perustarpeesta pysyä hengissä ja säilyttää oikeutensa ulkonaiseen ja sisäiseen vapauteen.

Muutamia kirja-arvosteluja:

»Uskomattoman kiehtova kirja»

Toim. Mika Kriikku, Ruotsin Radion suomenkielinen toimitus

»Juhon elämäntarinan ajaton ja karuudessaan vaikuttava sanoma sekä ihastutti että järkytti mieltäni. Naapurimaittemme 1900-luvun historia on avautunut minulle aivan uudella tavalla. Uskon, että näin tapahtuu monen lukijankin kohdalla.»

Terttu Pihlajamaa, ote toimittajan sanasta -kirjassa

»Boråsilaisen muistelmissa on dokumentin voima.»

Toim. Rune Larsson, Boråstidning

Juho Häkkisen muistelmat on toimittanut ja kustantanut sekä suomeksi että ruotsiksi Terttu Pihlajamaa Förlag. Kirjan ruotsinnos on nimeltään

Kirjan tekijä omalla pihallaan kainalossaan paketoituna koko omaelämäkerta. Kuva Terttu Pihlajamaa

»Bort till det land som jag skall visa dig», käännös on Kristiina Mellinin. Kirjassa on 352 sivua sekä 32 kuvaa ja karttaa.

Molempia voi tilata osoitteesta: **Terttu Pihlajamaa**, Katrinebergsbacken 36, SE-117 61 Stockholm, puh. (0)8-744 14 82. Suomenkielistä kirjaa on saatavana myös osoitteesta **Jussi ja Lempi Järvinen**, Pappilantie 76, FIN-61 300 Kurikka, puh. (06) 450 19 23.

Kirjan hinta postikuluista riippuen 110–150 mk.

Punainen aurinko kasvaa trilogiaksi

Lea Kranzin kirjoittama *Punainen aurinko* -kirja on ilmestynyt Aika Oy:n kustantamana.

Kirjailija Lea Kranzin uusin teos on Punaiset varjot -trilogian 2. osa, joka jatkaa Inkerin kansan kohtalon kuvausta 1930–1940-luvuille. Uusi uljas Neuvostoliitto, johtajanaan Stalin, ei voi taata turvallisuuden tarvetta eikä täyttää hengellistä kaipuuta. Punainen aurinko on historiallinen romaani, johon tekijä on kerännyt faktatietoa venäläisiltä historioitsijoilta ja kirjailijoilta sekä muilta Stalinin tuntijoilta. Teos sisältää mielenkiintoisen profiilin Stalinin hengellisestä elämästä. Se kertoo hänen kosketuksestaan uskonasioihin ja siitä, miten ne häneen vaikuttivat.

Inkerin kansan kohtaloista kertovaan kirjasarjaan kirjailija on saanut ensikäden tietoa myös inkeriläisen miehensä Aleksin suvun vaiheista. Hänen sukunsa tarinassa on paljon yhtäläisyyttä Punainen aurinko -kirjan päähenkilöiden Katrin ja Juhon elämään.

Turkulainen Lea Kranz kirjoitti 1960-luvulla kuusi lasten- ja nuortenkirjaa. Kirjailija Kranz on myös kuvataiteilija.

Aika Oy:n lehdistötiedote

Joukostamme poistuneita

Elisabeth Rappu, synt. 13.12.1910, kuoli 28.9.1997 Kode

Lempi Kotsalainen, synt. 29.9.1921, kuoli 12.12.1997 Borås

Einar Nikkinen, synt. 12.8.1929, kuoli 23.1.1998 Pixbo

Matti Toivonen, synt. 6.8.1921, kuoli 3.2.1998 Nacka

Katri Pettinen, synt. 12.7.1912, kuoli 4.2.1998 Bergum

Maria Koivunen, synt. 17.8.1909, kuoli 11.3.1998 Mölndal

Kaisa Leitzinger, synt. 20.10.1932, kuoli 13.2.1998 Mölnlycke

Otto Hiiri, synt. 24.12.1947. kuoli 13.4.1998 Trollhättan

Helena Kirppu, synt. 27.1.1907, kuoli 20.5.1998 Kinna

Lyyli Sidenvik, synt. 25.8.1910, kuoli 16.6.1998 Borås

Sofia Virolainen, synt. 23.5.1912, kuoli 29.8.1998 Borås

Leo Rättö, synt. 30.9.1941, kuoli 17.7.1998 Göteborg

Juho Björn, synt. 11.2.1927, kuoli 3.10.1998 Hanko

Aino Korpelainen, synt. 24.10.1908, kuoli 13.10.1998 Borås

MUISTILISTA

Kevätkokouskutsu

Suomen Inkeri-liiton kevätkokous pidetään sunnuntaina 21.3.1998 alkaen kello 14.00 Karjalatalon Inkerikodissa os. Käpylänkuja 1, Helsinki.

Kokouksessa ovat esillä sääntöjen määräämät asiat mm. vuoden 1997 toiminta- ja tilikertomusten hyväksyminen sekä tili- ja vastuuvapaudesta päättäminen.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kuukausitilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Maaliskuussa 21.3.1999 klo 14.00 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous

Huhtikuussa 25.4.1999 klo 14.00 Inkeri-kuoron kevätmatinea (Laatokka-sali)

Lahden seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat v. 1999 klo 18.00 alkaen

12.4.1999 SRK-Kirkkokatu 5

10.5.1999 SRK-Kirkkokatu 5

Maria Lahti, sihteeri, p. 03-7340 435

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa

Tilaisuudet 1999 Kupittaan seurakuntakodissa, Sirkkalankatu 4, TURKU klo 14.00

Huhtikuu 5.4. Pääsiäisjuhla

Toukokuu 23.5. Helluntaijuhla

Lokakuu 3.10. Syyskokous. Mikkelinpäivän tilaisuus.

Marraskuu 6.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti inkeriläisten muistomerkillä

Joulukuu 26.12. Joulujuhla

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Tervetuloa!

Seukkoseura Inkerikodissa

15.04.1999 klo 13.00

Toukokuussa kevätretki, päivä sovitaan myöhemmin.

Tilaisuus paluumuuttajille

18.04.1999 klo 14.00

Albatrossissa, Iiluodontie 17, II kerros. Järjestää Vuosaaren seurakunnan maahanmuuttajatyö.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
4/99	10.03.1999	16.04.1999
5/99	12.04.1999	20.05.1999
6–7/99	05.05.1999	11.06.1999
8/99	30.06.1999	18.08.1999
9/99	11.08.1999	15.09.1999

evitä Inkeri-tietoa, ilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansantauluja Inkerinmaalta — ***100 mk***

Arvo Survo
Itku Inkerille — ***100 mk***

Aapo Iho
Hietajyvä — ***20 mk***

Helli Suominen
Maases Putran elämäkerta — ***15 mk***

Ella Ojala
Pitkä kotimatka — ***85 mk***
Pelastunut albumi — ***130 mk***
Ensimmäinen kevät — ***100 mk***

Aleksander Slörgren
Mutkainen tie vapauteen — ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus — ***110 mk***

Pekka Nevalainen
Rautaa Inkerin rajalla — ***100 mk***
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla — ***150 mk***

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri — ***300 mk***

Heikki Rolko-Jokela -
Heikki Seppänen
Elelän tien kulkija – Viiha Helanen — ***150 mk***

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa — ***100 mk***

Salmi Tuukkanen
Elämänl helminauha — ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teitä — ***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut — ***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske — ***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Aipo Sallan tuotannosta — ***40 mk***

E. Pärnänen
Antti Kivekäs I — ***100 mk***
Antti Kivekäs II — ***100 mk***

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa — ***200 mk***

Leino Hassinen
Idän uusi aamu — ***140 mk***

Albert Pettinen
Lauluja kautulaisille — ***25 mk***

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle — ***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja — ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omalt maalt — ***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 — ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) — ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 — ***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 — ***60 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla — ***100 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) — ***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) — ***60 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) — ***350 mk***
Adressi — ***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan
Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 5
TOUKOKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Inkeriläisten sivistyssäätiön uusi puheenjohtaja on emerituspiispa Leino Hassinen. Kuva: Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Neljäs käsky

Yksi parin viime vuoden aikana paljon aikaa vaatinut työtehtäväni on ollut peruskoulun uuden uskontokirjasarjan kirjoittaminen. Eräs havainto työn kuluessa on ollut se, kuinka muille kirjoittaessa myös itse oppii uutta.

Neljäs käsky tuotti minulle jo kouluaikoina ongelmia. Kunnioita isääsi ja äitiäsi on itsessään selkeä ja ymmärrettävä kehotus. Mutta miten siihen liittyy jatko »että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä»? Peruskoulun kuudennen luokan oppikirjaa kirjoittaessanl asia vihdoin selvisi. Varhaisimmassa muodossaan meidän neljäs käskymme on juutalaisuudessa ollut ilmeisesti muodossa: »Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että elinpäiväsi olisivat pitkät». Käskyyn sisältyvä lupaus aukeaa, kun otetaan huomioon sen syntytilanne.

Varhaisjuutalaisuuden aikana ihmiset elivät suurperheissä, kuten inkeriläiset vielä tämän vuosisadan alussa. Kolme tai neljä sukupolvea asui samassa teltassa tai saman katon alla. Tässä yhteisössä vanhusten asema oli huono. Heitä saatettiin riistää taloudellisesti, heitä voitiin lyödä tai heidät mahdollisesti kokonaan häädettiin pois taloudesta. Heistä ei ollut samanlaista hyötyä yhteisölle kuin työiässä olevista. Tällaisessa tilanteessa käskyn ohje oli kohdistettu työkykyisille aikuisille ja ennen muuta miehille: vanhenevia vanhempia oli kunnioitettava. Kun tämän taustan oivaltaa, ymmärrettäväksi tulee myös lupaus pitkästä elämästä. Kun sinä kohtelet omia vanhuksiasi kunnioittavasti, näin todennäköisesti tapahtuu myös kerran sinulle. Sinua ei vanhana jätetä heitteille, vaan elinpäiväsi suurella todennäköisyydellä pitenevät. Tätä taustaa ei meille oppikoulussa kukaan valaissut; käsky vain opeteltiin ulkoa.

Uuden testamentin Efesolaiskirjeessä käsky nähdään ennen muuta lasten ja nuorten kuuliaisuusvelvollisuutena vanhempia, ennen muuta isää kohtaan. Tältä pohjalta Martti Luther kehitti oman alistussuhteisiin pohjautuvan säätyetiikkansa: lasten on kunnioitettava vanhempiaan, kaikkien kristittyjen kirkkoa, kaikkien ihmisten maallista valtaa ja palvelijoiden isäntiään. Ymmärtäessään käskyn näin laajasti hän katsoi sen myös koskevan kaikenikäisiä lapsia.

Nykyaikaisessa hyvinvointivaltiossa neljännen käskyn lupauksella ei ole enää samaa merkitystä kuin ennen ajanlaskun alkua. Itse käskyn kehotus sinänsä on ajaton. Ehkä nykyisin sen loppuosa voisi kuulua: kunnioita vanhempiasi silloinkin, kun he erehtyvät. Parhaansa he todennäköisesti joka tapauksessa ovat tehneet.

Markku Pyysiäinen

Oskar Himiläinen poissa

Oskarin vaiherikas elämä on päättynyt pitkäaikaisen sairauden jälkeen 16.3.1999 lähes 84 vuoden ikäisenä.

Hän oli syntynyt 25.4.1915 Soikkolan pitäjän Kolkanpään kylässä. Soikkolan pitäjän asukkaista suurin osa oli inkerikkoja, niin myös Oskarin vanhemmat. Niinpä Oskarin alkuperäinen nimi oli Vasili Arhipov. Hän joutui jo 17-vuotiaana syytteeseen ja vangitukksi. Syy oli Suomeen pakenemisen suunnittelu. Hänet määrättiin pakkotöihin, mutta hänen onnistui seitsemän kuukauden kuluttua karata. Ilman passia ja muita välttämättömiä dokumentteja joutui hän taas pidätetyksi ja uudelleen pakkotöihin. Hän suoritti rangaistuksen mutta jo lyhyen vapaana olon ajan jälkeen vangittiin uudelleen. Nyt hänet karkotettiin kotiseudulta Keski-Aasiaan Alma-Atan seudulle. Sieltäkin Oskar karkasi parin vuoden päästä ja onnistui pääsemään jopa Moskovaan saakka, jossa joutui pidätetyksi. Nyt lähetettiin kahdeksi vuodeksi pahamaineisen Kolyman vankileirille kaukoitään. Tuomion suoritettuaan ei hän voinut palata kotiseudulleen vaan hakeutui Kuolan niemimaalle Montsegorskiin töitä hakemaan.

Vuonna 1941 Oskar joutui puna-armeijaan ja sodan sytyttyä Saksan rintamalle. Siellä hän joutui saksalaisten sotavangiksi. Ei elämä ollut helppoa saksalaistenkaan vankileirillä. Kesällä 1942 pääsi hän toisten heimosotavankien kanssa Suomeen ja joutui Naarajärven sotavankileirille. Täällä hänelle tuli mahdollisuus vapaaehtoisena liittyä Suomen armeijaan. Ne jotka olivat halukkaita, siirrettiin Naarajärveltä Aholahden koulutuskeskukseen, ja heistä muodostettiin Heimopataljoona 3. Näin Oskaristakin tuli Suomen armeijan sotilas.

Suomen ja Neuvostoliiton välinen rauhansopimus 1944 edellytti, että heimosoturit piti luovuttaa Neuvostoliittoon. Osalle heimosotureista onnistui karkaaminen junasta, ja jos oli tuuria niin pääsi Ruotsiin saakka turvapaikkaa hakemaan. Oskarillakin oli nyt onni myötä ja hän pääsi Ruotsiin ja aikanaan hakeutui Boråsin seudulle, jossa oli töitä tarjolla ja jonne oli kerääntynyt inkerinsuomalaisten pakolaisjoukko. Vuonna 1947 perustivat he Inkerin Kerhon ja Oskar oli yksi sen ahkerista jäsenistä. Myöhemmin hän muutti Kumlaan. Sielläkin Örebron Inkeri-kerho sai hänestä ahkeran jäsenen.

Oskar tuli myös aikanaan valituksi ISK:n (Inkerin Suomalaisten Keskusliitto, nykyinen Ruotsin Inkeri-liitto) toimikuntaan, jossa hän toimi erittäin asiallisesti 11 vuoden ajan, joista viisi vuotta puheenjohtajana.

Oskari Himiläinen on myös kirjoittanut vaiherikkaat muistelmansa kirjaksi Vieras isänmaa (1981). Se on myös käännetty ruotsin kielelle Främmande fosterland (1987). Tämä kirja on yksi dokumentti heimomme kovasta kohtalosta Neuvostoliitossa.

Kiitämme Oskaria näin jälkikäteen hänen panoksestaan heimomme työn hyväksi tehdystä työstä.

Toivo Jääskeläinen

Inkeriläisjärjestöjen yhteistoimintaa tehostetaan

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston uusi puheenjohtaja, emerituspiispa **Leino Hassinen** katsoo, että Suomen Inkeri-liiton tehtävänä voisi olla hajallaan eri puolilla olevien lukuisien inkeriläisjärjestöjen yhteistoiminnan koordinoiminen. Milloinkaan ennen ei inkeriläisten asia ole ollut niin voimakkaasti julkisuudessa kuin viime vuosina. Valtiovallan taholla viisi eri ministeriötä hoitaa inkeriläisten asioita.

Leino Hassinen haluaa tulla puhutelluksi mieluummin sanoilla »veli puheenjohtaja» kuin »herra puheenjohtaja». Sihteerinä on Anne Tuohimäki.

Pelkästään 90-luvulla Suomessa on entisten Suomen Inkeri-liiton kahdeksan jäsenyhdistyksen lisäksi rekisteröity monta uutta inkeriläisjärjestöä. Ne ovat useimmiten paluumuuttajina tänne saapuneiden aikaansaamia yhdistyksiä ja toimivat monilla eri paikkakunnilla. Sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtaja **Keijo Korkka** on laatinut luettelon näistä kaikista.

Tarkoituksena onkin nyt saada kokoon seminaari, johon kutsutaan eri järjestöjen edustajia. Inkeriläisten itsensä on aika aktivoitua niin, etteivät he ole vain valtiovallan ja kuntien toiminnan kohteena vaan itse vaikuttavat heitä koskeviin päätöksiin. Hassinen korosti voimakkaasti sitä, että asia on saatava vireille siinä laajassa, kolmikielisessä ja neljässä maassa asuvassa inkeriläisten joukossa, jota se koskee. Hän on itse tarjoutunut suunnitteilla olevan seminaarin yhdeksi alustajaksi.

Ongelmia tässä asiassa on paljon. Esimerkiksi se, että nuoret paluumuuttajat ovat venäjänkielisiä ja sanovatkin itseään paikoin venäläisiksi ja virolaisiksi. Tästä väestönosasta ollaankin huolestuneita.

Paluumuuttajat ry:n puheenjohtaja **Toivo Tupin** piti Hassisen ja Korkan ehdotusta erittäin kannatettavana asiana. Niin kuin puolueita, on yhdistyksiäkin Suomessa paljon ja jokaisella on oikeus perustaa omansa. Mutta yhteisen toimintalinjan etsiminen ja painotuksista sopiminen on tärkeää. Paluumuuttajista on tällä hetkellä työllistettynä 50 %. Jo he maksavat veroillaan sen toisen puolen Suomessa olemisen.

Tuuppimalla eteenpäin

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston kokous pidettiin Karjalatalolla Inkerikodissa maaliskuun 29. päivänä. Kevätaurinko paistoi sisään ikkunoista niin, että Leino Hassinen totesi: »On hiki kuin pirun kanssa tapellessa.» Hänellähän siitä on kokemusta! Puheenjohtajaksi valinnastaan Hassinen sanoi olevansa hämmentynyt, mutta arveli, että vetämällä ja tuuppimallahan elämässä on ennenkin menty eteenpäin.

Kokouksen aluksi uusi puheenjohtaja muisteli lämpimästi edeltäjäänsä, professori **Pertti Virtarantaa**, jonka hän tunsi 40 vuoden takaa. Hallintoneuvosto vietti myös hiljaisen hetken entisen jäsenensä **Soili Urosen** muistoksi. Keijo Korkka lausui muistosanat ja **Anneli Asplund** muisteli Soilen panosta Röntyskä-ryhmän vierailun onnistumiseksi.

Sääntömääräisten asioiden käsittelyn yhteydessä todettiin säätiön jakaneen perinteisesti apurahoja Inkerin kulttuurin tutkijoille ja ansiomerkkejä niille, jotka ovat tehneet työtä Inkerin asian hyväksi. Varoja säätiön toimintaan on hankittu esim. kirjojen ja muiden myyntiartikkelien myynnillä. Rahastonhoitaja **Anneli Korkkinen** esitteli tilit, jotka näyttivät plussaa. Näin säätiö voi vastedeskin levittää Inkeri-tietoutta tukemalla muutamia tutkimushankkeita, Inkeriläisten viestin ilmestymistä ja Inkeri-kuoroa. Tärkeänä pidettiin myös, että Pietarin Pyhän Marian kirkon yhteyteen suunnitteilla olevan Suomi-talon tukemiseksi voitaisiin ohjata voimavaroja.

Keijo Korkan edessä nähdään uusi Suomen Inkeri-liiton sinipunakeltainen viiri, jollaisen jäsenyhdistykset voivat lunastaa luovutettavaksi huomionosoituksena työssä ansioituneille yhdistyksen jäsenille.

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Tallinnan Inkerinsuomalainen seurakunta täyttää kymmenen vuotta

Ensi kesäkuun 19. päivänä vietetään Tallinnassa Pyhän Hengen (Püha Vaimu) kirkossa juhlaa, joka kokoaa varmasti suuren joukon inkeriläisiä paikalle. Oma seurakunta täyttää silloin kymmenen vuotta. On aika iloita ja juhlia. Samassa kirkossa on suomenkielinen jumalanpalvelus joka sunnuntai kello 13.

Seurakunnan historiasta on lehdellemme kertonut entinen puheenjohtaja **Mari Kuntu**, joka asuu nykyisin Suomessa. Nykyinen puheenjohtaja on **Anna Punger**.

Vuonna 1988 Tallinnaan perustettiin Inkerinsuomalainen Kulttuuriseura. Mutta pian päätettiin perustaa myös oma suomenkielinen seurakunta, koska kirkolla on aina ollut suuri ansio kansamme kielen ja kulttuurin säilyttämisessä. Kirkossa kansamme kuuli puhdasta suomen kieltä, kirkko opetti kansalle lukutaitoa kiertokouluissa ja pyhäkouluissa, kirkko perusti kirjastoja ja toi Inkerin kansalle kuorolaulun. Suomesta Inkeri sai pappinsa. Esivanhempamme olivat lukutaitoisia, koska kirkko ei vihkinyt heitä avioliittoon, elleivät he osanneet lukea ja tunteneet Pyhää Raamattua.

Ennen sotia Inkerissä toimi 32 seurakuntaa. Inkerin kansa on ollut aina harras uskossaan ja turvautunut isiemme Jumalaan.

Tallinnan Inkerinsuomalainen seurakunta perustettiin 26.2.1989 Inkerin lipun siunaustilaisuudessa Jaanin kirkossa. Koolla oli runsaat 2000 ihmistä. Yleisön keskuudessa kulki nimilista, johon lähes 300 kirjoitti nimensä ilmaisten halukkuutensa tulla seurakunnan jäseneksi. Rovasti **Toomas Paul** ja arkkipiispa **Kuno Pajula** kehottivat lähettämään paperit Moskovaan. 26.4.1989 seurakuntamme oli rekisteröity Moskovassa ja se sai viralliset oikeudet. Seurakuntamme on Viron kirkon jäsen ja kuuluu Tallinnan rovastikuntaan.

Ensimmäinen suomenkielinen jumalanpalvelus pidettiin 17.9.1989 Jaanin kirkossa, jossa saarnasi **Voldemar Ilja**. Hän oli jo vuosikausia palvellut inkerinsuomalaisia Nõmmen kirkossa ja toimittanut kaikki kirkolliset tehtävät, hautajaiset ym.

Alkuvaiheissa jumalanpalvelukset pidettiin Tuomiokirkossa Helsingin pappien avulla kerran kuukaudessa ja Nõmmella joka kuukauden viimeisenä sunnuntaina. Syksyllä 1990 saatiin Suomesta rovasti **Erkki Jokela** palvelemaan seurakuntaa ja jumalanpalvelukset alettiin pitää joka pyhä. Seuraavana vuonna palvelukset toimitti rovasti **Mauri Malkavaara**. Lasten pyhäkoulua piti **Airi Vosandi**, josta lapset pitivät kovasti. Mummot seu-

Vuonna 1990 perustettu kirkkokuoro esiintyy Tallinnan Tuomiokirkossa. Laulutaito kasvaa vuosi vuodelta ja kuoro saa esiintymiskutsuja myös Suomesta.

Nuoria ja vanhoja rippilapsia rovasti Erkki Jokelan ympärillä.

rasivat kyynelsilmin, kuinka Airi toi lapset alttarille siunattaviksi.

Vammalasta rovasti **Timo Kökkö** palveli puolen vuoden ajan. Hän suoritti Põllkülan joukkohaudan siunaamisen ja piti entisessä vankileirissä jumalanpalveluksen vuonna 1942–43 kurjuuteen nääntyneiden heimolaistemme muistoksi.

Olemme saaneet vastaanottaa Suomesta humanitaarista apua. Ruokapaketteja ovat omin käsin kuljettaneet rovasti Kökkö Vammalasta ja **Pirkko Leivonniemi** Tampereelta. Kaksi seurakuntaryhmää kävi leirillä Suomessa vuonna 1991. Saimme Suomesta myös virsikirjoja ja runsaat määrät lasten pyhäkoulukirjoja, joita jakelimme myös toisille Virossa toimiville inkerinsuomalaisille seuroille.

Ystävyysseurakuntamme Jyväskylässä ja Helsingin Käpylässä ovat tukeneet meitä jatkuvasti kaikin tavoin. Olemme saaneet sekä hengellistä että aineellista apua.

Kirkkokuoromme esiintyy jumalanpalveluksissa ja on matkustanut laulamaan myös Inkerinmaalla, Kupanitsan ja Kelton kirkossa.

Ensimmäisenä toimintavuotena järjestettiin suuri kastetilaisuus Tallinnan Tuomiokirkossa. Väkeä kokoontui yli seitsemänsataa henkeä. Kastettavat olivat sekä aikuisia että lapsia.

Kun rovasti Erkki Jokela piti ensimmäisen rippikoulun vuonna 1991, oli oppilaiden ikähaitari 15–65 vuotta. Viidenkymmenen vuoden tauon jälkeen saatettiin nyt pitää inkeriläisille rippikoulu! Siinä juhlassa itkimme ja nauroimme sekä kiitimme Jumalaa.

Kesästä -91 alkaen on saatu vierailla monilla paikkakunnilla Suomessa. Laulukuoro kävi mm. Jyväskylässä.

Siunaustilaisuus Põllkülan joukkohaudalla 1992. Mari Kuntu ja Vammalan kirkkoherra Timo Kökkö.

Viisumit piti hankkia kaikille näitä matkoja varten.

Omat tilat

Seurakuntamme on Viron kirkon jäsen ja kuuluu Tallinnan rovastikuntaan. Jumalanpalvelukset pidettiin aluksi eri kirkoissa, mutta omien tilojen puute hankaloitti toimintaa. Monien vuosien ajan kaikki kokoontumiset ja vieraiden vastaanotot pidettiin kodissani.

Syksystä 1989 alkaen aloimme hommata omaa kirkkoa. Tallinnan rovasti Toomas Paul ehdotti, että hakisimme entistä Suomalais-ruotsalaisen seurakunnan Pyhän Mihkelin kirkkoa, joka sijaitsi hyvällä paikalla keskellä kaupunkia. Siinä oli silloin kaupungin urheilusali.

Pidimme monta kokousta piispan ja Suomen kirkon ulkomaanavun ta-

solla, mutta mikään ei auttanut. Jäimmekin odottamaan luvattuja tiloja Nõmmen seurakuntatalosta. Yhdessä Erkki Jokelan ja Voldemar Iljan kanssa olin laatimassa muistiota. Siinä todettiin, että Rahu-kirkon yhteyteen valmistuvaan seurakuntataloon tulee kanslia ja papin asunto, jotka sopivat erinomaisesti suomalaisen seurakunnan käyttöön. Voldemar Ilja ilmoitti, että myös uuteen taloon tulevaa 100 hengen salia Inkerinsuomalainen seurakunta voisi saada tarvittaessa käyttöön.

Erkki Jokela oli pannut asian vireille Suomessa ja hankkinut rahoituksen siihen taloon Suomesta. Odotimme kolme vuotta, kävimme talkoissa, suunnittelimme sisustusta ja kaluston hankintaa. Pettymys oli suuri. Kun rakennus valmistui, meille ei annettu mitään! Mutta olimmehan jo tottuneet pettymyksiin.

Jumalalla on kuitenkin aina parhaat tarkoitukset. Tapahtui niin, että onnistuimme vuokraamaan keskeltä kaupunkia neljän huoneen huoneiston, yhteensä 130 neliömetriä. Se oli kyllä huonossa kunnossa, ja meidän täytyi tehdä valtava remontti. Mutta voitimme vaikeudet. Joka päivä oli 5–6 henkeä talkoissa, ja niin saimme kahdessa kuukaudessa kauniit tilat valmiiksi.

Raamattupiiri koolla seurakuntakodissa. Takana pastori Hannu Lehtipuu Suomesta.

Vuonna 1993 pidettiin Lohjalla entisten rippilasten kokoontuminen. Mukana oli kymmenen seurakuntalaistamme.

Vanhuksille seurakuntakoti on erityisen tärkeä. Monelle mummolle se on ainoa paikka tavata ystäviä, veisata tuttuja virsiä ja keskustella papin kanssa. Joskus tarjotaan kirkkokahvit, ja se on jo suurta juhlaa.

Seurakuntakotimme kävi siunaamassa Olarin kirkkoherra **Paavo Pinomaa**. Mukana oli nuori pappimme **Olli Kortelainen**, joka nykyisin hoitaa seurakuntaamme. Alati vaihtuvien suomalaispappien aika on nyt ohi.

Nykyään seurakunnallamme on siis käytössä upeat tilat keskellä kaupunkia osoitteessa (Pärnu maantee 8–6, EE 0001 Tallinn). Siellä pidetään raamattutunteja tiistaisin kello 13, kuoroharjoituksia ja pyhäkoulua. Siellä otamme vastaan seurakuntamme vieraat ja ystävyysseurakuntien lähetystöt. Olemme suomalaisten ystäviemme avustuksella kalustaneet tilat viihtyisiksi. – Käpylän seurakunta lahjoitti pianon, lattiamaton ja muuta kalustusta. Olemme hyvin kiitollisia kaikesta tästä.

Teksti: Mari Kuntu

Inkeri-liiton kevätkokous

Marianpäivä kokosi Inkeri-kotiin runsaan joukon jäsenyhdistysten virallisia edustajia ja muita jäseniä Suomen Inkeri-liiton kevätkokoukseen. Perinteiseen tapaan veisattiin aluksi Marian kiitosvirsi, jonka neljäs säkeistö soveltuukin hyvin paikalla olijoiden mielessä liikkuneisiin ajatuksiin:

»Maan valtiaat hän kukisti
ja ylpeät hän nöyryytti,
vaan köyhät otti huomaansa,
nälkäiset täytti lahjoilla.»

Eri jäsenyhdistysten valtuutettuina edustajina olivat **Yrjä Korkkinen** Hgin seudun Inkeri-seura, **Toini Pöllänen** ja **Lahja Salo** Hyvinkään Inkeri-kerho, **Toivo Tupin** Inkerikeskus, Inkerin Kulttuuriseura ja Paluumuuttajat ry, **Toivo Hiisku** ja **Arvi Kähäri**, Lahden Seudun Inkeri-seura, **Paavo Pesonen** Turun seudun Inkeri-seura.

Viralliset kokousasiat hoituivat joustavasti liiton puheenjohtajan **Keijo Korkan** kopauttaessa nuijaa ja **Anne Tuohimäen** toimiessa sihteerinä. Toimintakertomukseen liitettiin eri yhdistysten selonteot vuoden tapahtumista. Tilinpäätös vahvistettiin positiivisena. Puheenjohtaja esitteli Suomen Inkeri-liiton vastavalmistuneen viirin, jota jäsenyhdistykset voivat lunastaa 200 markan hintaan ojennettavaksi tilaisuuksissa, joissa yhdistys muistaa jotakuta merkkipäivänä tms. Viiri toistaa Inkerin lipun värejä.

Vapaan keskustelun aikana pohdittiin lähestyviä kesäjuhlia ja niiden järjestelyjä. Tiedotettiin jäsenistölle mm. Viron Inkerinsuomalaisten laulujuhlista 17.–18.7.99 ja Tallinnan Inkerinsuomalaisen seurakunnan 10-vuotisjuhlista, jotka ovat 19.6.1999.

Teksti ja kuva: Marja Mustakallio

Inkerinsuomalaisten paikallisyhdistysten edustajia kokoontuneena kevätkokoukseen Karjalatalon Inkeri-kotiin.

Inkeriläiset lisääntyvät Lahdessa

Lahden seudun Inkeri-seuran sihteeri **Maria Lahti** muistaa silloin tällöin Inkeriläisten viestin toimitusta uutisilla, jotka koskevat seuran toimintaa ja yksityisten jäsenten elämää.

Olemme saaneet kuulla Lahden inkeriläisten viime adventin aikaan tekemästä kotiseutukierroksesta, johon osallistui 31 henkeä. Reitti kulki Koskelle ja Vääksyyn sekä Nastolaan. Entisen puheenjohtajan haudalle laskettiin kukkakimppu, jossa oli Inkerin värit. Asikkalassa tutustuttiin 350 vuotta täyttäneeseen kirkkoon. Vääksyn Tallukassa esiteltiin Päijänteen seudun eläimistöä. Tällaisia retkiä on tarkoitus tehdä vastakin, kunhan vain osanottajia riittää.

Merkkipäivätkin kokoavat jäseniä yhteen. **Erkki Ojala** täytti 60 vuotta, ja kerholaiset kuuntelivat päivänsankarin lasten esittämää kronikkaa. **Maria Ceiveilerin** 60-vuotispäiville tuli suuri joukko inkeriläisiä sukulaisia, jotka Maria on nyt saanut Suomeen.

Lahden seudun Inkeri-seuran pitkäaikaisen jäsenen **Saima Aakalan** siunaustilaisuudessa Nastolassa kerhoa edusti puheenjohtaja **Marja Rämö**.

Kaiken aikaa tulee Lahden seudulle lisää inkeriläisiä ja kerhon kävijämäärät lisääntyvät heidän ansiostaan.

Lahden seudun Inkeri-seuran pitkäaikainen sihteeri Maria Lahti iloitsee myös oman sukunsa lisääntymisestä. Hänen Risto-poikansa perheeseen on saatu poikavauva.

Isoveli Joel on kolme vuotta vanha. Ehkä he kerran jatkavat isovanhempien aloittamaa inkeriläistoimintaa.

Suomen kielen taito inkeriläisten paluumuuton ehdoksi

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan mielestä suomalainen identiteetti on otettava huomioon nykyistä selvemmin, kun päätetään inkerinsuomalaisten maahanmuutosta. Suomalaisen identiteetin pitää valiokunnan mukaan vaikuttaa paluumuuttajien käsittelyyn jonotuslistalla.

Valiokunnan puheenjohtaja **Markus Aaltonen** (sd) totesi perjantaina, ettei paluumuuttajalla voi olla suomalaista identiteettiä ilman suomen tai ruotsin kielen taitoa. »Näin minä sen tulkitsen», hän sanoi.

Valiokunnan lausunto liittyy hallituksen inkeriläisten paluumuuttoa koskevaan selontekoon. Hallitus antoi selontekonsa valiokunnan pyynnöstä.

Aaltonen tulkitsee valiokunnan pitkään hiomaa lausuntoa siten, että Suomeen ei pidä enää jatkossa ottaa suomen kieltä taitamattomia inkerinsuomalaisia.

Valiokunta ei halua maahan paluumuuttajia, joiden tarkoituksena on vain päästä parempiin taloudellisiin olosuhteisiin vaikkapa lähes ummikkovenäläisinä.

Valiokunta katsoo inkeriläisten olevan oikeutettuja erillisjärjestelyihin. Ilman suomalaista identiteettiä maahan saapuvat kuuluvat valiokunnan mukaan normaalin siirtolaispolitiikan piiriin.

Hallitus on arvioinut, että noin 130 000 ihmistä täyttää maahanmuuttoehdot. Suomeen on jo tullut noin 20 000 inkerinsuomalaista ja heidän perheenjäsentään. Muuttojonossa on tuhansia.

Valiokunta toteaa, että inkerinsuomalaiset ovat Suomeen muuttaneista ryhmistä parhaiten työllistyneitä. Erityistä huomiota pitää kiinnittää nuorten inkeriläisten asemaan ja maahanmuuttajien syrjäytymisen estämiseen. Valiokunta piti tärkeänä, että inkerinsuomalaiset maahanmuuttajat ohjataan nykyistä tasaisemmin eri puolille Suomea.

Valiokunta esittää selvitettäväksi Suomen valtion mahdollisuudet tukea rahallisesti inkerinsuomalaisia vanhuksia Venäjällä ja Virossa.

Inkerinsuomalaisille nuorille valiokunta tarjoaa stipendejä Suomessa opiskelua varten.

Jaakko Hautamäki
HS 18.2.1999

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Inkeriläisten kesäjuhlat 1999

Helsingissä 10.–11.7.1999

KARJALATALOSSA KÄPYLÄNKUJA 1

Alustava ohjelma

la 10.7.

klo 9 Juhlakanslia avautuu Karjalatalossa
11–13 Ruokailu
13 Lauantaijuhla Karjalatalossa
18 Iltahartaus Käpylän kirkossa
18 Iltapala Karjalatalossa
20 Illanvietto Karjalatalossa, Yläsali ja Laatokka-sali

Kyykkä Seurasaaressa lauantaina 10.7. klo 10.
Ohjelma: naiset, henk.koht.peli + paripeli miehet, joukkuepelit
Tarkemmin: O. Toivokainen 09-534 875

su 11.7.

klo 9 Kunniakäynti Larin Parasken patsaalla
10 Jumalanpalvelu Helsingin Tuomiokirkossa, saarnaa emerituspiispa Leino Hassinen
12–14 Ruokailu
14–16 Pääjuhla Karjalatalossa, puhujana professori Paavo Liski

Tiedot majoitusmahdollisuuksista seuraavassa Inkeriläisten viestissä.

Talkooapua ruokailun järjestämiseen tarvitaan. Ahkerat inkeriläiset Helsingin seudulta, ilmoittautukaa Aliisa Majavalle, puh. 797 477 (iltaisin).

Lahden seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat v. 1999 klo 18.00 alkaen
10.05.1999 SRK-Kirkkokatu 5
Maria Lahti, sihteeri, p. 03-7340 435

Järjestämme muistelmien keruun paluumuuttajille ja jäsenillemme. Kirjoita lyhyesti oman elämäsi vaiheet vapaamuotoiseksi kertomukseksi.

Liitä mukaan nimesi ja syntymäaikasi. Kerro mistä seurakunnasta tulet ja mikä oli kotikyläsi. Älä unohda nykyistä osoitettasi ja puhelinnumeroasi.

Voit lähettää myös muistamiasi lauluja, sattumuksia, runoja, kaskuja, pilkkalauluja tai -runoja sekä arvoituksia.

Palautus kerhoilloissa tai postitse os.
Väinö Lahti
Nikkarinkatu 12 C 21, 15100 Lahti

Tuutarin puku

Haluan ostaa tyttärelleni käytetyn Tuutarin puvun, koko 38–40.

Armas Paakkonen, Tingsgatan 35, SE-504 45 BORÅS, Ruotsi, puhelin (0)33-101 850.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet 1999 Kupittaan seurakuntakodissa, Sirkkalankatu 4, TURKU klo 14.00
Toukokuu 23.5. Helluntaijuhla
Lokakuu 3.10. Syyskokous. Mikkelinpäivän tilaisuus.
Marraskuu 6.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti inkeriläisten muistomerkillä
Joulukuu 26.12. Joulujuhla

Suomen Inkeri-liitto ry:n jäsenmaksu 1999

Tämän lehden välissä on tilisiirtokortti, jolla voivat ne yksityiset henkilöt, jotka haluavat kuulua Suomen Inkeri-liitto ry:hyn henkilöjäsenenä, maksaa tämän vuoden jäsenmaksun, joka on 30 mk. Niillä paikkakunnilla, missä toimii Suomen Inkeri-liittoon jäsenenä kuuluva paikallinen seura, kerätään seuran toimesta, siihen kuuluvilta jäseniltä oma erillinen jäsenmaksu.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

Inkerin Liitolla

on kunnia ilmoittaa Suomessa asuville inkerinsuomalaisille, että Juhannusjuhlat '99 Inkerinmaalla pidetään 26. ja 27. kesäkuuta Skuoritsassa inkeriläisten laulujuhlien 100-vuotisjuhlan merkeissä.

Ohjelman raamit:

26.6. lauantai
- 14.00 kirkollinen ohjelma
- 15.30 tauko, tarjoilut
- 17.00 konsertti
- 20.00 juhannuskokko

27.6. sunnuntai
- 10.00 jumalanpalvelus

Kuorot ja yhtyeet hyväksytään konserttiohjelmaan vain ennakkoilmoituksella, ottakaa yhteyttä Wladimir Kokkoon, puh. ja fax +7-812-113 25 56.

IL voi järjestää halukkaille edullisen majoituksen Hatsinan hotellissa, noin 25 FIM/hlö kahden hengen huoneessa.

Matkaa voi tiedustella Inkerikeskuksesta puh. 09-753 0044.

Joukostamme poistuneita

Olga Sykiäinen, synt. 31.5.1924, kuoli 26.1.1999 Järfälla
Olavi Tatti, synt. 1.12.1931, kuoli 21.2.1999 Stockholm
Oskar Himiläinen, synt. 24.4.1915, kuoli 16.3.1999 Kumla

Tallinnan Inkerinsuomalainen seurakunta

järjestää perinteiseen tapaan retken Põllkülan joukkohaudalle 16.5.99. Siitä saa lähemmin tietoja soittamalla seurakunnan numeroon 994-3722-446 847 (Suomesta).

Jos joku haluaa antaa lahjan juhlivalle seurakunnalle, sen voi lähettää seurakunnan tilille Tallinn Ühispank 401 Ug. NO 1800033 Fim 10052000210032.

Matka Viroon, laulu- ja tanhujuhlille Jõhviin 17.7.–18.7.1999.

Järjestää Turun seudun Inkeriseura.

Soittele ja vie sanaa eteenpäin.
Puh. 02-258 1621 Marja-Liisa
02-258 0201 Keijo Korkka

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
6–7/99	05.05.1999	11.06.1999
8/99	30.06.1999	18.08.1999
9/99	11.08.1999	15.09.1999
10/99	09.09.1999	14.10.1999
11/99	08.10.1999	12.11.1999
12/99	04.11.1999	10.12.1999

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansanlauluja Inkerinmaalla — ***100 mk***

Arvo Survo
Iiku Inkerille — ***100 mk***

Aapo Iho
Hielajyvä — ***20 mk***

Heilin Suominen
Mooses Puiron elämäkerta — ***15 mk***

Ella Ojala
Piikä koiimaika — ***85 mk***
Pelasiunui albumi — ***130 mk***
Ensimmäinen keväi — ***100 mk***

Aleksander Störgren
Muikainen tie vapauteen — ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläisien vaellus — ***110 mk***

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla — ***150 mk***

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri — ***300 mk***

Heikki Roiko-Jokela –
Heikki Seppänen
Elelän tien kulkija – Viiho Helanen — ***150 mk***

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa — ***100 mk***

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha — ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä — ***70 mk***
Maria Luukan laului ja loilsui — ***40 mk***

E. Pärnänen
Antti Kivekäs I — ***100 mk***
Antti Kivekäs II — ***100 mk***

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa — ***200 mk***

Leino Hassinen
Idän uusi aamu — ***140 mk***

Albert Pettinen
Lauluja koululaisille — ***25 mk***

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle — ***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja — ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omaii maaii — ***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 — ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) — ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 — ***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 — ***60 mk***
Inkerin pöytäliippu (satiinia) + salko marmorijalustalla — ***100 mk***
Inkerin pöytäliippu (polyesteriä) — ***35 mk***
Inkerin pöytäliippu (satiinia) — ***60 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) — ***350 mk***
Adressi — ***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan
Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 6-7
KESÄKUU
–HEINÄKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Omenapuutkin unohtavat lumisen talven koettelemukset. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Keskikesän juhla

Tämän lehden ilmestyessä olemme lähellä »kesän kirkasta huomenta», keskikesän juhlaa. Juhannus on perinteisesti ollut monille inkeriläisille hyvä syy kokoontua yhteen viettämään juhlaa, erityisesti Inkerinmaalla ja Ruotsissa. Mutta mikä tekee juhannuksesta tällaisen aivan erityisen juhlan?

Juhannuksen ajankohta kirkollisessa kalenterissa määräytyy sen perusteella, että vanhan kristillisen perimätiedon mukaan Johannes Kastaja, Jeesuksen sukulainen, syntyi puoli vuotta ennen Jeesusta. Suomessa ja Ruotsissa tämä on merkinnyt vuodesta 1955 lähtien sitä, että juhannusta vietetään sinä lauantaina, joka sijoittuu 20.–26.6. väliseen aikaan. Sen sijaan monissa muissa Euroopan maissa juhannusta ei tunneta lainkaan erillisenä juhlapäivänä.

Meillä täällä pohjoisessa juhannus ja keskikesän valon juhla liittyvät yhteen. Samalla tavoin kuin joulu vuoden pimeimpään aikaan on valon ja Jeesuksen syntymän juhla, on juhannus vuoden kirkkaimpaan aikaan Jeesukselle tietä valmistaneen Johannes Kastajan juhlapäivä. Johannes Kastaja on myös antanut nimen koko meidän juhannuksellemme, suomalaisittain Jussin päivälle.

Inkeriläisten juhannuksen viettoon liittyy eräitä pohjoisen juhannusjuhlaan hyvin olennaisesti kuuluvia piirteitä. Juhannuksena tuodaan kotiin tai yhteiselle juhlapaikalle koivuja. Joskus niistä on tehty pihoille jopa lehtimajoja. Ruotsissa taas koivunoksat ovat yksi juhannussalkojen rakennusosista. Juuriltaan katkaistujen koivujen kauneus kertoo meille luonnon ihanuudesta mutta samalla jo muutaman päivän kuluttua tapahtuvalla kuihtumisellaan myös jotain kaiken katoavaisuudesta.

Juhannus ja kokot kuuluvat meillä erottamattomasti yhteen. Ne ovat keskikesän tulia, joiden äärelle kokoonnutaan laulamaan ja leikkimään. Mutta samalla kokot tarjoavat myös mahdollisuuden tuijottaa tuleen ja sen vähittäiseen hiipumiseen. Näin juhannuskokot johtavat meidät usein myös miettimään elämän tarkoitusta ja sen perimmäisiä kysymyksiä. Tulen aikaan saaminen on nimittäin ollut ihmiskunnan historian suurimpia keksintöjä. Aikoinaan juuri se teki ihmisistä lähes jumalten kaltaisia.

Perinteisesti juhannus on ollut myös suosittu avioliiton solmimispäivä. Kansanperinteessä juhannusyöhön on liittynyt monia lemmentaikoja. Katoavaisuuden keskellä ne edustavat tervettä uskoa elämään ja sen voittamiseen. Tätä uskoa elämään haluaisin olla virittämässä myös tämän lehden lukijoiden keskuudessa.

Markku Pyysiäinen

Aleksanteri Halttunen In memoriam

Ruotsin inkeriläiset ovat menettäneet Aleksanteri Halttusen, yhden ahkerimmista ja uskollisimmista työtovereistaan yhdistystoiminnassa ja kirkollisissa yhteyksissä. Hän oli syntynyt Kupanitsassa, Inkerissä 7. syyskuuta 1919 ja kuoli Örebrossa uudenvuodenpäivänä 1999.

Siunausjumalanpalvelus Aleksanterin »omassa» Pyhän Mikaelin kirkossa Örebrossa 14. tammikuuta, hautaanlaskeminen Längbron hautausmaalla sekä senjälkeinen muistotilaisuus kirkon tiloissa olivat mahtavia todistuksia siitä, mitä Aleksanteri sai aikaan perheensä keskuudessa, inkeriläisten toiminnassa, suomen- ja ruotsinkielisessä kirkollisessa toiminnassa sekä maanmiestensä hyväksi synnyinseudullaan Kupanitsassa. Lähimpien surevien lisäksi hautajaisiin osallistui lukuisia ystäviä Örebrosta ja myös muilta paikkakunnilta.

Siunauksen toimittanut kirkkoherra Björn Svärd kertoi puheessaan oppineensa tuntemaan Aleksanterin perusteellisesti 20-vuotisen kirkkoherrana olonsa aikana. Hän korosti erityisesti Aleksanterin suurta uskollisuutta elämänsä eri tehtävissä.

Siunausjumalanpalvelus alkoi ja päättyi Thomas Jonsegårdin trumpettisooloon, ja kuoro Suvilaulajat lauloi. Kanttorina oli Karl Wikenståhl.

Aleksanterin pojat ja miespuoliset lastenlapset kantoivat arkun ulos. Pian sen jälkeen kiemurteli pitkä autojono ruumisauton perässä auringon valaisemassa talvimaisemassa hautausmaalle Längbrohon. Runsaat kukkalaitteet siirrettiin kirkon ulkopuolelle inkeriläisten muistomerkille.

Kun arkku oli laskettu hautaan ja läsnäolijat olivat jättäneet jäähyväisensä laulettiin Maa on niin kaunis. Aleksanterin omaiset kutsuivat sen jälkeen kaikki muistotilaisuuteen.

Muistopuheita pitivät mm. Björn Svärd, diakonia-avustaja Asta Daléhn suomenkielisten seurakuntaryhmästä, Pyhän Mikaelin kirkon suntio Kalle Gustavsson sekä kirkkoneuvoston puheenjohtaja Gunnel Peterson. Ruotsin Inkeri-liiton (RIL) kunniapuheenjohtaja Armas Paakkonen ja kunniajäsen Toivo Jääskeläinen Boråsista esittivät tervehdyksen hautajaisissa. Armas esitti puheessaan Aleksanterin, jonka hän tunsi jo lapsuusvuosiltaan 50-luvulta, tulisieluna, jonka kiinnostuksen kohteita olivat lapset ja nuoret, kirkon toiminta sekä inkeriläisten yhdistyselämä. Aleksanteri valittiin kirkkoväärtiksi jo vuonna 1946 ja hänellä oli hallintotehtäviä (myös puheenjohtajana) RIL:ssa 24 vuoden ajan sekä Örebron inkeriläisten yhdistyksessä koko 48 vuoden ajan. Vuodesta 1981 hän oli kunniajäsen RIL:ssa. Toivo Jääskeläinen, Aleksanterin monivuotinen läheinen ystävä luki muutamia muistoja 30- ja 40-luvuilta ja

Runoja

Keinu

Tee vielä kerran keinu, ystäväin,
tee paikkaan entiseen.
niin että nähdä voimme Laatokan
ja virran Taipaleen.
Voi muistoistakin keinun rakentaa
ja käydä keinumaan,
jos meni vuodet, virta yhä vie,
ja keinu paikallaan.

Inkeri Torikka

Kellot

Kajahtaa kellot soimaan,
on aamu sunnuntain,
merellä laine läikkyy
rannoilla rauhaa vain.

Käy kutsu kaikkialle
ylitse kaupungin
kesäisen aamun maille,
lähelle, kauaskin.

Suo hetki huoneessasi
ja siunaa kansaasi,
kun kellot meitä kutsuu,
Sun, Herra. luoksesi.

Inkeri Torikka

---

muistutti kohtalonyhteydestään Aleksanteriin – molemmat olivat menettäneet isänsä, kun nämä vangittiin inkeriläisen kirkon konsistorin (tuomiokapitulin) jäseninä 30-luvulla ja menehtyivät Stalinin leireillä.

Henkilökohtaisesti muistan Aleksanterin ennen kaikkea hyvänä työtoverina, kun yhdessä Toivo Jääskeläisen kanssa työskentelimme parin vuoden ajan kirjan »50-årsminne av Kyrkans öde i, Ingermanland» (»50-vuotismuistoja Inkerin kirkon kohtalosta») parissa. Muistan myös monia yhteisiä matkoja kesästä 1994 lähtien Ruotsin inkeriläisiä käsittelevän kirjan kirjakomitean kanssa.

Lisäksi Aleksanteri kirjoitti useita omia artikkeleita eri lehtiin ja omaelämäkerran kallisarvoisena perintönä jälkeläisilleen. Viimeiseksi en voi olla mainitsematta Marian ja Aleksanterin luona vallinnutta suurta vieraanvaraisuutta, josta minäkin sain osani. Kuinka monia pappeja, saarnaajia ja muita matkalaisia he majoittivatkaan kaikkien vuosien aikana! Viimeisin oli Arvo Survo Kupanitsasta, joka viipyi heidän luonaan muutaman päivän ajan pyhäinpäivän 1998 yhteydessä.

Toivo Folkesten
ruotsista kääntänyt: Jaana Pyysiäinen

Muistelukulttuuri kunniaan

"Kun ei tullut kysytyksi!" Kuinka moni meistä onkaan huokaissut näin sitten, kun vanha isä tai äiti on jo siirtynyt tuonpuoleisiin. Heidän mukanaan meni hautaan tärkeitä muistoja, heidän elämänsä tapahtumat olisi pitänyt merkitä muistiin. Mutta kun ei tullut kysytyksi.

Nyt on meidän vuoromme tehdä asialle jotain. Vaikka kukaan ei juuri nyt kysyisi, me voimme kertoa muistojamme, niin että jälkeemme tulevat saavat tietoa siitä, mitä olemme kokeneet.

Muistot ovat tarttumakohtia elämään. Jokainen meistä kantaa niitä mukanaan. Perheiden historia konkretisoituu esineissä, joita ehkä useamman sukupolven ihmiset ovat käyttäneet. On aika panna paperille esineiden historiaa, kirjoittaa valokuvien mukaan selostuksia tapahtumista, joissa kuvat on otettu, hahmotella omaelämäkertoja.

Sukupolvien ketjussa

Karjalatalolla järjestettiin viime maaliskuussa seminaari, jossa opastettiin kuulijoita perhehistorian jäljille. Karjalan Liittohan oli juuri järjestänyt karjalaisen naisen elämäkertakilpailun ja saanut runsaan sadon. Milloin järjestettäisiin inkeriläisten elämäkertojen kilpailu? Mikä taho sen ottaisi huolekseen? Millainen raati lukisi elämäkerrat? Missä ne julkaistaisiin?

Näitä kysymyksiä sivuaa Lahden seudun Inkeri-seuran pyyntö, että jäsenet kirjoittaisivat oman elämänsä muisteluksia paperille ja lähettäisivät seuralle, joka julkaisisi niitä pienenä lehtisenä. Hieno ja kannatettava ajatus, joka ansaitsisi perinteentutkijoiden huomiota. Ehkäpä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkisto kiinnostuukin näistä muistiinpanoista. Elämäkertojen tutkimus onkin ollut viime vuosina selvästi suosiossa.

Synnyin kauniina kesäaamuna...

Perinteentutkija, filosofian maisteri **Päivi Partanen** kertoi, että karja-

Päivi Partanen valotti karjalaisen naisen elämänkaarta elämäkertakeruun näkökulmasta.

Ritva Pölä Helsingistä kertoo tästä kuvasta: »Viime kesänä sain yllättäen eräältä paluumuuttajalta valokuvan, jossa ovat hänen vanhempiensa kanssa edesmenneen mieheni vanhemmat ja täti miehineen. Valokuva on otettu Pietarissa todennäköisesti v. 1919 (valokuvassa luki Petrograd).

Kuvassa seisomassa vasemmalla Juho Pölä, sitten Anna Joronen (o.s. Savolainen) ja hänen miehensä Matti Joronen. Edessä istumassa vasemmalla Juho Pölän vaimo Maria Pölä (o.s. Reponen) ja Paavo Reponen sekä hänen vaimonsa Anni Reponen (o.s. Reponen) joka on Maria Pölän sisar. He asuivat Valkeasaaressa naapureina, kunnes heidät karkotettiin.

laisen naisen elämäkertakilpailuun osallistui kaikkiaan 236 muistelmaa. Niistä 90 oli omaelämäkertoja, loput esim. äidistä tai perheestä yleisemmin kertovia. Myös 22 rohkeaa miestä osallistui kilpailuun.

Elämäkerroissa tuli esille monia teemoja: lapsuuden loppuminen, ensimmäinen työpaikka, lähtö kotiseudulta, muutot, juurtumattomuus jne. Useimmille lapsuus kajastaa kauniina ja herkkänä. »Kiikuin hurstissa nuoren koivun vammelpuussa... Naiset osaavat eläytyä tunteisiin ja tuoksuihin. Muistot ovat aistivoimaisia. Elämän kovuus pakottaa karuihinkin sävyihin: »Nälkäinen pelkoon tottuu.»

Kirjoittaminen voi olla itsetutkiskelua ja terapiaa, elämän sotkuisten lankojen selvittelyä ja oman paikan hahmottamista. Moni tuntee tarvetta kirjoittaa äidin ulos elämästään. Äidin muotokuva, kiitoskirje äidille, herkät yhteiset hetket, työntekoon opetteleminen äidin johdolla, yhteiset käsityö- tms. harrastukset; on monta näkökulmaa, josta voi lähteä liikkeelle. Lopulta voi todeta niin kuin eräs kirjoittaja: "Elämä on hauska juttu, kun sen vakavasti ottaa."

Aikajana avuksi

Miten päästä alkuun elämäkerran kirjoittamisessa? Hyvä neuvo on ottaa eteensä pitkä paperisuikale ja piirtää siihen vaakasuora viiva. Viivan alkuun tulee merkintä syntymän hetkestä ja sen yläpuolelle lyhyitä merkintöjä siitä, mitä yleisellä tasolla samaan aikaan tapahtui. Näin henkilöhistoria sidotaan yleiseen historiaan.

Asuinpaikat, sisarusten syntymät, perheen kodit, kouluun meno, rippikoulu, ensirakkaus ja muut tärkeät tapahtumat vuosilukuineen merkitään viivalle, niin että elämä jatkuu määrämittaisina janoina aina nykypäivään asti. Samanaikaisesti lisääntyvät maininnat yleisistä tapahtumista maassa ja maailmassa. Mutta viivan alapuolelle merkitään oman sisäisen kehityksen virstanpylväitä. Kysytään, mitä kaikki tapahtunut merkitsi minun kehitykselleni. Ja ihmeesti näitä miettiessä alkaa hahmottua vastaus kysymykseen, miksi minusta tuli juuri tällainen ihminen, joka nyt olen.

Esineet ja valokuvat talteen

Avuksi kirjoittamistyössä tarjoutuvat tietenkin perhealbumin kuvat, niin kuin tiedämme esim. **Ella Ojalan** kirjasta. Jokaisella on vanhoja valokuvia, joita lapsenlapset ihmettelevät: »Kukahan tämäkin äijä on?» Kuvat kannattaa liittää elämäkertaan tai kirjoittaa ainakin albumiin lisälehtiä, numeroida kuvat ja niihin liittyvät muistelukset, koota talteen lipastonlaatikoiden pohjalta edes tärkeimmät suvun dokumentit. Kuka ja millainen oli tämä hieno neiti, joka poseeraa uudessa hatussaan? Missä oli tehty tämän isännän roimavarsisaappaat? Miksi tämä pariskunta meni valokuvaamoon juuri tuona vuonna?

Karjalatalolla järjestetyssä seminaarissa tutkija, fil.tri **Pirkko Sallinen-Gimpl** kertoi, että miesten elämänkaari hahmottuu esineiden valossa. Mies kertoo lapsuutensa puuhevosesta, ensimmäisestä puukostaan, ensimmäisistä suksistaan, kalastusvälineistään. Harrastuksiin liittyvät esineet tuntuvat olevan tärkeämpiä

miehelle kuin naiselle. Esineiden kautta mies kiinnittää historian taustaansa.

Maisteri **Pirkko Raitasalo** tähdensi suvun muistoesineiden huolellista säilyttämistä. Esimerkiksi arat tekstiilit, vanhat puvut jne. kannattaa säilyttää silkkipaperiin käärittyinä, puhtaina ja siisteinä mahdollista tulevaa museointia varten. Museoiden asiantuntijoilta voi kysyä neuvoa menetelmien suhteen. Ja esineen omistajalla on oikeus päättää, mille museolle hän sen luovuttaa sitten, kun ei enää itse halua säilyttää vanhaa kastepukua tai muuta arvokasta esinettä. Puvun alkuperästä kannattaa kertoa sen mukana kulkevassa vihossa. Jälkipolvien pitää saada tietää, kenelle puku tehtiin, ketkä sitä ovat käyttäneet jne.

Pirkko Raitasalo kertoi omistamansa Amerikan-apuna tulleen kastepuvun tarinaa ja näytti, miten hän sitä säilyttää. Vanhoja tekstiilejä hän käsittelee valkoiset puuvillahansikkaat kädessä.

»Kirjoittaminen, tapahtuupa se minkä lajin puitteissa tahansa, merkitsee yksityisen ja julkisen maailman vuorottelua. Se edellyttää kiipeilemistä mielen kaikilla tasoilla, usein hyvinkin rasittavaa urheilua. Se on etsimistä, muistamista, unennäköä, kiihkoa ja ankarinta logiikkaa.

Se on loputtomien elämänvalhekerrosten käärimistä syrjään, jotta edes hetkeksi elämäntotuus pääsisi näkyviin.»

Leena Krohn

Miksi kirjoittaa?

Kirjoittaessa elämän kokonaisuus hahmottuu, elämä saa muotoa ja tapahtumien satunnainen virta järjestyy kronologiaksi. Samalla voi lisääntyä myös rohkeus katsoa tulevaisuuteen: »Kun olen selvinnyt kaikesta tästä, selviydyn mistä tahansa.»

Ennen tutkimatonta omaa elämää työstäessä lisääntyy myös itsensä ymmärtäminen. Olen osa sukupolvien ketjua, olen äitini ja isäni lapsi, sukuni jäsen. Meikäläiset ovat tällaisia, »meinmuakkoisia», niin kuin inkeriläiset sanovat. Opimme ymmärtämään omia muistojamme. Ja kirjoittaminen palkitsee. Kun kaikki on valmista, sanomme ehkä hiljaa huokaisten: »Elämälle kiitos!»

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Inkerin heimon murheen päivä

Inkeri Kaski Salosta kertoo:

»Olen isäni kautta kiinnostunut Inkerin kansan ja maan historiasta ja eläkkeelle jäätyäni tutkinut Sota-arkistossa asiapapereita, jotka koskevat aikaa, jolloin Inkeri Suomen itsenäistyttyä yritti myös irrottautua Venäjästä.

Tuolloin isäni **Tahvo Tirranen** ja hänen sisarensa **Maria Tirranen** pakenivat Lempaalasta Suomen puolelle Rautuun. Vuosi oli joko 1917 tai 1918, en ole pystynyt tarkalleen vuotta selvittämään. He olivat tuolloin 12–13-vuotta ja 10–11-vuotta vanhoja.

Heidän veljensä **Jukka Tirranen** osallistui Inkerin vapaussotaan ja lähinnä hänen toimiaan tuon sodan aikana pyrin seuraamaan. Kapteeni Jukka Tirranen oli sitten myös Inkerin Hoitokunnan puheenjohtajana.

Asiapapereista tulivat esiin myös nämä Tarton rauhansopimuksen seurauksena joulukuussa 1920 olleet tapahtumat. Paikalla olivat Maakansan ja Karjalan lehtien toimittajat ja heidän artikkeleistaan kokosin tämän jutun. Olen noudattanut tarkoin heidän tyyliään ja käyttämäänsä kieltä.

Lähinnä olen tutkinut asioita lasteni ja lastenlasteni vuoksi.»

Jäähyväiset kotikonnulle

Sunnuntaina 5.12.1920, siirtyi Pohjois-Inkerin vapaaehtoinen armeija, jolle hallituksemme rauhansopimuksen voimaan astuttua ei ole tilaisuudessa antamaan tukeaan, kokonaisuudessaan rajan yli Suomen puolelle, jättäen siten bolsevikeille tähän saakka hallussaan pitämänsä Pohjois-Inkerin viimeisen valkoisen kolkan, Kirjasalon. Melkein kaikkien unohtamina ovat Inkerin vapaajoukot saaneet kuukausimäärin taistella vartiolinjoillaan puolustaen viimeistä maapalaa, joka oli enää jäljellä vapaasta Inkeristä sekä samalla suorittaen vahtipalvelusta meidänkin maamme puolesta.

Vapaajoukkojen komentajana toimi kapteeni **Juho Sihvo** ja miehistön lukumäärä oli siirron tapahtuessa 408, joista aseellisia sotureita 268, muut etappiin kuuluneita jne. Luovutettu alue käsittää viisi Lempaalan kylää: Tikanmäki, Peräkylä, Pusanmäki, Uusikylä ja Autio. Siviiliasujaimistoa on alueella 83 perhekuntaa, joiden yhteinen henkilöluku on 348. Perhekunnista on 8 pakolaisina paikkakunnalle tulleita, muut ovat vakinaisia paikallisia asukkaita.

Kirjasalo päätettiin jättää 5. pnä joulukuuta 1920. Päivän merkityksen johdosta Pohjois-Inkerin Hoitokunta järjesti surujuhlan. Kirjasalon kansakoululle. Vieraina tilaisuudessa oli Pohjois-Inkerin pataljoonan upseereita ja miehistöä sekä Rajamaan komendanttihallituksen upseereita. Sunnuntaina saapuivat Kirjasaloon everstit **Heinrichs** ja **Hägglund.** Suomen

lehdistön edustajia oli myös saapunut tilaisuuteen. Terijoelta lauantaiaamuna autoilla saapuneitten vieraitten matkaan liittyi jo rajalla kunniavartioksi yksi upseeri ja neljä inkeriläistä reipasta ratsumiestä. Vieraat vastaanottivat Pohjois-Inkerin hoitokunnan puolesta sen puheenjohtaja, kapteeni **J. Tirranen** ja jäsen vänrikki **A. Tiittanen** sekä vapaajoukkojen päällikkö, jääkärikapteeni J. Sihvo.

Kirjasalon asujaimisto ei luota bolsevikkien lupauksiin

Saatuaan tietää, että inkeriläiset suojajoukot Suomen ja Venäjän välisen rauhansopimuksen solmiamisen jälkeen mahdollisesti siirretään pois, päättivät Kirjasalon siviiliasukkaat siinä tapauksessa, että näin tosiaan kävisi, yhtenä miehenä seurata sotajoukkoja Suomen puolelle. Niinpä he huhujen rauhanneuvottelujen Inkerin asialle kielteisestä tuloksesta saadessa yhä kiinteämmän muodon, siirsivät vähin erin kaiken irtaimensa Suomen puolelle rajaseudulle. Hyvänä apuna tämän joukkomuuton suorittamisessa oli muutamia viikkoja sitten Kirjasalon seudulla vallinnut rekikeli.

Parhaana todisteena paikkakunnalla vallitsevasta mielialasta bolsevikkeja kohtaan sekä inkeriläisten käsityksestä näiden antamain lupausten luotettavuudesta mainittakoon, ettei ainoakaan kirjasalolainen senkään jälkeen, kun saatiin tieto neuvostohallituksen heille vakuuttamasta »amnestiasta» ja laajasta »itsehallinnosta», halunnut jäädä kotikonnulleen sen jälleen joutuessa bolsevikkien yhteyteen, vaan jäivät kaikki viisi kukoistavaa kyläkuntaa asujanten poikkeuksetta niistä poistuessa aivan autioiksi.

Surujuhla Kirjasalon koululla

Klo ½ 2 aikaan lauantaina alkoi Kirjasalon kansakoululla surujuhla Käkisalmen rykmentin torvisoittokunnan soittoesityksellä. Tämän jälkeen astui puhujalavalle hoitokunnan puheenjohtaja Jukka Tirranen. Puheessaan hän ilmaisi ilonsa siitä, että Suomesta asti on saapunut vieraita ottamaan osaa Inkerin heimon murheenpäivän viettoon, hän kertoi miten Suomesta on Inkeri ennenkin saanut kaikkea tukea etenkin sivistysrientojen alalla. »Inkeri on saanut aiemmin sanomattomasti kärsiä. Venäjän vallankumous antoi toiveita vapaammista ajoista, mutta toisin kävi. Pohjoisella ja eteläisellä rintamalla vuodattivat Inkerin miehet vertansa, mutta vastoinkäymisiä saivat he osakseen. Lopuksi jäi vain Kirjasalon alue heidän käsiinsä, joka sekin nyt täytyy jättää. Kotimaamme viimeisen vapaan kolkan jätämme huomenna bolsevikkien temmellyskentäksi. Tuskaamme lievittää se myötätunto, jota heimokansamme Suomen edustajat ovat osoittaneet saapumalla tänne. Meidän täytyy jättäytyä Suomen turviin, mutta me toivomme samalla, että tulevaisuudessa koittaa aika, jolloin voimme toimia itsenäisesti toisen tuetta.

Inkerin kansa on sitkeätä. Kärsimykset ovat sille sama kuin tuli raudalle. Se on puhdistanut sitä parhaimpien kansanainesten tiivistyessä ja huonompien karistessa pois. Me pohjois-inkeriläiset olemme olleet paremmassa asemassa kuin veljemme etelä-Inkerissä. Meidän, jotka näin olemme saaneet paremman osan, tulee työskennellä siihen suuntaan, että toisetkin saavat osakseen paremmat olosuhteet. Meidän velvollisuus on säi-

lyttää elävä toivo nousevasta Inkeristä. On muistettava inkeriläisiä, jotka Neuvosto-Venäjällä eläen ainaisten kärsimysten käsissä menettävät kaiken toivonsa parempaan tulevaisuuteen. Näiden bolsevikki-ikeen alaisuudessa elävien veljien kohtalo velvoittaa toimimaan niin, että heillekin vielä kerran saadaan luoduksi tyydyttävät elinehdot.»

Puheen jälkeen, jota lukuisasti tilaisuuteen saapunut väkijoukko hartaudella kuunteli, laulettiin yhteisesti »Nouse Inkeri». Tämän jälkeen Käkisalmen läänin rykmentin pastori **Karhu** piti hartaushetken, jonka aikana sai kirjasalolainen raskas, kotiseudun jättämisen aiheuttama suru suorastaan järkyttävän muodon. Naiset lankesivat rukoiltaessa polvilleen ääneen itkien ja valittaen sekä Korkeimmalta Auttajalta apua anoen ja jäyhimpienkin miesten poskille valahti kyynelhelmet. Hartaushetki päättyi virteen Jumala ompi linnamme. Sen jälkeen juhlayleisö siirtyi Vepsankylään Inkerin vapaustaistelussa kaatuneiden sankarien haudalle. Hauta sijaitsi noin 1 km:n etäisyydellä kylästä, Suomeen johtavan tien varrella, kauniilla metsäisellä kummulla. Haudan ääreen astuivat ensiksi Inkerin hoitokunnan puheenjohtaja, kapteeni Jukka Tirranen ja jäsen, vänrikki Antti Tiittanen. Vänrikki Tiittanen laski kuusenhavusta punotun seppeleen eräälle sankarihaudan yhdeksästä yksinkertaisesta puurististä. Puheessaan vänrikki Tiittanen jätti poislähtevien inkeriläisten jäähyväiset haudan lepoon päässeille ja samalla hän sanoi hetken olevan jokaiselle inkeriläiselle vihkiytymisen hetki niille aatteille, joiden puolesta taistellessaan nämä urhot ovat kaatuneet.

Suomalaisten puolesta laskivat seppeleen jääkäriluutnantti **Heinonen** ja vänrikki **Seitsonen**.

Inkerin vapaajoukkojen jäähyväisparaati

Sunnuntaina klo 9.10 alkoi Inkerin vapaajoukkojen jäähyväisparaati Tikanmäenkylän läheisellä kentällä, jonka keskelle pystytetyssä korkeassa, kunniavahdin vartioimassa lipputangossa liehui Inkerin lippu. Paraatin otti vastaan Kirjasaloon samana aamuna saapunut Rajamaan komendantti, everstiluutnantti Heinrichs. Sotaväki oli suruharsoisine lippuineen asettunut kentälle rintamaan ja sitä tarkastamaan saapuvaa everstiluutnantti Heinrichsiä tervehdittiin Jääkärien marssin sävelin. Toimitettuaan joukkojen katselmuksen piti everstiluutnantti H. seuraavan puheen:

»Karjalan kannaksen rajakomendanttina tervehdin teitä Inkerin viimeisiä paljon suurta ja paljon katkeraa kokeneita sotilaita ennenkuin jätätte kotiseutunne viimeisen vapaan turpeen ja siirrytte Suomen rajojen turviin. Minä tervehdin teitä, pojat! Ylpeydellä tulette vanhuutenne päiviin saakka muistamaan osanottoanne menneiden vuosien suureen kamppailuun. Minä tervehdin teitä ja minä kiitän teitä siitä palveluksesta, jonka olette tehneet myöskin Suomelle, jonka vapaaehtoisena viimeisenä etuvartiostona te olette täällä seisoneet, onnettoman kotimaanne talvisissa metsissä ja soissa.

Minä tervehdin Pohjois-Inkerin hoitokuntaa, kiittäen menneiden kuukausien yhteistyöstä, ja pyydän tällä katkeralla hetkellä teille, arvoisat herrat, lausua: me muistamme. Me tie-

dämme ja muistamme, että se yksinäinen vartioketju, joka Kirjasalon hallaisissa soissa on tähän päivään saakka valvonut uskollisena ja vankkana, kivääri kädessä ja katse koillista kohti, on ollut ei vain näiden köyhien kyläkuntien turvana, vaan koko vapaan Pohjolan äärimmäisenä vartiostona itää vastaan. Inkerin hoitokunta on tämän maapalan isäntänä ja haltijana ollut Euroopan vanhojen vapauskäsitteiden lipunkantajana idässä.

Minä tervehdin Inkerin lippua! Pohjolan maiden yhteinen lippumalli, ristilippu, liehuu vielä tänä sunnuntaiaamuna juhlakenttänne lipputangossa. Se laskee kohta. Sitä ennen muistakaamme vielä vapauden puolesta kaatuneita Inkerin poikia. Jääkööt he tänne todistajiksi Inkerin kauniimmista unelmista, jääkööt he tänne vartioksi, kun elävät kohtalon käskystä perääntyvät. Eläköön kaatuneiden muisto, josta Inkerin tulevaisuus on nouseva.»

Inkerin lippu lasketaan

Puheiden päätyttyä lippua tervehdittiin kolmella yhteislaukauksella, minkä jälkeen se klo 9.40 poistettiin tangosta. Laskettua lippua tervehdittiin vielä kolmella laukauksella.

Kun rykmentin pastori Karhu oli pitänyt lyhyen kenttäjumalanpalveluksen lausui Pohjois-Inkerin vapaaehtoisen armeijan komentaja, kapteeni Juho Sihvo joukoilleen: »Pohjois-Inkerin erikoispataljoona marssii nyt Suomen alueelle.» Näiden historiallisten sanojen kajahdettua alkoi Inkerin vapaaehtoisen armeijan marssi Suomen puolelle.

Juhlakulkue Suomen puolelle

Käkisalmen rykmentin soittokunta edellään ja viimeiset pakolaiset jäljessään lähti Pohjois-Inkerin pataljoona marssimaan Suomen puolelle. Mukana seurasivat Suomen puolelle kaikki Kirjasalon asukkaat, jotka jo aiemmin olivat siirtäneet irtaimistoa rajan tälle puolelle.

Suomen ja Inkerin rajana on Kirjasalon kohdalla puro nimeltä Lippoja. Tämän yli johtavan sillan ja sen portin olivat suomalaiset sotilaat koristaneet havuin ja Suomen lipuin sekä vaakunoin. Kunniakujan sillalta eteenpäin tien kahden puolen muodosti rajalle saapunut Käkisalmen rykmentin 9:s komppania kapteeni Turusen johdolla. Inkeriläiset joukot saapuivat sillalle klo 10.33 ja kaksi minuuttia myöhemmin olivat viimeiset Pohjois-Inkerin vapaaehtoisen armeijan soturit poistuneet Kirjasalon alueelta. Pataljoonan saapuessa sillalle viritti soittokunta Porilaisten marssin, jonka mahtavien sävelten kaikuessa rajan ylitys tapahtui. Pataljoona jatkoi kulkuaan Lipolan kylään, jossa se paraatimarssissa sivuutti eversti Heinrichsin, joka seurueineen oli sijoittunut tienristeykseen. Lipolan kylässä liehui Suomen lippu ja kahden salon väliin oli pingoitettu vaate, jossa luki sanat:

Terve teille heimoveljet
Kerran katkee kiron eljet
Sydämissä yhä vielä soi
Valkeuden päivän aamunkoi.

Pohjois-Inkerin armeija jatkoi Valkjärvelle, missä se hajaantui.

Inkerikuoro toi taas kevään

Inkerikuoron perinteinen kevätmatinea 25.4. Karjalatalon Laatokkasalissa ei taaskaan pettänyt odotuksia, vaan tarjosi **Julia Hyyrösen** johdolla monipuolisen ohjelman. Tällä kertaa kuultiin yksi kantaesityskin.

Ohjelman esitteli lyhyesti kuoron puheenjohtaja **Kerttu Susi**. Konsertin ensimmäinen osa oli kalevalaisaiheinen ja alkoikin Kalevalaisen vieraan tervehdyksellä, jonka jälkeen **Lilja Kurppa** esitti lausuntaosuuden kuoron laulamassa Ahti Sonnisen kansanlaulusovituksessa Voi kun mie mokoman saisin. Raikkaat ja reippaat laulut, Sonnisen Täss on tukku tyttölöitä ja Linnalan Mitä me tytöt suremma, saivat seurakseen hyvin kauniin V. Hannikaisen sovittaman Karjalaisen itkun ja haikean inkeriläisen kansansävelmän Yksin kasvoi kaunis koivu...

Konsertin toisessa osassa kuultiin Kuusiston Suomalainen rukous ja kantaesityksenä Albert Pettisen säveltämä Heimovirsi (sanat M. Salomäki). Jouko Linjaman säveltämä Aale Tynnin Päivät sopi hyvin tähän sikermään tuodessaan sanoman: »Kiitos päivistä näistä». Keväistä tunnelmaa väreili jo kanttori Viktor Hyyrösen pianosoolossa, Tšaikovskin Vuodenajat-sarjan »Huhtikuussa». Heino Kasken Kesäaamuna ja Päivä toivat kesänkin lähemmäksi. Supisuomalaisen ohjelman lisäksi saatiin kuulla Kabalevskin Iltalaulu, jonka kertosäkeen kuoro lauloi alkukielellä, venäjäksi. Konsertti päättyi C. M. von Weberin Rukoukseen sekä yhdessä laulettuun Inkerin hymniin.

Inkerikuoro on saanut viime aikoina erityisesti paluumuuttajista hyvin tervetullutta vahvistusta ja on kansallispukuisena todella näyttävä joukko. Voimme luottavaisina odottaa kuoron esityksiä heinäkuun kesäjuhlilla. Kuoro on edelleen hyvissä käsissä: Julia Hyyrönen johtaa ja pitkäaikainen kuoronjohtaja **Kerttu Hiltunen** toimii varajohtajana.

Kyselin muutamilta kuoron jäseniltä heidän lempilaulujaan. Kuorossa monia vuosia laulanut **Sirkka Virtaranta** mainitsi yhdeksi lemmikikseen nytkin lauletun Täss on tukku tyttölöitä, ja kaikkein kauneimpana oli hänen mieleensä jäänyt Tuuti tuuti tuomen marja. **Raija Mattlinin** mielilauluja ovat olleet P. J. Hannikaisen Annin laulu ja H. J. Backmanin Sunnuntaiaamu. Kabalevskin Iltalaulu oli **Meeri Kämärälle** mieluinen. Kerttu Hiltunen oli kuoronjohtajana ollessaan pitänyt paljon Juhani Pohjanmiehen sävellyksestä Laulun siivin, jossa soivat myös Lauri Pohjanpään sanat: »Kuuntelen virtaa koskena kohisevaa...

Tähän huolellisesti valmistettuun konserttiin olisi toivonut runsaslukuisempaa yleisöä. Mutta kesäjuhlillahan tietysti tavataan!

Pirkko Huurto

Inkeriläiset

Minun omat sukujuuritietoni perustuvat äitini kertomuksiin.

Tunnen äitini puolelta sukumme vaiheita aina neljänteen polveen saakka. Äitini Liisa Makaran äiti – Varpu Kokkonen omaa sukuaan Lieri, oli naitu Lempaalan seurakunnan Hovinmäen kylästä Kieron kylään Mikko Kokkoselle.

Äitini äidin Varpu Lierin äiti oli Anttilan Susanna. Omaa sukuaan Härkönen. Inkerissä taloja nimitettiin aina isännän mukaan. Mitkä ovat olleet Susanna Härkösen isän ja äidin nimet – sitä minä en enää tiedä.

Mutta Varpu Kokkosen. o.s. Lieri, isän nimi on ollut Matti. Ja hänen vanhin poikansakin on ollut Matti. tai sitten Juhana. Näistä nimistä en ole varma ikäjärjestyksessä. Heidän traagisen kohtalonsa vain tiedän: Eräänä yönä heidät vangittiin. Koko perhe passitettiin kulakkeina Hiipinään Kuolan niemimaalle, jossa siihen aikaan ei ollut ihmisasutusta. Vain vartijoilla oli kyhätty puuparakki. Karkotetut joutuivat majailemaan jonkinlaisissa teltoissa.

Pohjois-Inkerin täydellinen hävitys alkoi v. 1936. Kerron tästä kirjassani Pitkä kotimatka. Mutta ennen täydellistä hävitystä kolmekymmentäluvun alkuvaiheessa isoisäni Mikko Kokkonen – äitini isä – vangittiin ja passitettiin Siperiaan. Samoin hänen poikansa Matti perheineen. He saivat ottaa mukaansa sen verran tavaraa kuin jaksoivat järkytykseltään ymmärtää mukaansa ottaa. Karkotettujen joukossa oli Matti-enoni Maija-vaimo ja heidän silloinen pieni vauvansa, joka kaksiviikkoisella matkalla härkävaunussa kovalla pakkasella kuoli. Myöhemmin Matti-enolleni ja hänen vaimolleen syntyi Siperiassa Paavo Johannes -niminen poika, joka nykyisin asuu Niznyi Novgorodissa. Mutta hänen suomalaisuutensa on häneltä riistetty. Hänen isänsä ja äitinsä järkyttävästä kohtalosta voi lukea kirjastani Pelastunut albumi.

Karkotukset olivat joskus määrävuotisia, mutta entiseen Inkeriin ei ollut paluuta, sillä näiltä karkotetuilta oli evätty muutto silloisen Leningradin lähettyville. Sataa kilometriä lähemmäksi ei saanut tulla. Pohjois-Inkeriin ei ollut mitään asiaa, sillä Pohjois-Inkerin kaikki rajapitäjäläiset oli jo karkotettu pois joko Siperiaan, Aasiaan, Kuolan niemimaalle tai Sisä-Venäjälle, jonne meidät oli karkotettu v. 1936.

Paavo Johannes Kokkonen kantaa nykyään nimeä Pavel Kokonen. Häneltä on riistetty paitsi vanhemmat myös kansallisuus.

Paavon veli Aarne, joka on myös kasvanut orpokodissa kuten vanhempi veljensäkin, on saanut kasteessa nimekseen Aarne Mikkeli Kokkonen. Hän on saanut pitää koko nimensä ja kansallisuutensakin. Passissa merkintä kansallisuuden kohdalla on suomalainen. Nimi on väännetty Mihailiksi.

Olen kirjeenvaihdossa Mihailin kanssa. Olen kertonut, että hänellä paluumuuttajana olisi oikeus tulla Suomeen. Mutta hän on vastannut, että hän tyytyy elämäänsä Venäjällä.

Kunpa olisi aina katto pään päällä ja pala leipää. Hänet on kasvatettu lastenkodissa venäläiseksi. Hän ei osaa sanaakaan suomea. Kuten ei osaa Paavo-veljensäkään.

Äitini ainoan siskon Maria Lipiäisen tarina on yhtä traaginen.

Äitini pelasti sisarensa yhden pojan karkotuspaikalta. Aarne Mikkeli Lipiäisen, joka on nykyisin edesmennyt. Mutta hän ehti Suomessa saada paljon aikaan. Hän kirjoitti hienoja runoja, maalasi kauniita tauluja ja kirjoitti artikkeleita. Ja oli SOK:n Vaajakosken pääkonttorin pääkustannuslaskija. Aarne Lipiäiseltä jäi jälkeen tytär.

Aarnen veljen Arvon kohtalo on myös järkyttävä. Hänet äitini oli pakko jättää silloin, kun kävi hautaamassa sisarensa Sisä-Venäjällä. Vain narraamalla äitini sai pojan jäämään ventovieraitten keskelle vierasta kieltä puhuvien ihmisten joukkoon. Arvo Johannes Lipiäinen kasvoi myöhempien tietojemme mukaan aikuisikään. Hän on joko hukuttautunut – tai pudonnut kaivoon. Hänellä oli lapsihalvaus pienenä.

Missä on tämä kaivokalmisto, joka on Arvo Lipiäisen hauta, emme tiedä. Emmekä tiedä lukemattomien omaistemme viimeistä leposijaa. Lempaalan seurakunta oli perustettu jo v. 1611, jo ennen kuin Ruotsin kuningas Kustaa II oli virallisesti v. 1615 juhlinut Inkerinmaan valloitusta. Lempaalan seurakunnassa oli 86 suomalaista kylää. Vuonna 1917 Lempaalan seurakuntaan kuului 8 183 henkeä. Missä he nyt kaikki ovat, emme tiedä.

Isäni Juhana Makara syntyi myös Lempaalassa Varsalan kylässä, joka on minunkin syntymäpaikkani. Siellä oli kotitaloni, joka oli myöhemmin saanut isäni etunimen väännöksen myötä nimen Junttila.

Isäni isän nimi oli Samuli. Samuli Makara oli mennyt avioon Aune Veijalaisen kanssa Saaren kylästä. Aune Veijalaisen vanhemmista en sen enempää tiedä.

Isäni isän Samuli Makaran isän nimi on ollut Taavetti ja taloa on kutsuttu Vars-Taavetiksi. Vars-Taavetti on nainut Eeva Sappisen Sakkolasta. Hän on ollut niin kutsuttu Suomen alamainen. Eevalla, inkeriläisittäin Ievalla on ollut yksi sukulaistalo Kuivaisilla, joka muodostui Neuvostovallan aikana Lempaalan seurakunnan keskuspaikaksi. Lempaalan kirkko suljettiin v. 1932, ja myös kirkonkirjat ovat kadonneet seurakuntalaisilta tietämättömiin.

Samuli ja Aune Makaralla on ollut seitsemän lasta. Isäni on perheensä kanssa monen mutkan jälkeen päässyt Suomeen v. 1943, jolloin 63 tuhatta inkerinsuomalaista tuotiin sota-aikana Suomeen. Nämä inkeriläiset ovat Etelä-Inkeristä kuin myös Viron rajalta Länsi-Inkeristä. Nämä seudut ovat saksalaisten vallan alle joutunutta Inkeriä v. 1941. Saksalaisten rintaman alettua murenemaan, suomalaiset saivat saksalaisten luvalla tuoda inkeriläiset Suomeen.

Sodan päätyttyä 55 tuhatta inkeriläistä vietiin tai lähti vapaaehtoisesti Neuvostoliittoon. Näistä tapahtumista kerron Suomi näkyy -kirjassani. Kahdeksantuhatta inkeriläistä jäi Suomeen, joista noin puolet pakeni välittömästi Ruotsiin.

Niille inkeriläisille, jotka sota-aikana jäivät Neuvostoliittoon Inkerin puolelle, kävi kuten meille kävi jo v. 1936 – heidät karkotettiin joko Siperiaan, Aasiaan tai muualle laajaa Venäjää.

Nyt suuressa Venäjän-maassa asuu inkeriläisiä siellä täällä kaikkialla. Sillä Viron tultua liitetyksi Neuvostoliittoon neljäkymmentätuhatta inkeriläistä pakeni karkotuspaikoiltaan Viroon. Asian tultua ilmi Neuvostoliiton viranomaiset määräsivät välittömästi näiden ihmisten karkotuksen Virosta takaisin karkotuspaikoilleen. Kaksikymmentätuhatta inkeriläistä palasi. Osa heistä pääsi Itäkarjalaan metsätöihin.

Tällaisia Petroskoista nyt Suomeen tulleita paluumuuttajia, joita on tällä hetkellä Suomessa noin viisitoistatuhatta, on myös isäni kaksi nuorinta sisarta Lyyti Paavilainen ja Aino Lamberg tyttärineen.

Inkeriläisiä asuu myös Amerikassa, Kanadassa, Ruotsissa, Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Jumala tietää missä. Ennen sotaa v. 1917 vallankumouksen aikoina inkerinsuomalaisia oli 160 tuhatta. Ja inkerikkoja kaksikymmentätuhatta. Inkerikot ovat Inkerinmaan alkuperäisiä asukkaita. Heidän murteensa on karjalais-suomalais-venäläissekoitusta. He ovat uskonnoltaan ortodokseja. Inkerikot ovat asuneet Suomenlahden etelärannikolla jo 1200-luvulla. Nykyisin heitä on jäljellä vajaa tuhat.

Tällainen on lyhykäisyydessään sukuni- ja inkeriläisten historia.

Ella Ojala

(Toimituksen lyhentämä teksti.)

Yleisöltä

Säilytetään suomalaisuus!

Olen aivan samaa mieltä kuin Ella Ojala ja Aili Kukkonen Inkeriläisten viestissä 4/1999. On sääli, että Inkerin historia ja kulttuuri ovat joutuneet tähän vaiheeseen. Tästä kaikesta kärsivät eniten Inkerin vanhukset, jotka kaikkien vainojen ja hirmutuhojen jälkeen ovat säilyttäneet suomalaisuuden ja oman rakkaan äidinkielemme. Meidän jälkisukupolvien on langettava heidän eteensä polvillemme ja rukoiltava heidän puolestaan sekä kiitettävä ja autettava heitä.

Olisi oikein tärkeää herättää ne nuoret venäläistyneet jälkeläiset siitä unesta ja saada heidät kysymään, keitä me ja meidän vanhempamme ovat. Heidät pitäisi saada puhumaan omien vanhempiensa kanssa äidinkielellämme suomella. Heidän tulisi katsoa vanhempiaan syvälle silmiin ja nähdä kaikki se tuska, mikä siellä on. Sitten vasta he voisivat nähdä sen ilon pilkun ja rukouksen, mikä sieltä tulee.

Minä en voi ymmärtää, miten suuri osa kansallisista järjestöistämme on hyväksynyt venäläistymisen. Jos kieli häviää, häviää kansa, historia, kulttuuriperintö, kaikki. Jugoslavialaisten ja albaanien kohtalo on kauhea ja siitä puhutaan nyt paljon. Rohkenen sanoa, että Inkerin kansa on kokenut sen kaiken. Meitä on jäänyt vain vähän ja me olemme hajallamme ympäri maailmaa. Meidän on pidettävä yhteyttä toisiimme, autettava toisiamme, unohdettava kaikki riidat ja oltava yksi Suomen heimo. Vain siten me säilymme.

Siunausta ja hyvää kevättä Inkerille!

Albert Kirjanen
Mäntsälä

Kesäjuhlille tulijat

Miten löydätte Karjalatalolle Käpylään?

Juhlapaikkamme osoite on siis Käpylänkuja 1. Ensinnäkin kannattaa katsoa Helsingin puhelinluettelon karttalehteä 21. Sen ruudussa 78/53 Kullervonkadun ja Käpyläntien kulmauksessa näkyy pienellä Käpylänkuja. Helsingistä liikennöi bussi 65 A linjalla Lauttasaari – Rautatientori – Oulunkylä. Vuorovälit ovat tiheät. (Valitettavasti raitiovaunu 1 ei kulje viikonloppuisin.)

Mihin majoittua?

Lähinnä juhlapaikkaa on Park Hotel, Pohjolankatu 38, 80610 Helsinki. Puh. 09-799 755. Hinta 220 mk/hlö kahden heng. huoneessa ja 380 mk/hlö yhden huoneessa. Sis. aamiaisen.

Hotelli Arthur, lähellä Rautatientoria os. Vuorikatu 19, 00100 Helsinki, puh. 09-173 441. Hinta 220 mk/hlö kahden heng. huoneessa ja 350 mk/ hlö yhden hengen huoneessa. Sis. aamiaisen.

Hotel Fenno, Franzeninkatu 26, 00530 Helsinki, puh. 09-773 1661. Hinta 160 mk/hlö kahden hengen huoneessa ja 240 mk/ hlö yhden hengen huoneessa. Aamiainen erikseen 30 mk. Ryhmäalennus 16 hengestä alkaen.

Hostel Satakuntatalo, Lapinlahdenkatu 17 – Lapinrinne 1, 00180 Helsinki, puh. 09-6969 2380 tai 09-6958 5233. Hinta 125 mk/hlö kolmen hengen huoneessa, 165 mk/hlö kahden hengen huoneessa ja 235 mk/hlö yhden hengen huoneessa. Saatavana myös suurempia huoneita, joissa suihku ja WC käytävällä.

Jokainen hoitaa huonevaraukset itse. Tiedustelut Anneli Korkkinen puh. 040-7240 257 ja 09-8732 095.

Matka Viron Jõhviin 17.-19.7.1999

17.7. Lähtö Turusta kello 4.30. Laiva Helsingistä kello 8.00
Kello 18.00 Inkeri-ilta Toilassa

18.7. Kello 10 jumalanpalvelus Jõhvin Mihklin kirkossa
Kello 14 laulu- ja tanhukonsertti

19.7. Lähtö Jõhvista. Tutustuminen Tallinnaan
Kello 18 laiva lähtee Helsinkiin. Auto Turkuun kello 21.30; Turussa noin 23.50
Laivapaikat ja hotellit varattu 35:lle. Ilmoittaudu heti.

Viipurin-matka 7.-8.8.1999

Käynti katulasten kodissa. Viipurin kiertoajelu. Retki Koivistolle ja Johannekseen. Hinta 580:–

Inkerin-matka 16.-19.9.1999

Toivomuksia käyntikohteista otetaan. Hinta-arvio 950:–

Kummitoimikunta kerää villasukkia, lääkkeitä, silmälaseja ym. seuraavalle Inkerin-matkalle.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n kummitoimikunta

Marja-Liisa Salminen 02-3634 231 tai 050 3634 231
Ralli Pajula 02-4696 846 tai 040-7074 911

MUISTILISTA

Inkeriläisten kesäjuhlat 1999

Helsingissä 10.–11.7.1999

KARJALATALOSSA
KÄPYLÄNKUJA 1

la 10.7.

klo 9 Juhlakanslia avautuu Karjalatalossa
11–13 Ruokailu
13 Lauantaijuhla Karjalatalossa
18 Iltahartaus Käpylän kirkossa
18 Iltapala Karjalatalossa
20 Illanvietto Karjalatalossa, Yläsali ja Laatokka-sali

Kyykkä Seurasaaressa lauantaina 10.7. klo 10.

Ohjelma: naiset, henk.koht.peli + paripeli
miehet, joukkuepelit

Tarkemmin: O. Toivokainen 09-534 875

su 11.7.

klo 9 Kunniakäynti Larin Parasken patsaalla
10 Jumalanpalvelus Helsingin Tuomiokirkossa, saarnaa emerituspiispa Leino Hassinen
12–14 Ruokailu
14–16 Pääjuhla Karjalatalossa, puhujana professori Paavo Liski

Lahden seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat v. 1999 klo 18.00 alkaen

Maria Lahti, sihteeri, p. 03-7340 435

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet 1999 Kupittaan seurakuntakodissa, Sirkkalankatu 4, TURKU klo 14.00

Lokakuu 3.10. Syyskokous. Mikkelinpäivän tilaisuus.

Marraskuu 6.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti inkeriläisten muistomerkillä

Joulukuu 26.12. Joulujuhla

Joukostamme poistuneita

Aleksanteri Terävä, Gävlen Inkeri-kerhon ensimmäinen puheenjohtaja, syntyi Kupanitsassa 7.11.1912 ja kuoli Tumbassa Ruotsissa 21.12.1998.

Elsa Kiippa
s. 27.07.1916 Tuutari
k. 15.04.1999 Brjansk
Siskon lapset perheineen Ruotsissa.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
9/99	11.08.1999	15.09.1999
10/99	09.09.1999	14.10.1999
11/99	08.10.1999	12.11.1999
12/99	04.11.1999	10.12.1999

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nause Inkeri, grammatanskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammatanskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, van Käppen	**50 kr**
Vykart, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykart, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykart, flicka i Tuutarldräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskart, stort	**10 kr**
Gratulationskart, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Uska, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländama som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkassa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtaväki**	**100 kr**
Musläinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Maases Putran elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkan 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 8
ELOKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäi
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: »Sitkeätä kuin inkerin kansa», todettiin Inkerinmaan Savotan kylässä leppäpuusta. Lue turkulaisten avustusmatkasta sivulta 12-13. Kuva Toivo Puranen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Vuosituhannen lopun mietteitä

Kirjailija **Mika Waltari** kirjoitti yhdessä pöytälaatikkorunossaan näin:

Synnyin vieraana
vieraaseen maailmaan,
jonka kieltä en ymmärrä.
Kuulen vain hokeamia, sanoja:
leipä, työ, rauha, raha.

Turhaan.
Hymyilen sanoille:
vain katse, kosketus, ihmisen lämpö
riittää elämäksi
muukalaiselle.

Tämä runo ei ehkä ole suomalaisen lyriikan suurimpia helmiä. Se kertoo kuitenkin hyvin siitä, kuinka ihmisen perusyksinäisyyden voi murtaa vain toinen ihminen ja hänen lämpönsä. **Ritva Haavikon** toimittamassa Ihmisen ääni -kirjassa Waltari kiteyttää runon perussanoman yksinkertaiseen ja puhuttelevaan aforismiin: Ihminen on ihmisen ainoa veli, tässä maailmassa.

Euroopan tunnetussa historiassa tämä päättyvä vuosisata on todennäköisesti ollut kaikkein verisin. Kahden maailmansodan, **Hitlerin** ja **Stalinin** aiheuttamien yli ymmärryksen käyvien tuhojen jälkeen olisi voinut ajatella, että sivistyneet eurooppalaiset olisivat oppineet jotain ihmisten perustavasta keskinäisestä veljeydestä. Mutta Kosovon sota ja sitä edeltäneet tapahtumat Balkanilla osoittivat, että kysymys oli toiveajattelusta. Ei ihme, että Ranskassa asuva suomalainen näyttelijä **Lasse Põysti** ilmaisi keväällä teatterivierailunsa yhteydessä julkaistussa haastattelussa syvän pettymyksensä ihmisiin ja ihmiskuntaan: ihmiset ovat tässä asiassa parantumattomia.

Mika Waltari sanoi, että yksi kirjailijan tehtävä on kirjoittaa, jotta paremmin ymmärtäisimme veljiämme, ja tietysti myös sisariamme, ja siten voisimme tehdä elämän helpommaksi toisillemme. Kidutusten, murhien ja täsmäpommitusten keskellä tällainen tehtävä voi tuntua kovin vaatimattomalta työskentelyltä ihmiskunnan hyväksi. Mutta silti sitä – ja ylipäänsä luovaa henkistä työtä – on jatkettava. On pakko. Sen me eurooppalaiset olemme velkaa ihmisyydelle.

Seuratessani televisiosta presidentti **Martti Ahtisaaren** Kosovon rauhanponnisteluja mieleeni tuli edellä mainittu Mika Waltarin aforismi ihmisten perustavasta veljeydestä. Suomen tasavallan presidentti oli siinä samalla asialla kuin Waltari työpöytänsä ääressä. Ehkä sittenkin on toivoa.

Markku Pyysiäinen

65-vuotias Suomen Inkeri-liitto juhli

Tuomiokirkko vihittiin Nikolainkirkon nimellä 167 vuotta sitten. Sitä ai[illegible]n ei kirkossa varmaan ole koskaan nähty niin paljon kuin 11.7.1999 venäjäntaitoisia ihmisiä [illegible]laiset Suomesta, Ruotsista, Virosta, ja Venäjältä olivat kokoontuneet jumalanpalvelukseen.

Inkerinmaan kuuluisin laulaja Lorin Paroske sai vastaanottaa hartaiden heimolaistensa vaatimattoman kukkatervehdyksen.

Juhlapaikka Karjalatalo oli aivan liian ahdas suurelle joukolle. Kun vielä oli vuosisadan helle, tuntui, että sali oikein höyrysi. Kerromme juhlasta tarkemmin seuraavassa numerossamme.

Pääjuhlassa ehtymätöntä naisenergiaa uhkuva kansanperinneryhmä Pitk'randaane antoi lyydinkielen raikua. »Muamot pajatit vunukoilleen.»

Kuvat Marja Mustakallio

Pohjois-Inkerin rykmentin lippu löysi määränpään

Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry on vakiinnuttanut asemansa Suomen järjestökentässä. Neljä vuotta sitten perustettu yhdistys vietti kesäpäiviään Helsingissä Taivallahden kasarmilla lauantaina 10.7.99

Juhlien erityisaiheena oli kaksi lippua: yhdistyksen oma, uusi lippu naulattiin, sen standaari julkistettiin ja luovutettiin Suomen Inkeri-liitolle Inkeriläisten kesäjuhlissa Karjalatalolla.

Vanha Pohjois-Inkerin rykmentin lippu luovutettiin Sotamuseolle säilytettäväksi.

Aseveljjuhla ja lipun luovutus

Moitteettomassa sotilallisessa järjestyksessä heimoveteraanit ja heidän seuraajansa järjestäytyivät kapteeni **Pekka Vaaralan** johdolla lipunnostoon Taivallahden kasarmin kentällä. Aamuhartaudessa sotilaspastori **Tapani Selin** puhui toivon kynttilöiden loistamisesta, niiden sytyttämisen tärkeydestä.

Veteraani **Matti Randefelt** Eskilstunasta luovutti yhdessä rykmentin viimeisen johtajan **Jussi Sihvon** pojan, kenraalimajuri **Sami Sihvon** kanssa lipun Sotamuseolle. Eversti **Reijo Vainio** ja museonjohtaja **Markku Melkko** ottivat sen vastaan. Lipun historia käy ilmi puheesta, jonka **Roland Randefelt** luki isänsä puolesta:

Arvoisat herrat kenraalit, arvoisa juhlaväki, arvoisat maamiehet ja aseveljet!

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 80 vuotta siitä, kun tämän Inkerin lipun taival päättyi Suomessa.

Tilanne Venäjällä ja Inkerissä kesällä vuonna 1919 oli kovin sekava. Lokakuun vallankumouksen jälkiselvittelyt olivat täydessä vauhdissa. Tä-

Matti Randefelt pelasti Pohjois-Inkerin rykmentin lipun maanpakolaisuudesta Ruotsista.

Kenraalimajuri Sami Sihvon isä Jussi Sihvo oli Pohjois-Inkerin rykmentin viimeinen komentaja. Matti Pylsy, nyk. Randefelt, palveli rykmentissä nuorena poikana.

män saivat myös Inkerinmaan suomenkieliset asukkaat kokea.

Inkerinsuomalaisten haave itsenäisyydestä ja punaisten pakkokutsunnat bolshevikkien armeijaan saattoivat aktivistit liikkeelle puolustautumaan.

Länsi-Inkerissä perustettiin ensimmäiset aseistautuneet inkeriläiset vapaajoukot maaliskuussa vuonna 1919.

Heinäkuussa 1919 perustettiin Inkerin Lempaalan seurakunnassa Kirjasalon kylässä Pohjois-Inkerin Rykmentti. Näillä molemmilla rykmenteillä oli oma ristilippu rykmentin lippuna. Lipun oli piirtänyt kapteeni **Haapakoski**. Lippuihin valittiin pohjoismaisen ristilipun muodot. Värit saatiin Inkerin vanhasta vaakunasta. Lippu oli keltainen, jossa punainen pohjoismainen risti, ja sen päällikkeenä vielä sininen pohjoismainen risti.

Lippu sai suopean vastaanoton vapautetuilla alueilla ja kansa otti sen omakseen. Näin molempien rykmenttien lipuista on tullut koko Inkerin lippu.

Inkerin ystävät Suomessa lahjoittivat juuri tämän lipun Pohjois-Inkerin Rykmentille. Lippu vihittiin Kirjasalossa 8.9.1919. Lipun ensimmäinen kantaja oli Pohjois-Inkerin Rykmentin lipunkantaja, inkeriläinen sotamies **Aatami Kämpäs.**

Lippu liehui Kirjasalon kylässä niin kauan kuin rykmentti oli olemassa, melkein puolitoista vuotta. Talvella vuonna 1920, kun Pohjois-Inkerin

Rykmentti lakkautettiin, rykmentin lipunkantaja Kämpas luovutti lipun rykmentin komentopaikalle jossa oli jäljellä vain kirjuri **Reino Vesikko**, joka oli lähdössä siviiliin. Lipunlasku tapahtui Kirjasalossa 5.12.1920 kello 9.40 ja lipunlaskuseremoniaa johti rykmentin komentaja jääkärikapteeni **Jussi Sihvo**.

Inkeriläinen opettajaseminaarin oppilas Vesikko otti lipun hoitoonsa. Myöhemmin 1920- ja 1930-luvulla lippu oli käytössä Inkerin Liiton suojissa. Lippua säilytettiin Helsingissä Inkerin Liiton toimistossa.

Ankarien välirauhan ehtojen mukaan vuonna 1944 useita järjestöjä kiellettiin ja lakkautettiin. Niiden joukossa oli myös Inkerin Liitto, jonka Neuvostoliitto näki vihamielisenä järjestönä. Vesikko oli toiminut Suomessa opettajana ja Inkerin Liiton aktiivijäsenenä pari vuosikymmentä.

Kahdeskymmeneskuudes marraskuuta vuonna 1944 Vesikko saapui tyhjään toimistoon ja näki siellä Pohjois-Inkerin Rykmentin lipun. Toisen kerran Vesikko pelasti lipun.

Sodan jälkimyllerryksissä vuonna 1945 Vesikko piilotti kaksi Heimopataljoona kolmen inkeriläistä sotilasta, jotta näitä ei luovutettaisi Neuvostoliittoon. Pojat joutuivat kuitenkin kiinni ja heidät luovutettiin Neuvostoliittoon.

Myös Vesikko pidätettiin. Hän oli kuulusteltavana kuusi kuukautta. Ennen oikeudenkäyntiä Vesikko karkasi perheineen Ruotsiin ja toi lipun mukanaan.

Meillä Ruotsissa järjestettiin vuodesta 1947 lähtien valtakunnalliset kansalliset juhannusjuhlat. Ensimmäiset Inkeriläisten Kesäjuhlat piti viettää ilman kunnollista Inkerin lippua. Heluntaina vuonna 1949 olin Vesikon perheen vieraana Vermlannissa. Vesikko esitteli lipun minulle vierailun aikana. Kaksi viikkoa myöhemmin pyysin lipun lainaksi juhlatilaisuuteen juhannuksena ja Vesikko myöntyi.

Maanpuolustuskorkeakoulun ja Sotamuseon edustajat eversti Reijo Vainio ja museonjohtaja Markku Melkko ottavat vastaan lipun kenraalimajuri Sami Sihvolta.

Boråsin juhannusjuhlan jälkeen laskettiin lippu alas ja paikalle tuli minulle tuntematon vanha mies. Hän kysyi, saako katsella lippua. Hän näytti minulle lipputehtaan tarran, jossa kosmoskynällä oli kirjoitettu kirjaimet **K. I.**

Hän kysyi minulta, tiedänkö, mitä nämä kirjaimet merkitsee. Minä kirjoitin nämä kirjaimet ja ne merkitsevät Inkeri, Kirjasalo, sanoi vanha mies.

Vanha mies oli Pohjois-Inkerin Rykmentin lipunkantaja Aatami Käm-

päs, joka myös sodan jälkeen oli tullut Ruotsiin pakolaisena. Aatami kuoli v. 1976 Boråsissa ja Kullervo-yhdistyksemme inkeriläinen pappi **Jussi Jänis** siunasi hänet viimeiseen lepoon.

Näitten kesäjuhlien jälkeen olin palauttamassa lippua takaisin Vesikolle. Saavuttuani heidän kotiinsa huomasin, että asunto oli melkein tyhjä. Vesikko valmistautui muuttamaan takaisin Suomeen. Hänelle oli luvattu, että syytettä ei nostettaisi miesten piilottamisesta. Tilanne oli kuitenkin epävarma ja hän pyysi minua hoitamaan lippua turvallisemman tulevaisuuden varalta.

Hän kysyi minulta, olenko vannonut lippuvalan Suomen armeijassa? Rohkeasti myönsin, että olen aliupseerina Erillinen Pataljoona kuudessa vannonut valan Raudussa 26.4.1944.

Lupasin Vesikolle hoitaa lipun ja palauttaa sen kun olosuhteet sen sallivat. Tämän jälkeen tätä ristilippua käytettiin kaikissa sodanjälkeisissä juhannusjuhlissa Ruotsissa, viidenkymmenen vuoden aikana.

Valitettavasti Ruotsi oli silloin ainoa maa jossa tämä kaunis ristilippu sai liehua vapaasti. Viimeisen vuosikymmenen aikana olosuhteet ovat muuttuneet huomattavasti. Lippua saa nyt käyttää vapaasti ei vain Suomessa, vaan myös Venäjällä ja muualla.

Tällä lipulla on ollut kolme kantajaa kahdeksankymmenen vuoden aikana. Ensin Aatami Kämpäs, sitten Reino Vesikko ja sen jälkeen viisikymmentä vuotta lippu on ollut minun hoidossani. Minun puolen vuosisadan pituinen vartiovuoroni on tänään päättynyt. On tullut aika täyttää lupaukseni ja samoin turvata lipun säilyttäminen tuleville sukupolville.

Koruttoman juhlan jälkeen veteraanit siirtyivät Hietaniemen sankarihaudoille kunnianosoituksia varten.

Lippu – tulevaisuuden tähystysaukko

Pääjuhla vietettiin Taivallahden sotilaskodissa. Tervehdyspuheessaan veteraanijärjestön puheenjohtaja **Aleksanteri Dubbelman** kertasi juhlien historiaa:

Ensimmäisen heimoveteraanien kesätapaamisen järjesti Suomen Sotaveteraaniliitto Mikkelissä vuoden 1996 kesällä. Se oli inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien ensimmäinen yhteinen tapaaminen Suomessa sodan jälkeen. Kokoontuminen sai hyvän vastaanoton. Se koettiin tärkeäksi. Saman vuoden joulukuussa perustettu yhdistyksemme otti ensi töikseen seuraavan kesäpäivän järjestämisen ohjelmaansa. Vuoden 1997 kesäpäivät yhdistys järjesti Lahdessa ja viime vuoden kesäpäivät Turussa.

Kaikissa tapahtumissa on puolustusvoimien osuus järjestelyissä ollut keskeinen. Puolustusvoimat on auliisti antanut käyttöömme tiloja, avustanut järjestelyissä sekä näin tehnyt mahdolliseksi kesäpäivän järjestämisen.

Yhdistyksen puolesta haluan kiittää Kaartin jääkärirykmenttiä suurenmoisesta avusta tämänvuotisen kesäpäivän järjestelyissä. Kiitokset myös omille hallinnossa mukana oleville tukijoillemme ja ystävillemme. Teidän kaikkien myötävaikutuksella me heimoveteraanit olemme jälleen voineet kokoontua kesäpäiviemme viettoon.

Tästä tapaamisesta muodostuu vasta hyvä yhdessäolotilaisuus kun hei-

moveteraaneja puolisoineen saapuu runsaslukuisesti paikalle ympäri Suomea, Viroa, Venäjää ja Ruotsia. Vaikuttaa siltä, että kutsuamme on noudattanut moni heimoveteraani.

Viime vuoden kesäpäivän jälkeen on joukkomme harventunut.

Pidämme pienen hiljaisen hetken veljien ja sisarten muistolle.

Kesäpäivät on vakiinnuttanut asemansa yhdistyksemme toiminnassa. Meitä heimoveteraaneja yhdistävät yhteiset muistot. Olemme monet naapurin tai naapurikylän poikia, olemme kokeneet samanlaisia asioita. Yli viiteenkymmeneen vuoteen emme voineet kokoontua emmekä keskustella sotakokemuksista. Vasta viime vuosina tapaamisemme on onnistunut.

Tänään päiväjuhlamme ohjelma on erityisen arvokas. Yhdistyksemme lippu naulataan ja vihitään käyttöön. Yhteinen tunnuksemme yhdistää ja muistuttaa meitä työmme lähtökohdista.

Jälkipolville voimme jättää lipun, joka muistuttaa inkeriläisten ja karjalaisten nuorten miesten osallistumisesta sotaan veljeskansan Suomen rinnalle ja sen puolesta.

Inkeristä ja karjalasta lähtöisin olevista veteraaneista on Suomessa kirjoitettu kirjoja. Ne ovat kuitenkin käsitelleet heimopataljoona 3:ssa taistelleita. Toisessa joukko-osastossa Erillinen pataljoona 6:ssa taistelleista ei vastaavaa kirjaa ole tehty. Viime kesänä tämäkin hanke kuitenkin käynnistyi. **Pekka Mutasen** henkilökohtaisen panoksen myötä tietojen keruu kirjaan on edennyt hyvin ja myös kustantaja löytynyt. Kirja julkaistaneen vielä tänä vuonna.

Naulausseremonian jälkeen lipun vihki emerituspiispa **Leino Hassinen**.

Hyvät juhlavieraat

Tästä päivästä on vajaat puoli vuotta, 173 päivää siihen hetkeen, jolloin alamme kirjoittaa päiväykseen vuoden 2000. Sitä ennen ehdimme kokoontua tähän lipunvihkimistilaisuuteen. Oli hyvä, että ennätimme, sillä 1900-luvulla ovat myös ne teot ja tapahtumat, joita tänään muistamme ja kunnioitamme tällä lipulla.

Lippu on aina vertauskuva. Se symboloi jotakin sellaista, mitä pidämme arvokkaana. Lippu on historian näyttöpääte, tulevaisuuden tähystysaukko ja nykyhetken kompassi. Sen avulla tiedämme paremmin, mistä olemme tulossa ja mihin olemme menossa.

Vihkiessämme itäkarjalaisten ja inkeriläisten heimoveteraanien lipun opettelemme ymmärtämään, että suomalaisuus on laajempi kuin Suomen valtakunnan maantieteelliset rajat. Suomalaisuuteen sisältyy läpi vuosisatojen itäinen ja kaakkoinen ulottuvuus. Näitä näköaloja me tähyämme katsellessamme tätä lippua.

Kunnianpalautuksen aika on tullut

Suomen heimon yhteenkuulumisen seurauksena tämä lippu kantaa viestiä 1940-luvun sodista. Jatkosodan aikana palvelivat Suomen armeijan riveissä itäkarjalaisista ja inkeriläisistä muodostetut joukko-osastot siinä missä me suomensuomalaisetkin. He antoivat uhrinsa maamme vapauden puolesta niin kaatuneina kuin invalideina. Ja vielä senkin jälkeen kun rauha oli tehty Neuvostoliiton ja Suomen välille, heimoveteraanien kamppailu Suomen puolesta jatkui 10–25

vuotta Siperian vankileireillä, kaivoksissa ja metsätyömailla. Monet tuupertuivat ankarissa oloissa, enää muutamat ovat täällä joukossamme. Näitä jatketussa jatkosodassa menehtyneitä ei muistettu sankarivainajien muistopäivänä, eikä laskettu seppeleitä; vain Siperian talvinen tuuli puhalsi heidän hautojensa yli. Kyllä me tiesimme tämän sodan jälkeen, mutta olimme hiljaa kuin käki talvella! Julkisesti niistä ei voitu puhua. Tänään suljemme kiitollisuutemme ja kunnioituksemme piiriin Siperiaan jääneet veljemme, puolen vuosisadan aikana vaelluksensa päättäneet ja täällä olevat inkeriläiset ja itäkarjalaiset sotaveteraanit. Tämän juhlapäivän arvokkaat tapahtumat osoittavat, että kunnianpalautuksen aika on tullut.

Tänään iloitsemme siitä, että pääkaupungista, Suomen armeijan varuskunnasta kuuluu julkisesti inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien lipun naulauksen nakutus, torvet soivat, ja laulu kajahtaa. Tietäköön Suomi, että sen vapauteen kuuluvat erottamattomasti myös ne värit – tummat ja kirkkaat, joita tämä lippu ilmentää!

Tunnettu Ruotsin Inkeri-liiton aktiivi Toivo Jääskeläinen on 24.8.1999 saavuttanut 80 vuoden iän. Ryhdikäs Jääskeläinen nähtiin kunniamerkeissään Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n juhlissa heinäkuussa Helsingissä. Hänen kunniatehtävänään oli kantaa Inkerin lippua, seremoniassa, jossa Pohjois-Inkerin Rykmentin lippu luovutettiin Sotamuseolle.

Vihkisanat:
Tämä on **Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit** -yhdistyksen lippu. Ilmentäköön se Suomen suvun yhteenkuulumisen tunnetta ja vapaudentahtoa! Rohkaiskoon tämä lippu meitä kulkemaan kohti kansojen yhteistä tulevaisuutta!

Pyhässä Raamatussa sanotaan: »Lähtekää, menkää ulos porteista, valmistakaa tie kansalle, valmistakaa, tasoittakaa valtatie, raivatkaa pois kivet, kohottakaa lippu kansoille.» Jes 62:10

Teksti ja kuvat Marja Mustakallio

Auttakaa meitä auttamaan!

Turun seudun Inkeri-seura ry:n kummitoimikunnan järjestämällä toukokuisella Inkerin-matkalla mukana olleiden sydän jäi sykkimään Järvisaarelle. Siellä näkymät olivat järkyttävät ja avun tarve huutava. »Oi kadonnut, vajonnut Inkeri!» huokaavat kummitoimikunnan puuhanaiset, jotka jo suunnittelevat uusia avustusmatkoja eri puolille Inkeriä. Kuvat kertovat matkasta.

Bussiin saatiin lahjoituksena ruokaa mm. Turusta ja Riihimäeltä. Tullissa selviydyttiin kahden tunnin jonotuksella.

Avustuserät menivät suoraan vastaanottajille, ilman välikäsiä.

Vierailulla Kikkerin palvelutalossa kohtasivat Arvo Survo ja Toivo Puranen. Kupanitsan kirkossa Arvo esiintyi retkeläisille.

Järvisaaressa hymyilevä emäntä otti vieraat vastaan. Matkalaiset kohtasivat runsasta vieraanvaraisuutta ja haluavat siitä kiittää.

Etsitty ja löydetty

Yli kymmenen vuotta sitten aloin etsiä Venäjällä mahdollisesti olevia sukulaisiani. Puskinon kirkossa tutustuin muutamiin inkeriläisiin. Kyseltiin kuulumisia puolin ja toisin. Kerroin sukulaisistani ja ystävätkin alkoivat kysellä heistä sopivissa tilanteissa. Asialla olivat Bertta, Susanna, Lilja ja Maria, jopa Ilona Konkka ja Arvo Survokin. Ruotsissa asuvilta inkeriläisiltäkin kyselin.

Sitten huomasin, että nyt touhuan liikaa ja väsytän hyviä ihmisiä ihan tyhmästi. Joku jo tokaisikin: »Joha ne on kaik nyt kuolleet!» Asetuin ja olin hiljaa.

Mutta sitten taas heräsin. Kun jonkin asian alkaa, ei niin vain hellitä. Lähetin kyselyn Carelia-lehteen (entinen Punalippu). Ei hiiskaustakaan. Järki sanoi, että on se aika mahdotonta enää löytää ketään, toisaalta yhä rukoili ja ajatteli tunteella, että ihmeiden aika ei ole ohi. Ja Suomi-Inkeriseuran kautta alkoi tapahtua. Irjaserkku oli myös lähettänyt tiedustelut Ella Lahti-Argutinalle Petroskoihin. Arveli, että kolme serkkua voisi Suomessa olla. Kahden sukunimeäkään ei tietänyt. Alkujaan meitä serkkuja oli viisi, todella kolme silloin, kun Irja tuli ensimmäistä kertaa Suomeen. Nyt olen minä ainoa.

Alkoi kirjeenvaihto. Ja yhtenä helmikuun iltana 1995 Irja-serkku tulla tupsahti tänne Vakka-Suomeen, Uuteenkaupunkiin. Olihan täällä useampia paikkoja käytävänä.

Selvisi monta asiaa. Sekin, että eno, Antti Kaasalainen, Irjan isä, oli kuollut Irjan ollessa 8-vuotias. Hänet on haudattu Kiestinkiin, jossa Irja nyt asuu.

Irja on käynyt luonani kolme kertaa. Kirjeet kulkevat, onhan täällä vielä nuorempia sukulaisia.

Oma asiani on kävellä hipsutella Irjan tuoma kaunis huivi hartioilla ja kiittää Taivaan Isää siitä, että salli meidän vielä tavata. Lähetän myös kiitolliset terveiset niille monille ystäville, jotka meidän vuoksemme vaivaa näkivät.

Teksti: Inkeri Torikka

Apuraha

Inkeriläisten sivistyssäätiö julistaa haettavaksi 10 000 markan suuruisen apurahan Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja edistämiseen. Summa voidaan jakaa yhtenä tai useampana apurahana. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtajalle Keijo Korkalle, os. Halvarinkatu 9, 20900 Turku. Puh. 02-2580 201. Hakuaika päättyy 13.9.1999.

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa. Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Syyskuu 26.9.1999 klo 14 syyskokous.

Lokakuu 24.10.1999 klo 14 kuukausitilaisuus.

Marraskuu 27.11.1999 klo 14 joulujuhla (Laatokka-sali).

Tammikuu 23.1.2000 klo 14 kuukausitilaisuus.

Helmikuu 27.2.2000 klo 14 kevätkokous.

Maaliskuun ja huhtikuun tilaisuudet ilmoitetaan myöhemmin.

Bussimatka 30.9.–3.10.1999

4 vrk Pietariin ja Inkerinmaalle, kohteet Puskino ja Hatsina. Yöpymiset Hatsinassa.

Matkan järjestää Helsingin Inkerikuoro ja Inkerin paikallisosasto ry.

Matkan hinta n. 800 mk.

Tiedustelut ja matkan esitteitä yhdyshenkilöiltä:
Kerttu Susi puh. 09-482 777
Hilma Saarinen puh. 09-753 9496.

Turun seudun Inkeri-seura ry Kummitoimikunta

16.–19.9. Pietari ja Inkerinmaa. Toivomuksia otetaan kylistä, jonne mennään. Mahdollisesti Skuoritsa, Toksova. Soita heti. Hinta-arvio 950 mk.

2 vrk lokakuussa Viipurin ostosmatka ja käynti lastenkodissa. Retki Johannekseen ja Koivistolle sekä kaupunkikierros. Hinta 500 mk.

4 vrk marraskuussa Pietari ja Inkerinmaa, käynti Levasovan muistopatsaalla, haudan talvikunnostus, seppeleenlasku. Käynnit inkeriläisalueilla. Toivomuksia otetaan. Hinta-arvio 950 mk.

Inkeriläisvanhuksille viedään villasukkia ja silmälaseja. Niitä voit lahjoittaa matkoilla tai lähettää ne Turkuun.

Ilmoittautumiset ja kyselyt:
Raili 02-469 6846 sekä 040-707 4911
Marja-Liisa 02-258 1621 sekä 050-363 4231

Postiosoite:
Raili Pajula
Puutarhak. 38 as. 6, 20100 Turku
Marja-Liisa Salminen
Kaistarranta 16, 20900 Turku

Joukostamme poistuneita

Antti Penttinen, syntynyt 22.12.1916, kuoli 14.6.1999.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
9/99	11.08.1999	15.09.1999
10/99	09.09.1999	14.10.1999
11/99	08.10.1999	12.11.1999
12/99	04.11.1999	10.12.1999

Levitä Inkeri-tietoa
tilaa Inkeri-aih
kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo
Iiku Inkerille **100 mk**

Aapo Iho
Hiekkajyvä **20 mk**

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta **15 mk**

Ella Ojala
Pilkä kotimaika **85 mk**
Pelastunut albumi **130 mk**
Ensimmäinen kevät **100 mk**

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen **60 mk**

Eikki Tuuli
Inkeriläisten vaellus **110 mk**

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla **150 mk**

Pekka Nevalainen -
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri - historia, kansa kulttuuri **300 mk**

Heikki Roiko-Jokela -
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen **150 mk**

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa **100 mk**

Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha **30 mk**

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä **70 mk**
Maria Luukan laulut ja loitsut **40 mk**

E. Pärnänen
Antti Kivekäs I **100 mk**
Antti Kivekäs II **100 mk**

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa **200 mk**

Leino Hassinen
Idän uusi aamu **140 mk**

Albert Pettinen
Lauluja koululaisille **25 mk**

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle **35 mk**

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk**

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall **55 mk**

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 **70 mk**
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) **50 mk**
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 **60 mk**
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 **60 mk**
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla **110 mk**
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) **35 mk**
Inkerin pöytälippu (satiinia) **60 mk**
Adressi surunvalitteluun **40 mk**

Tilauksia ottaa vastaan
Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 9
SYYSKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Syksyn tullen portit sulkeutuvat. Kesäinen vapaus vaihtuu työhön, kouluun, opiskeluun. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Kenen asialla?

Sisäisistä ristiriidoista kärsineen Suomi-Inkeri-seuran puheenjohtajuutta selvitellään parhaillaan yhdistysrekisterikeskuksessa. Kaksi henkilöä, **Inkeri Räisänen** ja **Hilkka Lilja** sanovat molemmat olevansa seuran puheenjohtajia, ja kummallakin on myös omat kannattajansa. Törmäyskurssille ajauduttiin, kun oppositio erotti viime keväänä Räisäsen seuran jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä. Toukokuun lopussa pidetyssä toisessa kokouksessa taas Räisäsen kannattajat valitsivat hänet uudelleen puheenjohtajaksi. Toimiston lukkojakin vaihdettiin, jotta vastapuoli voitaisiin lamauttaa.

Tätä Inkeriläisten viestiä julkaiseva, jo 65-vuotias Suomen Inkeri-liitto (entinen Inkeriläisten yhdistys) on tässä kärhämässä täysin ulkopuolinen, sillä kahden puheenjohtajan Suomi-Inkeri-seura ei ole liittomme jäsenjärjestö. Kiista nousi kuitenkin ikävällä tavalla esille myös heinäkuun alussa Helsingissä pidetyillä inkeriläisten kesäjuhlilla. Liitolle tämän asian tiimoilta tuotu tervehdys ja vastatervehdys olivat osoitus tilannetajun pettämisestä.

Heinäkuun lopulla kiistasta saatiin lukea jo Helsingin Sanomista. Lisäksi lehti kertoi, että Raha-automaattiyhdistys on pannut jäihin Suomi-Inkeri-seuran saamat melko suuret avustukset projektille, jonka tarkoituksena on estää paluumuuttajanuoria ajautumasta rikos- ja huumekierteeseen. Syynä ovat epäilykset taloudellisista väärinkäytöksistä.

Mitähän jos **Aatami Kuortti** vielä eläisi? Perestroikan alettua tämä inkeriläinen patriarkka ehdotti inkeriläisten asialle omistautuneen ystävyysseuran perustamista. Ajatus oli hyvä, sillä se tarjosi inkeriläisyyden ystäville uuden mahdollisuuden osallistua erityisesti rajan takana olevien inkeriläisten tukemiseen. Aatami ei kuitenkaan varmasti osannut aavistaa, millaisia johtajakiistoja ja epäselvyyksiä seuralla edessäpäin olisi.

Lauri Viita sanoo runossaan tähän tapaan: »Sen joukon johtajaksi nimittäisin, ken pitkäkaulaisin on, pienipäisin.» Kovinta ääntä pitävät ja itseään esiin nostavat eivät suinkaan aina ole soveliaimpia johtajia. Tämä pätee myös inkeriläisten asiassa. Nykyajan tulosjohtajiltakin vaaditaan sosiaalisia ja ihmissuhdetaitoja. Näiden rinnalle haluaisin erityisesti yhdistystoiminnassa nostaa vielä palvelujohtamisen. Sen perusajatus nousee suoraan Uudesta testamentista: »Joka teistä on suurin, se olkoon toisten palvelija.»

Markku Pyysiäinen

Satavuotisjuhla Skuoritsassa

Sata vuotta sitten, kesäkuun 8. ja 9. päivänä 1899, vietettiin Inkerinmaalla Skuoritsan Puutostissa raittiusseura »Inkerin» nimissä ensimmäinen yleinen inkeriläinen laulujuhla. Tämän vuoden juhannuksena, 26. ja 27. kesäkuuta 1999, pidettiin Skuoritsan kirkon läheisellä kentällä Inkerinmaalla toimivan Inkerin Liiton järjestämät juhannusjuhlat inkeriläisten laulujuhlien 100-vuotisjuhlan merkeissä. Tämän laulujuhlaperinteen tosin Inkerin synkkä historia katkaisi vuosien 1918 ja 1989 väliseksi ajaksi, kunnes perinne voitiin uudistaa Keltossa 1989 järjestetyissä juhannusjuhlissa. Ja juhla onkin sen jälkeen pysynyt jokavuotisena tärkeänä tapahtumana.

Tämän vuoden tapahtumaa juhlisti mitä kaunein joskin harvinaisen helteinen sää. Juhlakansaa oli kokoontunut penkit täyteen ja lisäksi asettunut joukoittain puiden varjostamille kentän reunamille seuraamaan monipuolista ohjelmaa.

Avauspuheessaan Inkerin Liiton edustajat **Vladimir Kokko** ja **Aleksander** Kirjanen kertoivat lyhyesti laulujuhlien historiasta. Juhlien perustajaa ja Inkerin hymnin säveltäjää Mooses Putroa Aleksanteri Kirjanen kuvasi inkeriläisille yhtä tärkeäksi kuin Grieg Norjalle ja Sibelius Suomelle. Mooses Putro toi laulujuhlaidean Virosta, jossa juhlat aloitettiin kolmekymmentä vuotta aikaisemmin.

Juhlakentällä pidettiin aluksi jumalanpalvelus, jossa saarnasi suomalainen, Inkerinmaalla jo vuosia toiminut pappi **Esko Jalkanen**, ja liturgina oli inkeriläisen kirkkokansan ikioma **Arvo Survo**. Kolehtivirren aikana kerättiin kolehti Skuoritsan Pyhän Katariinan kirkon uudelleen rakentamiseen. Rakennustyöt olivatkin jo päässeet alkuun. – Pastori Jalkanen toimitti myöhemmin samana päivänä pyhän kasteen erään inkeriläisperheen pienokaiselle tässä rauniokirkossa.

Virallisia tervehdyksiä toivat inkeriläisseurojen edustajat Karjalasta, Virosta ja Ruotsista. Ruotsin tervehdyksen toi **Armas Paakkonen**, jonka läheisiä on haudattu Skuoritsan kirkkomaalle.

Pääkonsertti, kuten pääjuhlaa nimitettiin, oli monipuolinen ja kiinnostava kaikkine kuoroineen ja kansanperinne-esityksineen. Hatsinan kuoro Tuomenkukka lauloi **Maria Kirjasen** johdolla, kuuluisa röntyskäyhtye Rappulasta ja Viron inkeriläisten perinneryhmä Kohtlajärveltä Itä-Virosta tanssi ja lauloi, samoin **Irina Kolon** johtama Inkerikeskuksen kansanperinneryhmä Helsingistä. Kuultiin myös harvinaisempaa inkerikkojen lauluperinnettä ja monia hanuri-, kitara- ja lauluesityksiä. Juhannuskokkokin ehti palaa hiillokselle ja viimeiset ohjelmanumerot oli saatettu melkein loppuun, kun välähtelevä ja jyrisevä ukkospuuska rankkasateineen päätti ensimmäisen juhlapäivän.

Juhlien väliajalla ja kaiken aikaa juhlakentän toisella laidalla oli kahvi- ja muuta tarjoilua sekä käytiin

Arvo Survo siunaa Pyhän Katariinan kirkon hyväksi kerätyn kolehdin. Taustalla näkyy rauniokirkon torni.

Inkerikeskuksen kansanperinneryhmä Helsingistä säestäjänsä Viktor Närhin seurassa.

Torikauppaa juhlien hyväksi. Tuohivirsut tekivät kauppansa.

pientä torikauppaa juhlien hyväksi. Monenlaista oli tarjolla tuohivirsuista Inkeri-aiheiseen kirjallisuuteen.

Kiinnostavaa oli, että myös venäläistä yleisöä oli seuraamassa juhlia. Osa puheohjelmasta tulkittiinkin venäjäksi. Eräs venäläinen maantiedon opettaja, jonka tapasin jo Taaitsan asemalla bussikuljetusta odottaessamme, oli tuonut yhden oppilaansa pienelle opintomatkalle ja haastatteli minuakin kysellen sukuni inkeriläistä historiaa ilmeisen myönteisessä hengessä.

Toisena juhlapäivänä, sunnuntaina, oli jumalanpalvelus Katariinan raunio-kirkossa. Siihen en kuitenkaan voinut osallistua, koska jouduin Hatsinan kuoron mukana Hatsinaan sekä seuraavana aamuna Hatsinan kirkon jumalanpalvelukseen, joka myös oli vaikuttava elämys näiden juhlien päätteeksi. Monet vanhukset saavat kirkon kauniisti korjatuissa tiloissa kuulla joka sunnuntai suomalaisen papin saarnan, joka kyllä tulkitaan venäjäksikin. Jumalanpalveluksessa lauloi tällä kertaa myös Hatsinan kuorolaisten nelihenkinen ryhmä.

Kaiken kaikkiaan sain sen vaikutelman, että Suomesta tulleet papit olivat saaneet hyvän kosketuksen inkeriläiseen kirkkokansaan viipyessään vuosiakin saman seurakunnan paimenina. Ja juhlilla soi suomen kieli ja Inkerin murre kauniisti monen nuoremmankin polven inkeriläisen suussa.

Pirkko Huurto

Inkeriläisen muistoja

(sävel: Pilvet sai kaupungin ylle)

Hiljainen lokakuun aamu (18.10.1943)
kaukana tykit vain soi,
viesti varma nyt matkasta saatu
tuskan rintahan jokaisen toi.

Hyvästi jää nyt seutu armas,
ehkä palaja koskaan mä en,
mutta muistoissain varmaan sä pysyt
missä vaikka kulkenen.

Lapsuuden rakkahat hetket
mielessä pysyvät ain.
Äiti hellä ja liesi lämmin
kodin herttaiseks, kauniiks sai.

Hyvästi jää nyt koti kallis.
Tänne palaja koskaan mä en,
mutta muistoissa varmaan sä pysyt
missä vaikka kulkenen.

Nuoruuden iloiset päivät,
tanssit ja karkelot nuo,
kukkapelloille kesäiset retket
uimaranta myös tuttu tuo.

Näänkö sua seutu armas?
Sitä nyt mä tiedä en,
mutta muistoissa varmaan sä pysyt
missä vaikka kulkenen.

Tuoksuvat niityt ja pellot,
tuttavat metsät ja maat,
myös hautauskumpu siellä,
missä omaiset levätä saa.

Hyvästi jää sä seutu armas,
ehkä palaja koskaan mä en.
Mutta muistoissa varmaan sä pysyt,
missä vaikka kulkenen.

Helena Särki Loimaalla 23.12.1943

Toimitukseen tuli kirje **Katri Klemettilältä** Turusta. Hän lähetti kuvan, jossa Inkeriläisen muistoja -laulun kirjoittaja Helena Särki nähdään oppilaittensa keskellä Kotsalan Ahokylän koululla vuonna 1932. Siinä hän on niin nuoren näköisenä, että tuskin oppilaistaan erottuu. Kohtalo kuljetti hänet pikku tyttönsä kanssa karanteenileirille, jossa hän ikävissään kirjoitti venäläisen laulun säveleen kaihoisan runonsa.

Katri Klemettilä ja Helena Särki ovat sisarukset ja kotoisin Järvisaaren Metsäpirtin kylästä.

Rauha on solidaarisuutta

Jesaja 32: 16–18
Saarna inkeriläisten kesäjuhlassa, Helsingin tuomiokirkossa 11.7. 1999.

Tervehdän täällä kokoontuvaa Jumalan seurakuntaa, teitä veljet ja sisaret, yhteisessä uskossamme kolmiyhteiseen Jumalaan. Erikseen tervehdän teitä inkerinsuomalaisia, jotka olette kokoontuneet viettämään kesäjuhlaa viimeisen kerran 1900-luvulla. Suokoon taivaan Isä, että tämä jumalanpalvelus olisi meille kaikille virkistävä lepohetki matkallamme.

Aloitimme tämän jumalanpalveluksen virrellä, jossa veisasimme:

»Kaikki entinen katoaa,
itkun, riemunkin aiheet,
moni arvoitus ratkeaa,
uudet alkavat vaiheet.» 547:3

Tässä puhutaan Kristuksen toisesta tulemisesta ja sen mukanaan tuomasta täydellisestä muutoksesta. Mutta mullistavia käänteitä tapahtuu ihmiselämän aikanakin. Silloin tällöin elämässämme »uudet alkavat vaiheet».

Yksi suurimpia käännekohtia teille inkerinsuomalaisille on ollut muutto Suomeen. Muutamien teidän lävitse katson kauas, vuosikymmenien taakse Karjalan metsätyömaille, Kasakshtaniin ja Siperiaan. Siitä toivottomuudesta käsin olisi ollut mahdotonta nähdä aikaa, jolloin eletään Suomessa ihmisarvoista elämää! Jotain samantapaista – vaikkei niin dramaattista – voimme jokainen todeta elämästämme.

Piispa Leino Hassisen kantama piispanristi on taottu Moskovan Patriarkaatin taidetakomossa.

Solidaarinen toimintatapa

Tämän sunnuntain tekstit opastavat meitä elämään sovinnossa toisten ihmisten kanssa. Sentähden sunnuntain otsikoksi on pantu ***Rakkauden laki***. Ilmaisu tarkoittaa läninnä toimintatapaa: näin toimii rakkaus lähimmäiseen, tämä on solidaarista suhtautumista toisiin. Aivan samoin välinpitämättömyydellä, vihalla ja kostolla on oma toimintatapansa, lainalaisuutensa. Siis näin: »Pyrkikää siihen, mikä on hyvää kaikkien silmissä. Jos on mahdollista ja jos teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien kanssa. Voita sinä paha hyvällä.» Meitä kehotetaan välttämään sellaisia tölväisyjä kuin »Senkin hölmö» tai »Sinä hullu». Joka-aikaisilla puhut-

Kesäjuhlien pääjuhlassa rakastettua emerituspiispaa onniteltiin 75-vuotispäivän johdosta. Liiton hymyilevä puheenjohtaja Keiko Korkka ojensi kukat. Leino Hassinen sanoi iloitsevansa hyvästä terveydestään. Venäjällä hän on myös oppinut, että pitää olla pitkä pinna ja siihen vielä 70 sentin jatkokappale.

telutavoilla lähiympäristössä sekä arjen asenteilla me luomme hyväntahdon ja terveen ilmapiirin – tai sitten myrkytämme ympäristöä.

Tämä toisia kunnioittava ilmapiiri olisi saatava leviämään laajemmaltikin, politiikkaan, kansainväliseen elämään ja rotujen keskinäiseen yhteiseloon. Tämän sunnuntain Vanhan testamentin teksti piirtää eteemme siitä näkymän, vision: »Silloin autiomaassa asuu oikeus, ja vanhurskaudella on majansa hedelmätarhojen keskellä. Ja vanhurskauden hedelmä on oleva rauha. Siitä kasvaa levollinen luottamus, turvallisuus, joka kestää iäti. Minun kansani asuu rauhan niityillä, turvallisissa asuinpaikoissa, huolettomilla leposijoilla.» Siinäpä kerrakseen viestiä näiden sanojen alkuperämaahan, Israeliin, Kosovon kevääseen tai Indonesiaan! Tuntuu pelkältä idylliltä tässä väkivaltaisessa maailmassa, hempeältä kiiltokuvalta, kirkkoon sopivalta hymistelyltä.

Mutta ei tarvitse mennä kuin muutama viikko takaperin ja täältä tuomiokirkosta pari korttelivälia, kun näemme, että tämä oli täyttä totta reaalipolitiikassa. Yötä päivää idän ja lännen johtajat neuvottelivat presidentinlinnassa rauhan aikaansaamisesta Balkanille. Sen suuremman kaliiberin vallanpitäjiä ei maailmassa ole! Eikä sen arvokkaampaa tavoitetta koko ihmiskunnalla kuin rauha, josta »kasvaa levollinen luottamus, turvallisuus, joka kestää iäti». Siinä on ihmiskunnan suurin unelma, oikeudenmukainen rauha. Sen toteuttamiseksi on perustettu Yhdistyneet Kansakunnat. Sen aikaansaamiseksi syntyi työväenliike. Siihen ponnistellaan hyvinvointiyhteiskunnan lainsäädännössä. Sitä kuuluttaa seurakunta, kun se jokaisessa jumalanpalveluksessa laulaa rauhasta maan päällä ja hyvästä tahdosta ihmisten kesken.

Kuulemme näissä profeetta Jesajan sanoissa samat äänenpainot kuin tutussa psalmissa: »Vihreille niityille hän vie minut lepäämään.» Tässä puhutaan Jumalan kansasta ja koko ihmiskunnassta oikeudenmukaisuuden ja rauhan toteuttamiskenttänä.

Tavoitteisiin läpi hankalan maaston

Ensin määritellään suunta ja tavoite. Sitten lähdetään liikkeelle kohti päämäärää. Siihen tarvitaan sitkeää ponnistusta ja vaivannäköä. Tie sovintoon ja keskinäiseen luottamukseen joudutaan rakentamaan hankalaan maas

jatkuu s. 12

Kaksi veteraania

Aleksanteri Dubbelman

»Tarkoituksena oli koota yhteen vanhat äijät», sanoo Aleksanteri Dubbelmann kertoessaan, miten Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry sai alkunsa vuonna 1996. Siihen asti oli oltu hajallaan, ja vieläkin on paljon työtä kaikkien löytämiseksi tehtävä. Monet ovat jo kuolleet, jäljellä lienee enää muutama sata veteraania.

»Jokaisen kertomus olisi arvokas ja jokaisen pitäisi saada kokea sitä huolenpitoa, jonka Suomi on näille veteraaneille velkaa.» Dubbelman mainitsee kiitollisena sen huolenpidon ja hoivan, jonka mm. Punkaharjulla asuvat veteraanit Suomen valtiolta saavat.

Aleksanteri Dubbelmanin oma tarina alkaa Hatsinasta, jossa hän Seppälän kylässä vietti lapsuutensa ja kävi koulunsa. Huoleton nuoruus jatkui siihen saakka, kun sota alkoi. Saksa valloitti Inkerinmaan, ja 18-vuotias poika otettiin Saksan armeijaan vuonna 1943. Toveriensa kanssa hän oli vartioimassa Novgorodia ja Pihkovan siltaa. Tätä kesti marraskuuhun -43 saakka.

Pastori Juhani Jääskeläinen ehdotti sitten inkeriläisille miehille, että nämä siirtyisivät Suomen armeijaan. Tähän suostuttiin. Härkävaunulla matkattiin Tallinnaan ja sieltä sitten laivalla Hankoon, jossa astuttiin vapaaehtoisina Suomen armeijaan. Saksalainen sotilaspuku vaihdettiin suomalaiseen.

Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n puheenjohtaja Aleksanteri Dubbelman esittelee yhdistyksen lipun mukaista standaaria, jossa karhu viittaa Karjalaan ja muuri Inkeriin.

Seuraavaksi inkeriläispataljoona vietiin Karjalan kannakselle Kiviniemeen, jossa heidät koulutettiin rintamataisteluja varten. Vala vannottiin 26.4.1944 ja sitten lähdettiin rintamalle.

Välirauhan tullessa syyskuussa 1944 osa inkeriläispataljoonasta kotiutettiin, osa loikkasi jo siinä vaiheessa Ruotsiin. Dubbelman joutui sotasairaalaan Kuusankoskelle. Hänen äitinsä, siskonsa ja veljensä olivat Suomessa. Luultiin, että olot rauhoittuisivat, mutta elokuussa vuonna 1945 tuli kotiin poliisi, joka kutsui Nastolaan nimismiehen puheille. Sieltä suoraan hän joutui junaan ja Riihimäen keskusvankilaan. Matka jatkui vankivaunulla Vainikkalaan 5. syyskuuta. Sitten

alkoi kolmen viikon matka Uralin vuoristoon Uffaan kaupungin lähistölle.

Pimeissä korsuissa, joihin miehet joutuivat, oli kamalat olot: Maan alla, täiden ja kirppujen seassa, yli sata miestä makasi vierivieressä, niin ettei kääntymäänkään päässyt kuin yhtaikaa. Miehiä kuulustelltiin yöllä. Tuomiot, joita siellä langetettiin, olivat 10 –20 vuoden pituisia.

Aleksanteri Dubbelman tuomittiin kymmeneksi vuodeksi pakkotyöleirille Siperiaan ja sitten karkotukseen vielä yhtä pitkäksi ajaksi. »Hyvä, ettei ammuttu», hän toteaa lakonisesti. Niinkin olisi voinut käydä. Matka Siperiaan oli pelkkää koettelemusta: ohuissa kesävaatteissa, kylmissä vaunuissa, joiden rakosista lumi tuprusi sisään, nälkä ainaisena seuralaisena. Kuka voi kuvitella sen kärsimyksen?

Leiri sijaitsi noin tuhat kilometriä Sverdlovskista pohjoiseen. Siellä miehet jaettiin pienempiin leiriyksiköihin ja pantiin metsätöihin. Normi oli 5 ja puoli kuutiota puita sekä 400 grammaa leipää. Jos normi ei tullut täyteen, leipäannos pieneni. Oli ainainen nälkä. 21-vuotias Aleksanteri oli vain miehen varjo, painoi 42 kiloa. Perheestä ei saanut mitään tietoa, kirjeitä ei saanut lähettää kymmeneen vuoteen. Tämä oli siinä yksikössä 36 inkeriläispojan kohtalo.

Kun pakkotyö vihdoin vuonna 1955 oli ohi, oli ratkaistava, mihin asettua. Sallittuja karkotuspaikkoja oli Keski-Aasiassa ja Keski-Venäjällä. Virolaiset pääsivät kotimaahansa. Dubbelmankin onnistui pääsemään Viroon taskussaan kymmenen vuoden palkka, 1 000 ruplaa, josta 150 ruplaa meni junamatkaan. Passia ei ollut, jäljelle jääneellä rahalla ei kauan elänyt. Mutta jotenkin elämä asettui uomiin, ja Kohtlajärveltä hän sai työtä sahalla. Sittemmin hän asui Raplan lähistöllä ja meni siellä naimisiin. Tallinnassa hän ehti asua 25 vuotta, Virossa yhteensä 38 vuotta, kunnes vuonna 1992 muutti paluumuuttajana Suomeen.

Äiti, jonka Aleksanteri Dubbelman oli tavannut vain kerran, vuonna 1959 Leningradissa, oli kuollut vuonna 1964, veli vuonna 1970. Kummankaan hautajaisiin ei Aleksanteri päässyt. Kaksoissisko elää nyt myös Suomessa.

Sellainen on Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n ensimmäisen puheenjohtajan tarina lyhyesti kerrottuna.

Matti Randefelt

Matti Randefelt (entinen Pylsy) on lähtöisin Inkerin Venjoelta. Hän kävi koulua Hatsinassa. Erillinen pataljoona kuuteen hän tuli mukaan vuonna 1942. Nuorimmat pojat, alle 20-vuotiaat, eivät joutuneet rintamalle vaan heitä käytettiin kotirintaman puolustukseen.

Joulukuussa 1943 Randefelt niin kuin Dubbelmankin, tuli Suomeen, jossa inkeriläisiä poikia alettiin kouluttaa rintamatehtäviin. Koska hän oili käynyt keskikoulun, hänet lähetettiin aliupseerikouluun Kannakselle, Kiviniemeen.

Kesällä -44, kun Suomi perääntyi, pataljoonan 730 inkeriläismiehestä kaatui tai haavoittui 150 miestä. Mukana oli sellaisiakin, jotka olivat jo Suomen kansalaisia, koska olivat tulleet Suomeen 20-luvulla.

Suomessa Matti sai työtä suojeluskunnan toimistosta. Eräänä päivänä

poliisi tuli sinne ja sanoi, että Raumalta lähtee laiva Ruotsiin ja sinne saavat mennä kaikki Pataljoona kuudessa olleet miehet, joille ehditään viedä sanan. Oli lähdettävä kiireesti polkupyörällä viemään tietoa tovereille. Kuukauden palkka jäi saamatta, mutta matka ei toisaalta maksanut mitään. Alunperin inkeriläinen Reino Vesikko auttoi järjestelyissä. Noin 50 Erillispataljoona kuuden miestä saatiin kokoon.

»Se oli meidän onnemme», sanoo Matti Randefelt, joka Ruotsissa muutti Pylsy-nimensä helpommin ruotsiksi ääntyväksi. Hän pääsi Ruotsissa kouluun ja suoritti insinööritutkinnon. Kieli piti opiskella omin neuvoin, ei ollut siihgen aikaan maahanmuuttajille opetusta. Mutta vaikeuksia ei koskaan tullut.

Ruotsissa perustettiin sitten vuonna 1976 Kullervo-yhdistys, jonka jäsenet olivat Erillispataljoona kuudesta ja Heimopataljoona kolmesta Pidettiin yhteyttä Suomessa asuviin veteraaniveljiin ja vierailtiin puolin ja toisin. Alusta lähtien Randefelt vaimoineen ja lapsineen oli mukana Ruotsin inkeriläisten yhdistystoiminnassa, viimeksi tänä kesänä Eskilstunassa. Poika Roland asuu Suomessa, tytär ja vaimo työskentelevät sairaalassa Ruotsissa.

Teksti ja kuva Marja Mustakallio

---

jatkoa s. 9

toon, koska muunlaista ei ole läheisissä ihmissuhteissa enempää kuin kansainvälisessä politiikassa. Hinta on asennemuutos ja raha eli vastuullinen osallistuminen verotukseen. Rauhan turvaaminen maksaa. Ilmaista rahaa ei ole kuin keinottelijoilla ja rikollisilla. Muut joutuvat lohkaisemaan oman työnsä tuloksesta. Tie rauhaan on mutkikas ja kuoppainen. Sen rakentamiseen tarvitaan järkevää harkintaa ja omaatuntoa eli solidaarista myötäelämistä toisten kanssa. Ilman niitä syntyy vain katkeruutta ja kostonhalua.

Veljet ja sisaret. Tällainen on rakkauden toimintatapa. Siinä ei työnnetä taakkaa toisten kannettavaksi vaan otetaan osa kuormasta omille harteille. Jos oivallamme tämän entistä selvemmin tässä jumalanpalveluksessa, täältä kirkosta lähtee ulos kiitollisempia ja määrätietoisempia ihmisiä. Toivotan teille hyvää matkaa Kristuksen tuntumassa, Hänen kuuluvuusalueellaan.

Leino Hassinen

Karjalaista aikaa

Karjala on aina ajankohtainen. Olemme tiedotusvälineistä saaneet seurata usean eri tahon käsityksiä siitä, olisiko Karjala palautettava Suomelle vai ei. Erityisesti Karjalaisten kesäjuhlien yhteydessä Vaasassa kesäkuussa asiaan otettiin kantaa. Kysymys kiinnostanee myös inkeriläisiä.

Yhtenä lisänä Karjala-kysymyksen ajankohtaisuuteen on uusi karjalaisen kirjallisuuden antologia, joka julkistettiin kesäjuhlien yhteydessä. Jo aikaisemminkin on viritelty hanketta tehdä erityisen kaunokirjallisen antologian avulla tunnetuksi Karjalan kysymystä esim. koululaisille. Nyt on asiantunteva toimituskunta koonnut teoksen *Karjalaista aikaa*, jonka kustantaja on Tammi. Antologia julkistettiin kesäjuhlilla Vaasassa.

Tekstien aiheet yltävät Kannaksen kuumista kesistä Ismo Alangon elävään pohjoiskarjalaiseen perimään. Karjalaisuuden mielikuvat elävät Heikki Hietamiehen ja Tyyne Saastamoisen lapsuudenkuvauksissa, sitovat sukupolvia yhteen Simo Hämäläisen tekstissä tai erottavat niitä Anja Kaurasen kipeissä purkauksissa. Karjalainen eloseutu kuvastelee hellästi Laila Hietamiehen ja Heikki Turusen maahengen puolustuksessa. Benedict Zilliacus vie lukijan kotisaarelleen. Kuvaa täydentävät mm. Markus Kajon huumori ja Leena Lehtolaisen jännittävät näkökulmat.

Teoksen ovat koonneet ja toimittaneet Terttu-Elina Kalaja, Kaisu Lahikainen, Raija Majamaa, Päivi Molarius, Kaisa Neimala, Mirja Pekonen ja Helena Valta.

Ruotsin Inkeri-juhlan popppeli Karlstadissa 19.6.1999

Tulokset

Miehet. Paripeli.

1. GSIK 3. Eino Paakkonen/Juho Soittu.
2. GSIK 2. Risto Soikkeli/Eino Visser.
3. EPK. Eino Tanninen/Valter Rämö.
4. GSIK 1. Jussi Kustfält/Armas Pöntönen.
5. VIF 2. Bjarne Airiman/Daniel Airiman.
5. VIF 1. Mattias Airiman/Simon Airiman.

Naiset. Paripeli.

1. GSIK. Maria Korkka/Aili Paakkonen.
2. VIF 2. Pernilla Schlott/Viola Ahlberger.
3. VIF 1. Maria Schlott/Laila Siik.
4. VIF 3. Laila Garmo/Camilla Johansson.

Valter Rämö

Paluumuuttajat, tulkaa pelaamaan kyykkää

– Tervetuloa, nuori inkeriläinen, pelaamaan kyykkää eli inkeriläisittäin poppia ja linnapeliä! Venäjäksi sen nimi on gorotki.

– Helsingissä kyykkää järjestää Karjalan Sivistysseuran kyykkäkerho Seurasaaressa. Muualla Suomessa paikalliset Karjala-seurat tietävät antaa neuvoja.

– Inkeriläinen kyykkä Suomessa on toiminut jo yli 30 vuotta. Pelaamme sitä joka vuosi myös kesäjuhlillamme. Olemme tehneet ottelumatkoja myös Ruotsiin.

– Pelin oppii nopeasti. Se sopii kaikenikäisille. Aluksi harraste on leikinomaista. Pelivälineet tulevat kerhon taholta. Vasta myöhemmin taidon kehittyessä tapahtuu sarjajako. Aktiivipelaajat on rekisteröity Suomen Kyykkäliittoon. Vuoden kilpailukalenteri on laaja. Kyykkää koskeviin tiedusteluihin vastaa O. Toivokainen puh. 09-534 875.

Inkeriläisten kesäjuhlat Hki 10.7.99

Tulokset

Naiset henk.koht. peli

1. Marita Simaldina	Hki	+7
2. Hilkka Nikkola	•	±0
3. Maria Korkka	Göteborg	–2
4. Ulla Denisov	Hki	–27
5. Maija Halenius		–34

Naisten paripelit

1. Marita Simaldina–Hilkka Nikkola Hki	4 vp
2. Ulla Denisov–Maija Halenius Hki	2 vp
3. Maria Korkka–Kaarina Hippeläinen Göteborg	0 vp

Miehet joukkueet

1. Turun Inkeriläiset	8 vp
2. Turun Uusi Karj.seura	4 vp/+10
3. Karj.Siv.seura	4 vp/+2
4. Göteborgin Inkerikerho	4 vp/–12
5. Helsingin Inkeriläiset	0 vp

Heimo-ottelu

1. Inkeriläiset/Paavo Kopponen, Viljam Nappu, Erno Telkkinen, Jari Pentikäinen +9
2. Karjalaiset/Jakko Jokela, Heikki Siikanen, Kalle Paajaste, Sakari Hirsso –9

Oskar Toivokainen

KIRJEENVAIHTOA

69-vuotias uskossa Jeesukseen oleva leskimies haluaa tutustua uskossa olevaan inkeriläisnaiseen avioliittotarkoituksella. Ikäsi ei ole ratkaiseva vaan se, onko sinulla halua evankelioimistyöhön, pääasiassa kasettien avulla. Välttävästäkin englannin kielen taidosta on hyötyä.

Ota yhteyttä

Nestor Mantere
Ojaluhdantie 135
61300 KURIKKA
Puh. 06-453 5139
Matkapuh. 0505-977 679

MUISTILISTA

Suomen Inkeri-liiton syyskokous

Suomen Inkeri-liiton syyskokous pidetään sunnuntaina 7.11.1999 kello 14 Inkerikodissa Karjalatalolla Käpylänkuja 1, Helsinki.

Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Erovuorossa ovat hallituksen varsinaisista jäsenistä Anneli Korkkinen, Markku Pyysiäinen ja Viljo Suomalainen sekä varajäsen Pirkko Huurto. Lisäksi valitaan hallitukseen kuolleen Soili Urosen tilalle yksi varsinainen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2000–2001.

Hallitus

Helsingin seudun Inkeriseura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

26.09.1999 klo 14 syyskokous.

24.10.1999 klo 14 kuukausitilaisuus.

27.11.1999 klo 14 joulujuhla (Laatokka-sali).

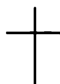
23.01.2000 klo 14 kuukausitilaisuus.

27.02.2000 klo 14 kevätkokous.

Maaliskuun ja huhtikuun tilaisuudet ilmoitetaan myöhemmin.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
11/99	08.10.1999	12.11.1999
12/99	04.11.1999	10.12.1999

AINO LUKKA

o.s. Närhi

synt. 8.4.1913 Tuutari
kuoli 17.7 1999 Pärnu

**Rakkaudella muistaen lapset
Robert ja Mirjam perheineen**

Turun seudun Inkeri-seura ry Kummitoimikunta

2 vrk lokakuussa Viipurin ostosmatka ja käynti lastenkodissa. Retki Johannekseen ja Koivistolle sekä kaupunkikierros. Hinta 500 mk.

4 vrk marraskuussa Pietari ja Inkerinmaa. Käynnit inkeriläisalueilla. Toivomuksia otetaan. Hinta-arvio 950 mk.

Ilmoittautumiset ja kyselyt:
Raili 02-469 6846 sekä 040-707 4911
Marja-Liisa 02-258 1621 sekä 050-363 4231

Postiosoite:
Raili Pajula
Puutarhak. 38 as. 6, 20100 Turku
Marja-Liisa Salminen
Kaistarranta 16, 20900 Turku

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

13.09.-99 SRK, Kirkkokatu 5 klo 18–20 Kerhoilta.

11.10.-99 SRK, Kirkkokatu 5 klo 18–20 Syyskokous ja johtokunnan kokous.

08.11.-99 SRK, Kirkkokatu 5 klo 18–20 Kerhoilta.

13.12.-99 Pikkujoulumatka.

Näkemiin! Maria Lahti, p. 03-734 0435

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Nause Inkeri, grammafonskiva	25 kr
Lauri Santtu, **grammafonskiva**	25 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, van Käppen	50 kr
Vykort, Haparanda, tackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + Estland	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	75 kr
Isien Uska, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	5 kr
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	15 kr
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Himiläinen: **Främmande fosterland**	50 kr
Hiiva: **Förvisningen**	50 kr
Ojala: **Pitkä kotimatka**	75 kr
Ojala: **Suomi näkyy**	75 kr
Kuortti: **Kirkassa, keskitysleirillä**	75 kr
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	75 kr
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	75 kr
Sihvo: **Inkerinmaalla**	75 kr
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	25 kr
Survo: **Neljäs tuuli**	50 kr
Ronkonen: **Laps Inkerin**	100 kr
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	100 kr
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	110 kr
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	70 kr
Maases Putran elämäkerta	30 kr
Iho: **Hietajyvä**	40 kr
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	150 kr
Adressi	40 kr
Kavajnål Ingermanlands flagga	20 kr
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkan 350-v.**	50 kr
Tarra, Inkerin lippu	5 kr
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	100 kr
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	100 kr
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	80 kr
Inkerin ristiviiri	450 kr
Huovinen (red.): **Ingermanland**	100 kr
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	40 kr

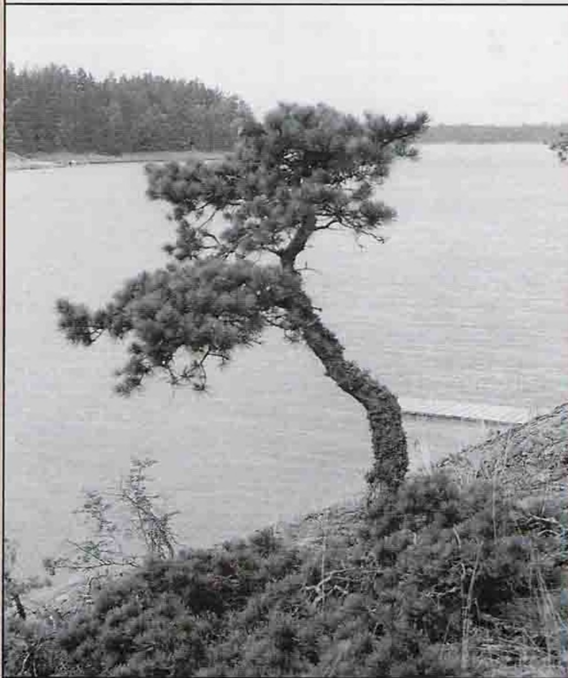
Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 10
LOKAKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1.
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Linbanevägen 6, 43835 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: »Sitkeä kuin Inkerin kansa.» Tammisaaren edustalla Marholmenissa käkkärämänty uhmaa lokakuun tuulia. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Muistelmia

Mika Waltarin Sinuhe egyptiläinen kertoo lääkäri Sinuhen tarinan 2300 vuoden takaisesta Egyptistä. Hänen nimensä oli kerran kirjoitettu faraon kultaiseen kirjaan. Hän asui kultaisessa talossa faraon oikealla puolella. Ylhäiset lähettivät hänelle lahjoja, ja kultaketjut ympäröivät hänen kaulaansa. Hänellä oli kaikki, mitä ihminen haluaa, mutta ihmisenä hän halusi enemmän kuin voi saavuttaa. Siksi hänet karkotettiin pois kotikaupungistaan Thebasta. Karkotuspaikassaan hän kirjoittaa muistelmansa. Muistelmien alussa Sinuhe sanoo: »Kirkas oli nuoruuteni vesi, suloinen oli hulluuteni. Katkera ja hapan on vanhuuden viini eikä hienoin hunajaleipä vastaa köyhyyteni leipäpalaa.»

Jostain syystä tämä Sinuhen tarina palautui mieleeni katsoessani presidentin puolison **Tellervo Koiviston** haastattelua televisiosta. Tässä haastattelussahan rouva Koivisto kertoi hyvin avoimesti elämästään ja viime vuosien masennuksestaan, joka vei elämänilon ja toimintatarmon. Myöntämällään haastattelulla hän teki suuren palveluksen niille lukemattomille ihmisille, jotka ovat kokeneet tai kokevat vastaavanlaisia syvän masennuksen kausia. Meille katsojille kävi ilmeiseksi, että ei korkea asema takaa ongelmatonta elämää. Monissa linnoissa ja kultaisissa taloissa asuu masentuneita ja elämänilonsa kadottaneita ihmisiä, jotka Sinuhen tavoin muistelevat nuoruuttaan ja surevat nykyhetkeä.

Rouva Koiviston haastattelu osoitti kuitenkin sen, että masennuksesta voi selvitä. Oman elämänsä vaiheita voi käydä läpi yksin tai toisten kanssa ja tiedostaa solmukohtia. Itsensä tähden Sinuhekin aloitti muistelmiensa kirjoittamisen pakolaisuutensa kolmantena vuotena.

Olisiko tässä syy siihen, miksi niin monet inkeriläiset ovat kirjoittaneet omia ja sukunsa tarinoita muistiin. Aika moni niistä on myös julkaistu. Muistelemalla ja kirjoittamalla voi saada vaikeat asiat hallintaan ja päästä niiden yli. Sinuhekin siunaa paperia ja piirrintä kirjansa lopussa, sillä niiden avulla hän sai elää elämänsä uudelleen ja kokea jälleen sen ilot ja menetykset. Siksi kannattaa muistella ja kannattaa kirjoittaa muistelmia.

Markku Pyysiäinen

Mitä me voimme yhdessä ja yksin?

Juhlapuhe Inkeriläisten kesäjuhlassa Karjalatalolla Helsingissä 10.7.1999

Vuosisadan päättyessä on syytä esittää muutamia arvioita inkerinsuomalaisten elämänvaiheista. Tarkoitukseni ei ole tehdä tiliä menetyksistämme – niiden tulokset yleisesti ottaen tunnetaan. Niistä on puhuttu ja kirjoitettu useita vuosia. Näin syntyi valtaosaltaan muistelmaluontoista inkerinsuomalaisten vaiheita esittelevää kirjallisuutta. Sen ilmestyminen on ollut tärkeää, koska se antoi mahdollisuuden purkaa sisäisiä patoja, tilittää menetyksiä ja tehdä surutyötä. Nyt, kun aika on jonkin verran parantanut haavoja, on syytä ruveta tarkkailemaan toiveikkaammin tulevaisuutta. Sen tuomaa uutta intoa me tarvitsemme enemmän kuin koskaan ennen. Tämä uusi on mielestäni ennen kaikkea uutta sivistys- ja kulttuuripainotteista toimintaa. Inkerinsuomalaisten kuluvana vuosikymmenenä käynnistynyt paluumuutto Suomeen on osoittanut, että inkerinsuomalaiset hakeutuvat juurilleen. Muuton motiivit luultavasti vaihtelevat. Tärkeintä tässä on kuitenkin varmuus siitä, että lapsemme ovat sydänjuuriaan myöten suomalaisia. Olisi toivottavaa, että lapsemme muistaisivat myös inkeriläiset juurensa. Tämän tietoisuuden vahvistamiseksi me tarvitsemme monenlaatuista, eri ikäisten ja eri koulutuksen omaavien henkilöiden laajaa yhteistoimintaa. Tämän toiminnan sisäinen tarve syntyy tiedosta mitä esi-isämme ja edeltäjämme ovat saaneet aikaan henkisellä vainiolla. »Mieleni minun tekevi» ottaa esiin muutamia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä sata vuotta sitten, ja ovat yhtä tärkeitä meillekin.

Onko meillä historiaa?

Tämän kysymyksen esitti inkerinsuomalaisille Kolppanan seminaarin johtajana toiminut **Pietari Toikka** Inkeri-lehdessä vuonna 1889. Kysymys oli ajan sanelema. Kansalliset mullistukset Euroopassa synnyttivät nationalistisia liikkeitä ja ajatuksia siitä, että vain niillä mailla ja kansoilla, jotka pystyivät vaikuttamaan maailmassa, on myös oikeutus omaan historiaansa. Tässä mielessä Inkerinmaalla ei Toikan mukaan voinut olla historiaa. Toikka katsoi arvonsa olevan silläkin, että pieni kansa taikka heimo onnistui vieraan vallan alaisena säilyttämään oman kansallisuutensa ja vieläpä kohoamaan sivistyksessään. Koska jokaisella yksityisellä ihmisellä on elämäkertansa, omat vaiheensa, oma historiansa, niin miksei sitten kansalla, vaikka pienelläkin. Ja mikäli historian nimi tuntui joistakin liian korealta, tyytyi Toikka tarkastelemaan

Toivo Flink palkittiin inkeriläisten kesäjuhlassa Ruotsin Inkeri-liiton diplomilla. Sen luovutti varapj. Valter Rämö.

maansa vaiheita, mikä ei muuttanut asiaa. Nyt me tiedämme, että Inkeriläisten sivistyssäätiön kustantamana 1969 julkaistu *Inkerin suomalaisten historia* jo ilmestymisellään vahvisti oikeutuksemme omaan menneisyyteemme. **Pekka Nevalaisen** ja **Hannes Sihvon** toimittama ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran 1991 julkaisema teos *Inkeri, historia, kansa, kulttuuri* teki historiamme oikeutuksen entistä varmemmaksi. Näin ollen edellytykset historiamme tuntemukselle tulivat luoduiksi. Sopii kuitenkin kysyä: tunnemmeko historiamme, olemmeko tehneet voitavamme, että tuntisimme sen hyvin, ollaanko niissä maissa, joissa inkerinsuomalaisia asuu, tietoisia siitä, että me tunnemme historiamme ja annamme sille arvoa? Jos olemme rehellisiä, niin tuloksia emme voi kehua. Tämä ei tarkoita kuitenkaan, ettemme ole tehneet mitään, vaan sitä, että emme ole tehneet tarpeeksi paljon. Siis tehkäämme.

Silloin, runsaat 100 vuotta sitten Toikan esittämä kysymys »Onko meillä historiaa?» jäi itse asiassa yksinäisen huudoksi korvessa ja hukkui arkipäivän pauhinaan. Se ei silti kadonnut jäljettömiin. Se kantautui kaikuna, kylläkin vasta seuraavan vuosisadan alussa, saatuaan muodon »Missä on inkeriläisten isänmaa?» Tämän Inkerinmaan suomalaisten itsetunnon kannalta kipeän kysymyksen esitti Inkeri-lehdessä alkuvuodesta 1908 pietarilaissyntyinen Helsingin yliopiston opiskelija E. Henttunen, joka kiin-

nitettiin Inkeri-lehden aputoimittajaksi saman vuoden syksynä.

Inkerinsuomalaisten itsetunto ei ole koskaan ollut kovin vahvoilla. Tämä johtui kaksijakoisesta asemasta, johon he joutuivat vuosisatojen aikana. Suomeen heidät yhdisti vahva historiallinen yhteenkuuluvuus, kieli ja uskonto. Venäjään heitä liittivät yhteinen hallintojärjestelmä ja uudemman ajan tapahtumat. Tätä ajatellen, henkisistä siteistä huolimatta, kirjoittaja oli vakaasti sitä mieltä, että inkerinsuomalaisten isänmaa ei ollut Suomessa, koska historia teki syvän »rajaojan» täyttämisen lähes mahdottomaksi. Neuvostovallan aikaiset tapahtumat etnisine puhdistuksineen ja karkotuksineen, ja varsinkin paluumuutto Suomeen, antavat aihetta pitkään vallalla olleiden käsitysten uudelleen tarkasteluun. 1600-luvun alussa alkanut esiisiemme pitkä matka on nyt tuhansien osalta päättynyt. Heidän kohdaltaan vaelluksen ympyrä on sulkeutunut.

Neuvostoliiton hajoaminen ja viime vuosien mullistavat tapahtumat eivät ole parantaneet inkerinsuomalaisten asemaa perestroikan alun suurista toiveista huolimatta. Kun äidinkieltä ei opeteta koulussa tai opetetaan vieraana kielenä, sulautuminen valtaväestöön on väistämätöntä. Vuonna 1824 opetusministeriö määritteli tehtäväkseen valtakunnan kaikkien inorodsien eli vierasheimoisten venäläistämisen. Suomalainen luterilainen kirkko ja sen toiminta pelastivat silloin inkerinsuomalaiset kansalliselta tuholta.

Neuvostovallan aikana, kun luterilaisen kirkon vaikutus minimoitiin, venäläistyminen tapahtui nopeasti. Viime vuosien tilanne ei ole muuttunut perusluonteeltaan. Kielilain kehitysvaiheet Venäjän Karjalassa, jossa suomen kieltä on vuosikymmenien ajan käytetty julkisessa elämässä, vaikkakin rajoitetusti, viittaavat siihen, että suomenkielisen toiminnan alasajon tarkoituksena on sinetöidä sen ulkomaankielen status. Tämä tietää muutenkin kapeiden oikeuksien kaventamista entisestään, ja käytännössä suomen kielen katoamista suomalaisyhteisön elävänä kielenä. Näin tapahtuessa Venäjän ainoa maakunta, jossa suomen kielellä on ollut yhteiskunnallista merkitystä, lakkaa olemasta. Jäljellä olevat vähäiset kansalliset voimat joutuvat miettimään elämänsä ja toimintansa tarpeellisuutta ja mielekkyyttä niissä oloissa.

Mitä on olla inkeriläinen?

Mitä kansallistunne on? Onko inkerinsuomalaisilla kansallistunnetta, miten se ilmenee ja mitä tulisi tehdä sen kohottamiseksi? Ensi kerran nämä kysymykset esitettiin kansalle Inkeri-lehdessä vuoden 1912 alussa kirjoituskilpailun voittaneessa kirjoituksessa. Sen tekijänä oli nimimerkki E.H., entisiltä ajoilta tunnettu **E. Henttunen**. Maaperää näille kysymyksille olivat muokanneet edelliset vuosikymmenet ja niiden tapahtumat. Vastaukset näihin kysymyksiin eivät olleet suurimmalle osalle kansasta selviä eivätkä yksiselitteisiä. Vaikeudet juontuivat taaskin inkerinsuomalaisten omituisesta asemasta. Tosiasiat muistuttivat kansalle, että mikäli inkeriläiset jättävät itsensä virran vietäväksi, heidän oli enemmän kuin helppo päästä eroon kansallisista tuntomerkeistään. Venäläistymisen myötä he saisivat

omakseen koko laajan Venäjän. Saman tien katkeaisivat niin kipeät ja ongelmalliset suhteet etniseen emämaahan Suomeen. Kirjoittajat painotti silloin jälleen kerran, että suoranaisia virikkeitä kansallishengen kohottamiseksi ei ollut löydettävissä idästä eikä lännestä. Ne oli etsittävä omasta ympäristöstä ja omasta keskuudesta. Tämä vähäinen oma koostui heimolle tärkeistä elementeistä, joista kaikkein tärkein oli äidinkieli. Toiseksi peruspilariksi hän mielsi kirkon. Muut omat insituutiot olivat johdannaisia. Koulut, Kolppanan opettajaseminaari ja sanomalehdet tukivat kansallista itsetietoisuutta jo pelkällä olemassaolollaan. Niiden rahallinen kannattaminen oli välitöntä työtä kansallishengen kohottamiseksi. Välttämättömäksi tulevaisuuden tehtäväksi otettiin silloin Inkerin heimon historian laatiminen. Nyt, kun näitä historioita on kaksi, on nähtävissä, että teosten olemassaolo ei ole paljon lisännyt heimomme menneisyyden tuntemusta inkerinsuomalaisten piirissä. Erityisesti kulttuurihistoriamme tuntemus on vähäistä. Juuri tämän tilanteen parantamiseen on syytä paneutua jatkossa tarmokkaasti.

Perinteentutkimus yhä tärkeää

Kotiseutututkimus on mielestäni edelleen yksi tärkeimmistä muodoista saada laajoja joukkoja kansalaistoimintaan mukaan. Kotiseutututkimuksella on se etu, että siihen saattoi osallistua silloin ja pääsee osallistumaan yhtä hyvin tänäänkin jokainen kykyjensä mukaan. Vuosisatamme alussa laadittu tutkimusohjelma oli laaja ja kattava. Siinä paikannimiin yhdistettiin vanhat sadut, tarut ja tarinat, jotka tuli kirjoittaa muistiin. Tähän toivottiin myös paikkakunnan merkkihenkilöiden elämäkertoja, jotka oli tarkoitus tallentaa asianomaisilta tai heidän jälkeläisiltään. Tällaisina merkkihenkilöinä tuli pitää huomattavia maanviljelijöitä, kalastajia, laivureita, luotseja, rakennusmestareita, kirkollisia ja kunnallisia virkailijoita, opettajia, kanttoreita, tietäjiä, puoskareita ym. Uskonnolliset ja sivistysolot katsottiin yhtä arvokkaiksi. Kansan elämä ja tavat, laulut, virret, runot, leikit, tanssit, kirjeet, vanhat tilikirjat yms. olivat yhtä arvokasta kuin kaikki muutkin. Kun tarkastelemme näitä tavoitteita tänäkin päivänä, huomaamme, mitä näistä suunnitelmista on saatu aikaan ja mitä on jäänyt heimoamme yhdistävinä hankkeina meidän tehtäväksemme. Mielestäni näitä asioita tulisi tarkastella laajemmin ja isommalla joukolla.

Suomen kansallisteatterin edeltäjä, Suomalainen teatteri, esitti Helsingissä keväällä 1884 inkeriläissyntyisen **Matti Kurikan** näytelmän Viimeinen ponnistus. Tuutarin kunnantalolla se esitettiin syksyllä 1905. Näytelmän tapahtumat liittyvät maaorjuuden lakkauttamiseen. Kyse oli kansalaisoikeudesta elää vapaana. Samalla siinä tarkasteltiin kansan itsetunnon tilaa. Oliko se ponnistus viimeinen? Ei ollut! Jokainen meistä joutuu jatkuvasti ponnistelemaan, ja henkiset ponnistukset ja päätökset ovat niitä tärkeimpiä, joiden varaan ihmisen itsetunto rakentuu. Inkerinsuomalaisilla on työtä tällä saralla useille sukupolville. Mielestäni meillä on tänään tarpeeksi teatterivoimia tämän ja muidenkin näytelmien uudelleen esittämiseen.

Katsokaamme mainitun taustalla, mitä me yhdessä ja yksin voimme tehdä yhteisen asiamme hyväksi. Sen asian, joka myös kasvattaisi meitä tiedostamaan, että me olemme ennen kaikkea suomalaisia, että meillä on Suomen kanssa yhteinen historiamme, jota meidän on opittava tuntemaan ja arvostamaan, että meillä on myös oma kulttuurihistoriamme, jota meidän on yhdessä kirjoitettava. Se tarkoittaa samalla, että meillä on pohjaa ponnistaa eteenpäin. Kolppanan seminaari koulutti vajaan 60 vuoden aikana parisataa opettajaa, jotka laskivat kulttuurimme perustan niissä oloissa, kun kansamme sivistystaso ja itsetunto oli maan tasalla. **Olisi noloa ja anteeksiantamatonta, jos ja kun monta tuhatta korkeakoulututkinnon omaavaa inkerinsuomalaista viittaisi kintaalla oman ja kansansa itsetunnon kohottamiselle. Me tarvitsemme vahvoja henkisiä siteitä Suomessa asuvien inkerinsuomalaisten ja kaikkien asiasta kiinnostuneiden kesken. Samanlaisia siteitä me kaipaamme myös eri maissa asuvien inkerinsuomalaisten välille. Kokemus on osoittanut, että juuri henkiset siteet, nämä kauas ja korkealle suunnatut katseet ja pyyteettömät sielunliikkeet, ottavat mittaa meistä, meidän minämme laadusta.**

Sivistyssäätiömme merkitystä ja painoarvoa on mielestäni lisättävä kaikin voimin. Sen varallisuutta tulee kartuttaa huomattavasti, ja keinot tämän toteuttamiseksi on keksittävä yhteistuumin. Täten kasvaneita varoja voidaan suunnata julkaisu- ja muuhun sivistys- ja kulttuuritoimintaan. On joukko kirjoja, joita ei juuri saa antikvariaateista. Niistä olisi syytä ottaa uusinta- ja näköispainoksia. Yksi sellaisista on Kolppanan seminaarin 50-vuotisjuhlaksi Viipurissa 1913 ilmestynyt julkaisu.

Inkeriläinen elämäkerrasto laadittava

Myös uusia kirjoja voisi yhteistyöllä saada syntymään. Inkeriläinen elämäkerrasto voisi minusta olla yksi tällaisista. Sitä laatimaan olisi perustettava toimikunta. Siihen tulisi kutsua jäseniä kaikista niistä maista, joissa inkerinsuomalaisia asuu. Elämäkerrastosta voisi tulla tuhansia ihmisiä yhdistävä yhteistyöhanke. Laajan avustajajoukon ansiosta kirjan painosmäärä saattaisi nousta merkittäväksi.

Oman museon perustamisen idea liittyy Helsingin yliopistossa vuosisatamme alussa toimineen ylioppilasseuran, Inkeriläisten yhdistyksen aloitteeseen. Asia pääsi vireille Suomen kansallismuseon opastuksella, mutta jäi vallankumouksen jalkoihin. Näinkin vaikeaa asiaa kuin oma inkeriläinen museo, olisi mielestäni syytä viritellä uudestaan. Museo syntyy ja pääsee oikeuksiinsa, jos me niin haluamme.

Hyvät ystävät! Heimotyö on meidän kaikkien yhteistä hengentyötämme. Se jatkuu, kun mukaan saadaan myös nuoria. Nuorilla en tarkoita meitä 50-vuotiaita, vaan vähintäänkin kaksikymppisiä. Meidän on keksittävä keinot tarjota mielekästä toimintaa todella nuorille myös uusien tietojärjestelmien mahdollisuuksia hyväksi käyttäen.

Ahkeraal on yks tie kaks asjaa, inkeriläinen sananlasku väittää. Meillä

on asiaa sitäkin enemmän, koska meitä on enemmän kuin yksi ahkera. Ja hyvä näin. Työ tekijäänsä neuvoo. Työn iloa meille kaikille. Muistakaamme alkulähteemme.

Lausun lopuksi 15 vuotta sitten kirjoittamani äidilleni omistetun runon. Sen nimi on Nyt tiijen...

Nyt tiijen...

Mie luulin,
jot lapsuuvvein evväät
on syöty.
On popsittu poskee
ko murkinamurut.
Ja lopust ei ikkää
uo vähhääkää hyötyy,
ne olliit ja männiin
ko suutarin surut.

Mie luulin jot...
Suotta vua luulinki sallaa.
Sen kannikan piält
nuolen vielki vua voita,
ja mielessäin vielki
vua maiskuttaa koitan
niin makuista juustoo
ja kannikkapallaa.

Nyt tiijen:
sen kannikan
panit ko pöytää,
niin annoit kaik ommaatki
särpimeis suuhuin.
Mist ossaisin siul
nyt niin makuista löytää,
sen tekisin
vaik pittäis kampia kuuhun.

En mistää.
Tiän ymmärsin
kymmenen kertaa.
Pois paitainki annan,
jos jovvutaa jammaa.
Ei mikkää täs muailmas
vettää voi vertaa sil,
jot mein kakarat
meilt oppii sammaa.

Toivo Flink

»Kuunnelkaa vanhempaa polvea!»

Toivo Marttinen vastaanotti Suomen Inkeri-liiton viirin

Siinä tuntee Suomen Inkeri-liiton kuusissakymmenissä oleva puheenjohtaja **Keijo Korkka** itsensä nuoreksi mieheksi, kun kuuntelee espoolaista **Toivo Marttista**, jonka perspektiivi yltää tsaarinajan Venäjälle. Korkan mieluisana tehtävänä oli käydä luovuttamassa Marttiselle kesäjuhlan yhteydessä myönnetty Suomen Inkeriliiton viiri, jollaisen saa vain liiton hyväksi tehdystä merkittävästä työpanoksesta. Sellaisesta Toivo Marttisella on »mustaa valkoisella».

Toivo Marttinen syntyi Inkerin Hietamäessä 25.6.1905. Marttisen sukulaiset ovat muuttaneet 1600-luvulla Rautalammilta Inkerinmaalle, siinä suuressa muutossa, jonka aikana Savon papit valittivat sitä, että kylät tyhjenevät. Inkeri tarjosikin tsaarinajalla työtä ja leipää.

»Tsaarinvallan aika oli inkeriläisille hyvää aikaa. Hietamäessäkin oli komeita taloja. Maataloustuotteita kuten perunoita ja maitoa vietiin taloista Pietariin ja takaisintullessa hevosten kärryihin lastattiin peltojen höystettä. Silloin pellot tuottivat hyvin», Marttinen muistelee. Nuoremmille hän sanoo viestinään: »Muistakaa, missä Inkeri on. Kuunnelkaa vanhemman polven kertomuksia!»

Spankkovan kirkko tuli Marttiselle jo lapsena tutuksi. Kolppanan seminaarin käynyt isä toimi siellä joskus kanttorina. Poika käveli kirkkomatkan, jonka pisimmillä suorilla saattoi hetkeksi painua uneen. Kirkossa nyt tietenkin nuori mies äkkiä nukahti. »Hyvät unenlahjat ovat seuranneet minua vanhuuteen asti. Tyttäreni eivät usko, että joku voisi nukkua kävellessään, mutta totta se on.»

Toivo Marttinen joutui koulumatkalla kävellessään kohtaamaan myös vallankumouksen alkamisen. Sotilas kysyi venäjäksi, minne poika on menossa. Juuri oppimallaan venäjän kielellä tämä vastasi menevänsä kotiin ja sai jatkaa matkaansa.

Suomeen perhe muutti kahdesti, ensin vuonna 1916 ja lopullisesti vuonna 1918.

Oppikoulu tuli suoritetuksi Viipurin Uudessa Yhteiskoulussa. Kun Toivo Marttinen vuonna 1924 tuli ylioppilaaksi, hän suoritti ensin asevelvollisuutensa ja lähti sitten opiskelemaan kauppatieteitä. Isän kuoltua äiti oli ostanut tilan Rekolasta. Poika valmistui ekonomiksi ja kauppatieteen maisteriksi ja osallistui jo opiskeluaikanaan aktiivisesti järjestötoimintaan. Hän on ollut Inkeriläisten Yhdistys ry:n hallituksen jäsen vuosina 1935–39 sekä myös Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäsen, sihteeri ja varapuheenjohtaja. Marttinen oli perustamassa Inkeriläisten sivistyssäätiötä ja kuului sen halli-

Yksin kauniissa tapiolalaiskodissaan asuva Toivo Marttinen iloitsee saadessaan vastaanottaa hänelle myönnetyn viirin, jonka ojentaa Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja Keijo Korkka.

tukseen kaksikymmentä vuotta. Yhä edelleen hän seuraa valppaasti inkeriläisjärjestöjen kuulumisia, lukee Inkeriläisten viestiä ja ottaa kantaa tapahtumiin.

Vaimon Marttinen löysi aikanaan lottien joukosta. Hammaslääkäri **Aino Marttinen** oli kotoisin Kemistä. Hän kuoli yli kymmenen vuotta sitten traagisesti yhteisellä lomamatkalla Teneriffalla. Tyttäret vierailevat isänsä luona, ja seurakunnan ikämieskerhosta löytyy mukavia ystäviä. Vahva valtti tällä 94-vuotiaalla inkeriläisveteraanilla on huumori. Hän sanoo tyynenrauhallisetsi: »Lääkäri sanoo, että minulla on ollut infarkti, mutta en minä siitä itse mitään tiedä!»

Teksti ja kuva: Marja Mustakallio

Kaukana kotoa, ikävässä

Oman elämänsä ja kokemansa perusteella Yleisradion taannoinen Pariisinkirjeenvaihtaja **Mirja Bolgar** osaa kuvata tuntoja, jotka ovat varmaan tuttuja monelle karjalaiselle ja inkeriläiselle. »Kuinka monta kertaa on ylitettävä raja tajutakseen, ettei rajoja ole», hän kysyy kirjassaan *Kaikki tuo jota ikäväksi kutsut* (WSOY 1998).

Bolgar määrittelee koko Euroopan valtavan koti-ikävän maaksi. Tänään se lienee totta entistä enemmän, kun yhä useammat joutuvat työnsä vuoksi koko ajan matkustamaan yli rajojen ja asumaan vieraissa maissa. Kirjan monet kohdat tuntuvat tulevan lähelle myös meitä, jotka kotimaan sisällä olemme vaihtaneet asuinpaikkaa, puhumattakaan niistä, jotka ovat kulkeneet evakkotaipaleita tai käyneet pitkän ja murheellisen karkotusten tien.

Mirja Bolgarin äiti oli inkeriläinen **Saimi Kokka**, kotoisin Inkerin Venjoelta. Hän meni naimisiin karjalaisen **Arvi E. Voutilaisen** kanssa ja muutti myöhemmin Viipurista Helsinkiin. Mukana seurasi laatikollisittain kirjeitä, joita lukiessa tyttärelle tulivat tutuksi Karjalassa asuvien sekä Inkerin puolen sukulaisten kohtalot.

Helsingissä syntynyt pikku Mirja vietti lapsuutensa kesiä Terijoella ja Sortavalan seuduilla. Ympärillä puhuttiin saksaa, ranskaa, venäjää. Vieraat kielet imettiin melkein äidinmaidossa. Pikku tyttö ihmetteli, miksi aina oli lähdettävä jonnekin. Isä kuoli tyttären ollessa 3-vuotias.

Ja kun kohtalo sitten vie Mirja Bolgarin asumaan vuosiksi Ranskaan, jossa hänen omat lapsensa ja lastenlapsensa jopa »jokeltavat ranskaksi», hän saa aiheen todeta: »Jos ei isää, niin kaksi isänmaata.» Kuitenkaan hän ei tunne olevansa varsinainen kosmopoliitti, koska hän tunneihmisenä kokee aina olevansa jossain kaukana, taas väärässä paikassa.

Älynsä avulla kosmopoliitit ovat kotonaan kaikkialla, mutta se, jota tunteet riepottavat, ei tunne kuuluvansa mihinkään. Hänen on pakko sopeutua aina uusiin oloihin, hänellä voi olla halu sulautua massaan, ettei erottuisi. Koko ajan kaihertaa mieltä huoli toisaalla olevista sukulaisista ja metafyysinen ikävä kotiseudulle, kuin harmaa, kutsumaton vieras. Ikävä on aina läsnä.

Mutta kaipaus voi olla myös luovuuden lähde. Eivätköhän nämä olekin kaikille kotiseutunsa jättäneille hyvin tuttuja ajatuskulkuja.

Vieraalla maalla olevan ikävä hellittää ehkä hieman siinä vaiheessa, kun tajuaa, että juuret haaroittuvat laajalle. Siellä ne ovat Inkerissä ja Karjalassa yhtä lailla kuin aviomiehen sukujuuret Unkarissa ja Transsilvaniassa. Radiotyö yhdistää kahta Pariisiin ajautunutta, Mirja Bolgaria ja hänen miestään **Laci**a.

Keväällä 1993 Mirja Bolgar oli mukana toteuttamassa Suomen Ranskan Instituuttiin Pariisissa näyttelyä, johon hän kokosi Inkeri-aiheisia kuvia ja esineistöä.

Sydämen maat ja maisemat ovat intiimejä asioita. Niistä Mirja Bolgar pienessä kirjassaan kertoo. Kirjassa on esitelty myös niitä monia muita suomalaisia, joiden kohtalona oli asua Pariisissa, aina 1421 Sorbonneen kirjoittautuneesta Johannes Flickestä kaksi kertaa Sorbonnen rehtoriksi ylenneeseen Olavi Maununpoikaan, Eino Leinoon ja Mika Waltariin saakka. Ikävänsä hekin ovat kokeneet sydämen sykkiessä kotiseudun kaipuuta. Tuttuako?

Teksti: Marja Mustakallio

Aamuhartaus

Jo kajastaa rannalla taivaan,
puut metsän on kätensä ristineet
tien varrella kukkaset kumartuneet,
voi aamuhartaus alkaa.

Inkeri Torikka

INKERI TORIKKA kertoi serkkunsa etsimisestä ja löytämisestä Inkeriläisten viestissä 8 1999.

Saksalaisessa sotilaspuvussa

Marraskuussa ilmestyy **Aatu Savolaisen** kirjoittama teos Suomalainen sissisodassa.

Savolainen kertoo ERP-6:sen toiminnasta Saksan armeijassa. Aatu oli mukana perustamassa suomalaista pataljoonaa ja oli ensimmäinen Inkerin suomalainen saksalaisessa sotilaspuvussa. Hän tuntee hyvin pataljoonan vaiheet, koska hän oli palvellut esikunnassa tulkkina ja oli myöhemmin radioaliupseerina.

Ennakkotilauksia ottaa vastaan Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, puh. 09-793 796, tiistaisin klo 18.30–20.00.

Kirjaa voi tilata myös suoraan kustantajalta: Terttu Pihlajamaa, Katrinebergsbacken 36, SE-11761 Stockholm. Hinta 130 mk + postituskulut.

Tässä istumme, serkukset Irja ja Inkeri, kevättalvella 1995. Emme olleet koskaan aikaisemmin nähneet. Nyt olemme jo vanhempia, Irja 71, Inkeri 87 v.

Kärsimykset muistuvat taas

Viime kuukaudet ovat olleet järkyttävää katseltavaa ja kuunneltavaa Kosovon pakolaisten tuskaisesta hätähuudosta. Sydän itkee heidän myötään. Syödessään ajattelee, onko Kosovon pakolaisilla mitään suuhun pantavaa. Kun peseytyy raikkaalla vedellä, ajattelee ettei pakolaisparoilla ole edes pesuvettä. Kun menee nukkumaan omaan vuoteeseensa, ajattelee, että ihmisten täytyy nukkua sateessa ja loassa taivasalla.

Sitä mieli herkistyy ja muistaa omat pakolaismatkansa. Muistaa Inkerin kansan kärsimykset. Olen itse pikkutyttönä viettänyt öitä myös taivasalla. Pommeja on tullut niskaan. Mutta se ei ole ollut pahinta. Pahinta on ollut, kun rauhan aikana on tultu keskellä yötä rauhalliseen nukkuvaan taloon »naganin» piiput pystyssä ja komennettu: »Ruki vehr!»

Alushousut tutisten sitä on sitten nostettu kädet ylös ja katsottu, kuinka mustat ilmeettömät miehet ovat penkoneet kaappeja ja piironkeja etsien muka vastavallankumouksellista aineistoa. Perheen jäsenet eivät ole saaneet lupaa vaihtaa sanaa keskenään. He kun puhuivat suomea, eivätkä mustat miehet punainen tähti otsassa sitä ymmärtäneet.

Ihmisiä häädettiin kuin karjaa Siperiaan, Kuolan niemimaalle, Keski-Aasiaan, Vladivostokiin, Uralille ja muualle laajaa Neuvostoliittoa.

Moni serkkuni kuoli jo Siperian matkalla, sillä matka kesti kurjissa tavaravaunuissa kaksikin viikkoa. Vastasyntynyt Siperiaan karkotettu serkkuni ei jaksanut elää, kun äidin maito loppui.

Kuolan niemimaalla ei siihen aikaan ollut minkäänlaista ihmisasumusta, kun perheet sinne lumeen ja pakkaseen ahdettiin. Yksi puuparakki siellä oli, mutta se oli vartijoita varten. Siellä lumessa ja pakkasessa kuoli kaksi serkkuani. Myöhemmin vielä puoliorpo serkku. Isät vangittiin vielä karkotuspaikoillakin. Olisi ollut kai liikaa turvaa, jos isä olisi kaivanut vaikka lumilinnan perheelleen.

Keski-Aasian kuumuutta taas eivät kestäneet riskit terveet herkkäihoiset miehet. Heidän vaaleutensa ei ollut heidän valttinsa. He kuolivat.

Itse olen kokenut niin monet karkotukset, etten jaksa kaikkia muistaakaan. Onneksi minulla oli vanhemmat turvana, ja se on lapselle tärkeintä.

Luin *Aamulehden* mielipidepalstalta Muolaan pakolaisen traagisen pakomatkan. Onneksi Muolaa on ollut Suomen rajojen sisäpuolella. Mutta meille pohjoisinkeriläisille, jotka haastoimme täsmälleen samaa kieltä kuin rajan toisella puolella olevat suomalaisetkin, elämä tarjosi aivan toisenlaisen »teatterin». Eikä silloin ollut televisiota. Ei Punaista Ristiä mailla halmeilla. Oli vain rautaesirippu.

Aamulehdessä 16.5.99
Ella Ojala

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Lokakuu 24.10.1999 klo 14 kuukausitilaisuus.

Marraskuu 27.11.1999 klo 14 joulujuhla (Laatokka-sali).

Tammikuu 23.1.2000 klo 14 kuukausitilaisuus.

Helmikuu 27.2.2000 klo 14 kevätkokous.

Maaliskuun ja huhtikuun tilaisuudet ilmoitetaan myöhemmin.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

11.10.-99 SRK, Kirkkokatu 5 klo 18–20 Syyskokous ja johtokunnan kokous.

08.11.-99 SRK, Kirkkokatu 5 klo 18–20 Kerhoilta.

13.12.-99 Pikkujoulumatka.

Näkemiin! Maria Lahti, p. 03-734 0435

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Seukkoseura

Seukkoseuran tilaisuudet toistaiseksi peruutettu sairauden takia. Puheenjohtaja Aili Jukaraisen puh. 09-242 3741.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavat matkat:

Viipuriin 30.–31.10.1999. Hotellimajoitus, mahdollisuus ostoksiin, vierailu lastenkodissa ja retki lähialueille.

Pietariin 18.–21.11.1999. Yöpyminen Hotelli Moskovassa, retkiä mm. Levasovan hautausmaa, Toksova, Kikkeri, Hatsinaja Keltto, lähtijöiden toiveiden mukaan.

Järvisaareen toukokuussa 2000. Ilmoittautua voi jo nyt.

Lähtijöiden toivomuksia myös muista kohteista otetaan vastaan, samoin silmälaseja, villasukkia ja lääkkeitä viemisiksi.

Tarkemmin puh. 02-258 1621 Marja-Liisa tai 02-469 6846 Raili Pajula.

Kansainvälistä toimintaa

Vuosaaren seurakunnassa Helsingissä

17.10.-99 Kansainvälinen messu Vastuuviikon aloitus Vuosaaren kirkossa klo 11. Maahanmuuttajat toteuttamassa messua. Eksoottiset kirkkokahvit.

12.12.-99 Kansainvälinen joulujuhla klo 14. Albatrossissa.

19.12.-99 Inkerinsuomalaisten joulujuhla klo 14. Albatrossissa. Joululauluja ja muistoja vuosien varrelta.

Yhteyshenkilö diakoni Sinikka Metiäinen
Palvelukeskus Albatross 2. kerros
Iiluodontie 17, 00980 Helsinki
p. 341 71611
päivystysajat ma ja ke klo 10–12.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
11/99	08.10.1999	12.11.1999
12/99	04.11.1999	10.12.1999

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo
Iiku Inkerille 100 mk

Aapo Iho
Hielajyvä 20 mk

Hellin Suominen
Mooses Putran elämäkerta 15 mk

Ella Ojala
Piikä katimaika 85 mk
Pelastunut albumi 130 mk
Ensimmäinen kevät 100 mk

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen 60 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla 150 mk

Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri - historia, kansa kulttuuri 300 mk

Heikki Roiko-Jokela - Heikki Seppänen
Elelän tien kulkija - Viiha Helanen 150 mk

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa 100 mk

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha 30 mk

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin leiliä 70 mk
Maria Luukan laulut ja loitsut 40 mk

E. Pärnänen
Antti Kivekäs I 100 mk
Antti Kivekäs II 100 mk

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa 200 mk

Leino Hassinen
Idän uusi aamu 140 mk

Albert Pettinen
Lauluja kaululaisille 25 mk

Albert Pettinen
Lauluja sekakuoralle 35 mk

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nause Inkeri ym. 15 mk

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk

Kasetteja

Arvo Survo
Omali maali 55 mk

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 70 mk
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) 50 mk
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 60 mk
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 60 mk
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla 110 mk
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) 35 mk
Inkerin pöytälippu (satiinia) 60 mk
Adressi surunvalitteluun 40 mk

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 11
MARRASKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Inkeriseminaarissa Karjalatalolla syyskuussa piti johtaja Mervi Virtanen Työministeriön poliittikkaosastolta esitelmän, jossa hän perusteellisesti selvitteli maahanmuuttotilannetta Suomessa. Julkaisemme esitelmän hieman lyhennettynä lehdessämme sivulla 9. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Paluumuuttajien eläkeratkaisu

Sosiaali- ja terveysministeriö toivoo inkerinsuomalaisilta paluumuuttajilta kärsivällisyyttä. Hallituksen täksi syksyksi lupaama eläkeratkaisu siirtyy pitkälle ensi vuoteen, sillä virkamiehiä työllistävät nyt muut kiireet, ennen muuta EU:n puheenjohtajakauden asiat.

On tietysti ymmärrettävää, että eläkepäätöksen tulee olla perusteltu ja oikeudenmukainen kaikkien väestöryhmien näkökulmasta. Ei olisi oikeudenmukaista ja tasa-arvoperiaatteen mukaista, että yhdelle maahanmuuttajaryhmälle annettaisiin täysimääräinen eläke riippumatta Suomessa asutusta ajasta, jos eläke muiden osalta on sidottu tähän aikaan. Kansliapäällikkö **Markku Lehdon** mukaan kansaneläkelain perusteita ei siis aiota muuttaa.

Ratkaisu on kuitenkin löydettävä, sillä toimeentulotuen varassa elämiseen liittyy niin ilmeisiä epäkohtia, että ne rikkovat vähintään yhtä pahasti oikeudenmukaisuusperiaatetta kuin erityisratkaisun tekeminen. Ensiksikin kansaneläke seuraa yleistä kustannuskehitystä, koska se on sidottu indeksiin, kun taas toimeentulotuki on useana vuotena säilynyt ennallaan, viime vuonna jopa osittain laskenut. Toiseksi toimeentulotukea saava eläkeikäinen inkerinsuomalainen jää eläkeläisalennusten ulkopuolelle. Kolmanneksi tukea myönnetään vain lyhyeksi jaksoksi kerrallaan, mikä aiheuttaa jatkuvaa epävarmuutta. Neljänneksi toimeentulotukea saavien eläkeikäisten ulkomaanmatkailua rajoitetaan siten, että matkapäiviltä tuki jää pääsääntöisesti saamatta.

Suomeen päässeet inkerinsuomalaiset paluumuuttajat ovat elämässään odottaneet jo aivan riittävästi. Keitä muita kuin entisestä Neuvostoliitosta tulleita maahanmuuttajia yleinen kansaneläkelain muuttaminen lopulta koskisi? Esimerkiksi Ruotsista ja muista vastaavista maista saapuvat tuovat mukanaan sellaisen työeläkkeen, että sitä ei kansaneläkkeellä tarvitse täydentää.

Markku Pyysiäi

»PIDETÄÄN INKERIN ASIA KORKEALLA.»

Inkeriläisjärjestöjen keskustelufoorumiksi Inkerin-raitti

Tässä yhdistysten luvatussa maassa toimii kymmenittäin järjestöjä, joiden nimessä esiintyy sana INKERI. Omista näkökulmistaan käsin ne kaikki ovat tekemisissä Inkerin asian kanssa. Niistä monet kuuluvat Suomen Inkeri-liittoon, toiset taas eivät. Kuitenkin kaikilla on yhteisiä intressejä, ja kaikki haluavat ajaa inkeriläisten etuja niin Suomessa, Ruotsissa ja Virossa kuin Inkerinmaallakin.

Suomen Inkeri-liitto vanhimpana järjestönä teki aloitteen ja kutsui eri yhdistysten edustajia syyskuisena sunnuntaina seminaariin Karjalatalolle Helsinkiin pohtimaan yhteisten kokoontumisten mielekkyyttä. Puheenjohtaja **Keijo Korkan** avattua tilaisuuden ja pyydettyä Inkerin Kulttuuriseuraa edustavaa **Helena Miettistä** sihteeriksi astui kuulijoiden eteen piispa **Leino Hassinen**, Inkeriläisten Sivistyssäätiön puheenjohtaja, joka alustuksessaan käsitteli seuraavia asioita.

Suomen inkeriläiset uudelle vuosituhannelle

Seminaarimme lähtökohtana on inkeriläisten muuttunut tilanne 90-luvulla. Siihen on kaksi selvää syytä: 1) tasavallan presidentin kutsu huhtikuussa -90 inkerinsuomalaisille tulla kotiin, ja 2) Neuvostoliiton hajoaminen -91. Kumpikaan ei ole ihan vähäinen asia.

Näistä kahdesta alkupamauksesta johtuu, että meillä on Suomessa tätä nykyä n. 20 000 inkeriläistä. Puoli vuosisataa kestänyt hiljaiselo on päättynyt, ja inkeriläisväestöstä puhutaan nyt avoimesti kaikissa tiedotusvälineissä, vieläpä melko usein. Inkerinsuomalaisista on tullut julkinen asia, milloin myönteisessä sävyssä, milloin taas kriittisessä.

Mikäli inkeriläisten paluumuutto jatkuu kutakuinkin nykyisellään, kymmenen vuoden kuluttua Suomessa asuu 45–50 000 inkeriläistä ja heidän eri kansallisuuksia olevia omaisiaan.

Näin sekavalta näyttää lopulta eri inkeriläisjärjestöjen toiminta, vaikka jokainen yhdistys tahollaan hamuaa kohti samoja tärkeitä tavoitteita. Leino Hassinen havainnollisti esitystään päällekkäisillä kalvoilla.

»Lähdemmekö kylänraitille?» Eri järjestöjen edustajat kuuntelevat Leino Hassisen esitystä.

Matkojenkin takaa oli tultu pohtimaan, mitä saataisiin aikaan, jos voimat yhdistettäisiin.

Se on silloin todennäköisesti suurin maahanmuuttajaryhmä Suomessa. Muuttovauhti riippuu tietysti Venäjän oloista, olojen kehittymisestä erityisesti Pietarin seuduilla ja Karjalan Tasavallassa sekä Virossa.

Seminaarimme tehtävänä on tähytä ennakoituun tulevaisuuteen mahdollisimman laaja-alaisesti. Seminaaria suunniteltaessa pidimme tärkeänä koota inkeriläiskysymykseen tavalla tai toisella liittyvät asianosaiset:

- inkeriläisjärjestöt
- Ulkosuomalaisten parlamentin inkeriläisvaliokunta
- aikaisemmin Suomeen muuttaneiden inkeriläisten yhteisöt
- inkeriläisyyden hyväksi toimivat yhteisöt
- valtionhallinnon edustajat
- kunnallishallinnon edustajat
- seurakuntien edustajat.

Jotta asia saisi mahdollisimman laajan pohjan, olisi tarpeen saada mukaan edustajat Venäjällä, Virossa ja Ruotsissa toimivista inkeriläisjärjestöistä. Ilman näitä ulottuvuuksia kokonaiskuva jää vajaaksi.

Onko tällaiseen tarvetta?

Tämän moninaisuuden keskellä muodostuu peruskysymykseksi: Onko näillä eri yhteisöillä tarvetta kokoontua yhteen aika-ajoin? Onko aihetta eri tahoilla mutta saman asian ympärillä työskentelevien tulla toistensa kuuloetäisyydelle? Tällainen kokoontuminen ei olisi mikään kattojärjestö, tuskin edes neuvottelukunta.

Millaiseksi muodostuu tilanne, jos emme pidä tarpeellisena yhteistä kokoontumista eli jos käytäntö jatkuu entiseen tapaan?

Tässä hahmotelma:

- jokainen inkeriläisjärjestö toimii omalla tahollaan ja omalla vastuualueellaan,
- osalla inkeriläisjärjestöistä on oma julkaisunsa, joita ne julkaisevat suomeksi, venäjäksi, viroksi ja ruotsiksi,
- kasvava paluumuuttajien määrä elää hallitsemattomana joukkona muun suomalaisväestön keskuudessa,
- inkeriläisväestö jää valtion- ja kunnallishallinnon kohteeksi, eikä kasva subjektiksi, omien asioidensa hoitajaksi,
- inkeriläisyyden kokonaiskuva muodostuu pääasiallisesti seuraavista tekijöistä: järjestötoiminta + kesäjuhla + Suomesta Inkerinmaalle ja Karjalaan suuntautuva seurakunta- ja muu matkallu + viranomaishallinto + lehdistö/radio/tv.

Inkerin-raitti

Entä onko mahdollista luoda jokin yhdessäolotapahtuma, jossa inkeriläisintressejä pohditaan kokonaisvaltaisesti? Kertavuotinen informaatiotilaisuus olisi ennen muuta kohtauspaikka, latinalaisittain ilmaistuna *forum* eli tori, siis inkeriläisforum. Latinaa kotoisempi olisi käyttää tapahtumasta sanaa *raitti*, Inkerin-raitti. Kylänraitti on ollut vanhastaan tapaamispaikka, vieläpä inkeriläisasutukselle erityisen tyypillinen muoto. Tällä raitilla esiteltäisiin inkeriläisasioita ja keskusteltaisiin niistä. Vaihdettaisiin ajankohtaisia kuulumisia. Niin oltaisiin paremmin selvillä siitä, missä mennään, mitä on tekeillä.

Kuvitellaanpa, että meillä olisi tällainen Inkerin-raitti kerran vuodessa. Mieleen nousee seuraavanlaisia mahdollisuuksia:

- Inkerin raitti olisi päivän mittainen Suomessa järjestetty tapahtuma.

Pääkaupunkiseudulla jokaisella on sen verran sukulaisia, ettei majoitus muodostuisi liian kalliiksi,

- siellä pidettäisiin jokunen esitys ajankohtaisista aiheista,
- inkeriläisjärjestöt esittelisivät kukin vuorollaan toimintaansa,
- valtion- ja kunnallishallinnon edustajat kertoisivat omista vastuualueistaan ja toimintatavoitteistaan,
- seurakunnat kertoisivat omista toimintatavoistaan,
- Venäjän inkeriläisjärjestöt esittäisivät tilanneselostuksen Karjalasta ja Pietarin puolesta, Viro omalta alueeltaan,
- ruotsininkeriläisillä olisi kerrottavaa kotoutumisesta, pitkäaikaisesta kokemuksestaan uudessa yhteiskunnassa, yhteydenpidosta keskenään ja juurilleen Inkeriin,
- jne.

Tämäntapainen oman toiminnan esitteleminen ja toisten kuulumisten kuuleminen lisäisi vuorovaikutusta. Inkerin-raitti tarjoaisi viranomaisille mahdollisuuden välittää kokemuksiaan yhteiseen pohdintaan.

Koska Inkerin Liitto on inkeriläistoimintoja yhdentävä järjestö, Inkerinraitin koolle kutsuminen ja organisointi tuntuisi luontevalta antaa sen järjestettäväksi.

Siis, pysymmekö jokainen omissa oloissamme, vai lähdemmekö kylänraitille tapaamaan toisia?

Raitti rytisee, rapa roiskuu

Piispa Leino Hassisen aktivoivan alustuksen jälkeen käytiin jo alustavaa keskustelua ja kuultiin sitten johtaja **Mervi Virtasen** perusteellinen esitys paluumuuton nykytilanteesta. Kun lounastauon jälkeen palattiin keskus-

Inkerikeskusta edustivat Margareta Partanen (vas.) ja Irina Sulkkanen, jotka kumpikin käyttivät pontevia puheenvuoroja.

telemaan Inkerin-raitin tarpeellisuudesta ja mahdollisesta perustamisesta, meni puhe – Hassista lainataksemme – »mutinaksi kuin matikkasopan syönti». Esille nousi ensiksi ikuisuuskysymys siitä, keitä inkeriläiset oikein ovat ja olisiko heistä käytettävä jotain tyystin toista nimitystä.

Seminaarin sihteerinä toiminut **Helena Miettinen** palautti keskustelun raiteilleen toteamalla, että vaikka inkeriläisten identiteetti ei tänä päivänäkään ole suinkaan yksiselitteinen asia, on nimitys inkeriläinen ollut käytössä jo kauan ja lienee siksi kelvollinen erottelemaan tietyltä alueelta tulevat suomalaista alkuperää olevat väestöryhmät, yhtä lailla kuin tahollaan savolaiset, karjalaiset jne. Suomalaista sukujuurta kaikki!

Inkerin-raittia kaavailtiin siis ikään kuin toriksi, jonne kokoonnuttaisiin nostamaan esille ne asiat, joita kukin järjestö tahollaan pitää tärkeänä. Aktiivisena keskustelijana ja asian kannattajana esiintyi mm. **Heikki Halttunen** Keravan paluumuuttajien seurasta. Hallintosihteeri **Margareta Partanen** Inkerikeskuksesta esitti, etteivät pelkät puheet riitä, vaan tarvitaan aktiivinen koordinointiryhmä. Puheenjohtaja Keijo Korkka totesi, että yhdistyminen tietäisi tähdellisten asioiden kohdalla joukkovoimaa.

Rudolf Pakki moitti Suomen Inkeri-liittoa hitaudesta ja Inkerikeskuksesta toiminnan tyrehtymisestä. Tähän Margareta Partanen vastasi kipakasti luettelemalla, mitä kaikkea keskuksessa tapahtuu: 500 jäsentä, viisi kurssia päivässä jne. Helena Miettinen vahvisti tämän ja nosti esille jo nyt kaksi ehdottomasti hoitamista vaativaa asiaa, kansalaisuuskysymyksen ja kotouttamislain. **Irma Gulin** Suomi-Inkeri-seurasta piti tärkeänä eläkeläisten osaa sekä Suomen puolella että Leningradin alueella.

Keijo Korkka esitti, että raitin keskusteluja valmistelemaan perustettaisiin työryhmä, joka kokoontuisi 3–4 kertaa vuodessa. Leino Hassinen varoitti liian tiheistä kokoontumisista. Joka tapauksessa Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisvaltuuskunta olisivat ne tahot, jotka veisivät raitilla käsiteltyjä asioita valtiovallan suuntaan.

Mikä on inkeriläinen identiteetti, kyselee Heikki Halttunen, joka on syntynyt Virossa ja puhuu kotikielenään viroa. Taustalla Rudolf Pakki.

Seminaarissa saatiin aikaan päätös, että yhdistysten johtajat kokoontuvat ensimmäiseen kokoukseen Karjalatalolle jo 31.10. Laajemmissa puitteissa asioita tuuletetaan vielä raitilla monesti. Silloin varmaan raitti rytisee ja rapa roiskuu.

Teksti ja kuvat
Marja Mustakallio

INKERI NETISSÄ

Ylläpidän maailman ainoita suomalaisia Inkerinmaa-sivuja Internetissä. Sivuni löytyvät alla olevasta osoitteesta. Otan mielelläni vastaan aineistoa sähköpostitse, postin ja myös faksin välityksellä.

http://www.saunalahti.fi/~mimushka/inkeri1.htm

Ystävällisin terveisin Arto Tolppa, Torkkelinkatu 3 B 89, 00500 Helsinki
puh. 09-7733 250/050-5857 787, fax 03-3139 0127, sähköposti: arto.tolppa@saunalahti.fi

Inkerinsuomalaisten paluumuuton nykynäkymät

Suomen maahanmuuttopolitiikka

Suomen maahanmuuttopolitiikan perusteesejä on maahanmuuttajien mahdollisimman nopea ja tehokas kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Nämä periaatteet on vahvistettu periaateohjelmassa lokakuussa 1997. Maahanmuuttopolitiikan tavoitteet koskevat kaikkia maahanmuuttajia, onpa tausta pakolaisen, työhön tulleen tai jotain siltä väliltä, esim. paluumuuttajan.

Suomi päättää itse, keitä se ottaa alueelleen. Tätä suvereeniutta kaventavat kuitenkin Geneven pakolaissopimus ja Euroopan ihmisoikeussopimus. Siihen vaikuttaa – tulevaisuudessa enenevästi – myös jäsenyys EU:ssa ja todennäköisesti harmonisoituva maahanmuuttopolitiikka. Suomeen tullaan keskeisesti muista syistä kun työelämään pyrkimisestä.

Inkeriläisten paluumuutto on Suomen oma päätös, omaa politiikkaa ja näin myös muutettavissa omin päätöksin vielä toistaiseksi. EU:n maahantulon harmonisointi tulee kaventamaan tätä vapautta. Paluumuutolla tarkoitetaan ulkomailta Suomeen muuttavia ulkosuomalaisia. Ulkosuomalaiset taas ovat ulkomailla asuvia entisiä Suomen kansalaisia tai suomalaista syntyperää olevia henkilöitä, jotka pitävät itseään suomalaisina (suomalainen identiteetti). Kyse on

Johtaja Mervi Virtanen Työministeriöstä.

siis jossain määrin tulkinnasta: Suomessahan on tulkittu presidentti Koiviston kannanoton jälkeen inkeriläiset paluumuuttajiksi.

Paluumuuttopolitiikka on sinällään selvä: se perustuu valinnan vapauteen: Suomesta saa lähteä ja Suomeen voi palata. Entisen Suomen kansalaisen tai hänen jälkeläisensä oleskelulupa heltiää helposti (ulkomaalaisL), samoin kansalaisuus uudestaan. Tarkoitus on myös, että Suomi tukisi tätä valinnanvapautta eli yhteyksien ja siten suomen kielen ja suomalaisen identiteetin säilymistä.

Paluumuuttaja-aseman johdosta Suomeen on 1990 luvulla tullut pari tuhatta inkeriläistä vuodessa, niin että tulijat muodostavat suurimman maahanmuuttajaryhmän, runsaat 20 000.

Määrään sisältyvät perheenjäsenet, jotka ovat seuranneet mukana. Tarkkaa määrää emme tiedä kun emme pysty sitä seuraamaan. Noin puolet on sijoittunut pääkaupunkiseudulle. Nykyisin ohjataan tarkoituksella muualle maahan. Ohjausjärjestelmä on kattava, oleskelulupaa ei saa, ellei ole asuntoa. Ohjausta tullaan jatkamaan. Vaikeutunut asuntotilanne on vaikeuttanut muuttoa Suomeen enemmän kuin muut tekijät.

Jonoissa Suomeen tulossa on tällä hetkellä noin 21 000 ihmistä.

Muuttoa ja sen vaikutuksia on jonkin verran tutkittu: mm. Eve Kyntäjän tutkimuksessa. Julkinen keskustelu asian ympärillä on ollut vilkasta. On väitetty mm. Suomen tekevän etnistä puhdistusta, pohdittu mitkä ovat myönteisiä ja kielteisiä puolia niin elinkeinoelämälle, kulttuurille kuin rikollisuudellekin. Lähes kaikki ovat samaa mieltä että paluumuuton ohella tulisi kohdistaa tukea lähtöalueelle. Sitä on tehtykin, ihan hyvällä menestyksellä (Inkeriprojekti). Toisaalta Suomen kannalta kysymys on vieraaseen maahan kohdistuneesta toiminnasta, joka tehdään yhteistyössä viranomaisten ja ao. tahojen kanssa. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa se aiheuttaa rajoituksia. Kun puhutaan Inkerinmaan puhdistuksesta, on hyvä arvioida tilannetta toiseltakin kannalta. Suomeen muuttajat voivat tuoda vaurautta alueelle, ja Suomeen muutto ja mahdollisuus siihen virittävät suomen kielen harrastuksen ja antavat siihen jopa mahdollisuuksia.

Inkerinsuomalaisten paluumuuttajien tilanne

Inkeriläisten paluumuutto nousee esille julkisuudessa eri syistä, mutta on vaikea arvioida, miksi asia aiheuttaa päänvaivaa. Syynä ovat olleet niin työttömyys kuin nuorisokin. Edellisen keskustelun aiheuttivat arviot inkeriläisnuorten huumeiden käytöstä ja erityisesti väitteet nuorten toimimisesta huumekuriireina.

Onko kotouttaminen epäonnistunut, ovatko inkerinsuomalaiset syrjäytyneet niin kuin julkisesti kerta toisensa jälkeen on väitetty?

Maahanmuuttajien työttömyysaste on noin 40 %. Määrä on erittäin korkea. Luvussa ovat mukana heti maahan saapuneet henkilöt, jotka tosiasiallisesti eivät vielä ole työmarkkinoiden käytettävissä koska ovat maahanmuuttajakoulutuksessa vasta kieltä oppimassa. Silti luku on suuri, liian suuri jos uskotaan, että työ ja työelämään pääsy on myöskin reitti yhteiskuntaan ja este syrjäytymiselle.

Maahanmuuttajien työllistymiseen vaikuttavat yleisen vallinneen vaikean työttömyystilanteen lisäksi välittömästi kielitaito, tutkintojen vastaavuus ja yhteiskunnassa vallitsevat asenteet. Ovi työmarkkinoille ei avaudu ilman suomen kielen taitoa, sen takia pitää ensin kielitaidottomana maahan tullessaan ylittää ensimmäiset kynnykset. Maahanmuuttajien joukossa inkerinsuomalaisten on helpoin työllistyä: työnantajien ja yhteiskunnan asenteet ovat myönteisemmät kuin muita ryhmiä kohtaan, maan tapojen ja kulttuurin opettelu on helpompaa kuin monille muille.

Työn puuttuessa joudutaan toimeentulo järjestämään sosiaaliturvan avulla. Se on ihan kunniallinen keino elää Suomessa, mutta ei se takaa yhteiskunnan jäsenyyteen pääsyä. Tästä taas seuraa omia ongelmia.

Keijo Korkka jakoi puheenvuoroja ja Helena Miettinen toimi sihteerinä alustuksen jälkeen käydyssä keskustelussa, jossa välillä esiintyi kiihkeitäkin sävyjä.

Työttömyyden lisäksi keskeinen kysymys on nuorten asema. Lapset kotoutuvat nopeasti. Nuotet jäävät helposti syrjään. On vaikea tietää mitä kaikkea on taustalla: juutettomuutta ja ulkopuolisuutta. Nuorisokulttuurin piiriin lienee vaikea päästä, perheen ote on silloin entistä tarpeellisempi. Nuorison oireilu näkyy ja kuuluu ja herättää pelkoa rauhattomuuksista. Huumerikoksiin suhtaudutaan Suomessa hyvin kielteisesti.

Toinen esille noussut kysymys on lasten ja nuorten peruskoulutus. Toisen polven muuttajille se on kaikkein tärkeintä. Nuorten koulumenestys on tutkijan mukaan yhteydessä siihen, minkä ikäisinä he ovat siirtyneet Suomen koulujärjestelmän piiriin. Äidinkielen osaaminen on tärkeätä.

Esille nousi myös kysymys omien etnisten ryhmien tuesta. Ryhmän tuki on suuri erityisesti silloin, kun muita väyliä ei ole, kunhan ei vaan jäädä vangiksi sinne omaan etniseen ryhmään ja näin jäädä pois valtaväestön elämästä.

Suomi on sitä paitsi jätjestöjen luvattu maa. Monet maahanmuuttajat ovatkin järjestäytyneet kiitettävästi, myöskin inkerinsuomalaiset. Tämä on toisaalta näkynyt julkisuudessakin viime aikoina ja varmasti tilannetta on seurattu hyvin hämmentyneesti.

Kotouttamislaki

Kotouttamislaki tuli voimaan 1.5.1999. Laki selkiinnyttää maahanmuuttajien, myös inkeriläisten asemaa, antaa lisää mahdollisuuksia ja velvoittaa (erityisesti uusia tulijoita) aktiivisesti kotoutumaan. Toimitaan kolmella tasolla: valtakunnan, kunnan ja yksilön tasolla.

Kotoutuminen on edessä jokaisella, joka muuttaa toiseen maahan, vaikka kielikin olisi tuttu. Se on prosessi, joka vie aikaa ja jonka kuluttua maahanmuuttaja kokee olevansa yhteiskunnan jäsen. Kotouttamislaki lähtee viranomaisten yhteistyöstä, kotouttamisohjelma koskee kaikkia maahanmuuttajia (mutta ei ole tietysti mikään taikasauva). Kuntataso on tärkeä, paikallistason toimenpiteillä on ratkaiseva osuus kotoutumisessa koska keskeiset sosiaaliturva- ja hyvinvointipalvelut ohjataan sieltä.

Myös yksilötaso on tärkeä koska maahanmuuttajat eivät ole homogeeninen ryhmä. Yksilöllisen kotoutumissuunnitelman avulla vasta tulleita voidaan tukea, jos he ovat yhteiskunnan taloudellisen tuen tarpeessa, työttöminä. Heille voidaan rakentaa yksilöllisiä polkuja yhteiskuntaan, räätälöidä omia malleja niin työikäisille kuin muillekin, auttaa ja tukea.

Tulevaisuus

Koko 1990-luvun on Suomessa käyty keskustelua inkerinsuomalaisten Suomeen muutosta, syistä ja taustoista. Asenteet inkerinsuomalaisia kohtaan väestön keskuudessa ovat alunperin olleet varsin myönteiset. Vuonna 1995 julkistetussa Magdalena Jaakkolan tutkimuksessa suomalaisten suhtautuminen inkerinsuomalaisiin paluumuuttajiin oli hyvin myönteinen. Myöskin kuluneella viikolla julkistettu seurantatutkimus osoittaa, että inkeriläiset ovat säilyttäneet julkisesta keskustelusta huolimatta paikkansa suomalaisten sydämissä.

Inkerinsuomalaisten muutto on noussut myös poliittiseen keskusteluun. Joulukuussa 1998 hallitus antoi eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle sen pyynnöstä selonteon »Inkerinsuomalaisten maahanmuutto Suomeen 1990-luvulla». Selonteossa hallitus käsitteli laajasti inkerinsuomalaisten muuttoa Suomeen ja teki useita järjestelmän kehittämiseen tähtääviä johtopäätöksiä. Näistä keskeisiä ovat jonotusjärjestelmän siirtäminen viranomaistoiminnaksi, suomen kielen taidon ja maahanmuuttovalmennuksen kehittäminen, inkerinsuomalaisten tukeminen lähialueyhteistyön puitteissa ja eläkeläispaluumuuttajien toimeentulon järjestäminen.

Paluumuuttojonon ylläpitämisen hallitus kertoi siirrettävän Inkerin liitolta viranomaistoiminnaksi niin, että jono hoidetaan yhdestä pisteestä. Muutoksen toteuttamisesta vastaa ulkoministeriö. Merkittävä kannanotto oli mahdollisuus käyttää suomen kielen taitoa Suomeen tuloa nopeuttavana seikkana. Tämä kannustaisi paluumuuttajia myös omatoimiseen kielenopiskeluun ja tiedonhankintaan jonotusaikana. Mahdollisuus edetä jonossa motivoisi nykyistä aktiivisempaan kielen opiskeluun, joka taas helpottaisi suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään asettumista.

Kielitaidon kehittämiseen tulee hallituksen mielestä panostaa niin, että opetuksen pituus (5 opv) kaksinkertaistetaan (10 opv) ja muuttovalmennus ajoitetaan mahdollisimman lähelle Suomeen muuttoa. Tavoitteena on, että Suomeen muuttajilla jonotuksen ja koulutuksen jälkeen olisi muutettaessa vähintään auttava suomen kielen taito. Kielitaito arvioidaan testeissä.

Hallitus toteaa, että tukemalla inkerinsuomalaisia heidän asuinalueil-

laan vähennetään samalla muuttopainetta Suomeen.

Inkerinsuomalaisten paluumuuttojärjestelmän ei ole hallituksen mukaan tarkoitus olla pysyvä vaan paluumuuttajien määrää tullaan asteittain vähentämään.

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta piti selontekoa kattavana ja yksityiskohtaisena selvityksenä. Valiokunta totesi lausunnossaan yhtyvänsä eräin huomautuksin hallituksen selonteossa esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin. Keskeisistä kysymyksistä mainittakoon, että jonotusjärjestelmän siirtämistä viranomaistoiminnaksi valiokunta piti kiireellisenä. Valiokunta korostaa myös selontekoon sisältyvää mahdollisuutta inkerinsuomalaisten maahanmuuttajien suomen kielen taidon ottamisesta säännöksissä huomioon Suomeen tuloa nopeuttavana seikkana. Tämä edellyttää valiokunnan mielestä. että taataan Suomeen haluaville mahdollisuus saada hyvätasoista suomen kielen opetusta.

Valiokunnan kannanotto on moniselitteinen, siinä on paljon aineksia, minkä takia sen pohjalta on vaikeahko löytää yhteisiä toimintalinjoja hallinnonalojen kesken. Paavo Lipposen II hallituksen ohjelman mukaan inkeriläisten paluumuuttoon sovelletaan eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan mietinnön linjausta.

Tällä hetkellä on jonotusjärjestelmän siirto ajankohtainen, se hoidetaan pääosin virkatyönä Suomen edustustoissa. Tukiohjelma on jo käynnistynyt. Inkerinsuomalaisten tukiohjelmassa on päätavoitteena tukea työikäistä inkeriläisväestön ammatillista uudelleenkoulutusta sekä heidän yrittäjyyttään ja sitä kautta edistää inkeriläisten työllisyyttä ja toimeentuloa heidän omilla asuinalueillaan. Tärkeitä tavoitteita ovat myös suomenkielen ja kulttuurin edistäminen. Lisätavoitteena on hillitä paineita muuttaa Suomeen ja samalla tukea suomalaisyritysten työvoiman saantia.

Mervi Virtanen
Kuvat Marja Mustakallio

Mitä on kotoutuminen?

Uudentuntuinen sana kielessämme on *kotoutuminen*. Vuonna 1990 ilmestynyt Suomen kielen perussanakirja ei sitä vielä tunne. Siellä puhutaan vain kotiutumisesta ja kotiuttamisesta:

o **kotiuttaa**, saattaa kotiutumaan
o **kotiutua**, 1) palata matkalta, 2) tottua olemaan jossakin, ruveta viihtymään jossakin, perehtyä hyvin johonkin, 3) tulla vakiintuneeseen käyttöön, saada pysyvä jalansija, juurtua.

Esim. paluumuuton yhteydessä käytetty **kotoutuminen** merkitsee sitä, että tavoitteena on kielen ja yhteiskunnan pelisääntöjen oppiminen sekä oman kielen ja kulttuurin säilyttäminen niiden keskuudessa, jotka tulevat maahanmuuttajina Suomeen.

MUISTILISTA

Ryssä, tsuhna, suomalainen - paneelikeskustelu

Tiedotusvälineissä on käyty keskustelua inkerinsuomalaisten paluumuuttajien identiteetistä, ovatko he enää suomalaisia vai identiteetiltään venäläisiä tai virolaisia. Keskustelua ovat leimanneet usein enemmän tunneseikat, kuin tietoon ja tutkimukseen perustuvat näkemykset.

Syventääkseen keskustelun tasoa Inkerin kulttuuriseura järjestää Inkerikeskuksessa 18.11.1999 klo 18.00 »tohtoritasoisen» keskustelutilaisuuden tämän päivän inkeriläisyydestä. Mitä se on vai onko mitään? Keskustelijoista kolme on itse juuriltaan inkeriläistä, **Toivo Flink**, jonka Inkerin historiaa koskeva väitöskirja on parhaillaan tarkastuksessa, FT **Inkeri Sava** ja toimittaja **Toivo Tupin**. Neljäs keskustelija **Eve Kyntäjä** valmistelee parastaikaa maahanmuuttajien sopeutumista koskevaa väitöskirjaansa. Inkerikeskuksen osoite on Hämeentie 103.

Syystervelsin Helena Miettinen

Seukkoseura

Seukkoseuran tilaisuudet toistaiseksi peruutettu sairauden takia. Puheenjohtaja Aili Jukaraisen puh. 09-242 3741.

INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT VUONNA 2000

Lahdessa 8.–9.7.2000.

Juhlapaikat: Lahden Yhteiskoulu, Ristin kirkko ja seurakuntatalo.

Puhujana mm. piispa **Aarre Kuukauppi.**

Lahden seudun Inkeri-seura järjestää

Syyskokous Turussa

Turun seudun Inkeri-seura ry:n syyskokous pidettiin 3.10.1999 Kupittaan seurakuntakodissa, Sirkkalankatu 4. Syksyn sateisesta säästä huolimatta paikalle oli saapunut 29 jäsentä. Kokouksen avauksen yhteydessä puheenjohtaja Keijo Korkka luovutti varapuheenjohtaja Vilho Mustoselle liiton myöntämän viirin ansioituneesta ja monivuotisesta inkeriläisten hyväksi tehdystä työstä.

Esillä olivat sääntömääräiset syyskokousasiat. Hallitus vuonna 2000: puheenjohtaja Keijo Korkka, jäsenet Tiina Lipponen, Vilho Mustonen, Leo Nuija, Niina Olonen, Paavo Pesonen, Lempi Pitsi, Regina Rummukainen, Inga Ståhl ja Einari Tatti.

Kokouksen päätteeksi juotiin kahvit ja vietettiin Mikkelinpäivän hetki.

Ina Rummukainen

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
12/1999	04.11.1999	10.12.1999
1–2/2000	04.01.2000	10.02.2000
3/2000	11.02.2000	17.03.2000

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Marraskuu 27.11.1999 klo 14 joulujuhla (Laatokka-sali).
Tammikuu 23.1.2000 klo 14 kuukausitilaisuus.
Helmikuu 27.2.2000 klo 14 kevätkokous.
Maaliskuun ja huhtikuun tilaisuudet ilmoitetaan myöhemmin.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

13.12.-99 Pikkujoulumatka.

Näkemiin! Maria Lahti, p. 03-734 0435

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Joulujuhla 26.12.-99 kello 14 Kupittaan seurakuntakodissa, Sirkkalankatu 4.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Kansainvälistä toimintaa

Vuosaaren seurakunnassa Helsingissä

12.12.-99 Kansainvälinen joulujuhla klo 14. Albatrossissa.

19.12.-99 Inkerinsuomalaisten joulujuhla klo 14. Albatrossissa. Joululauluja ja muistoja vuosien varrelta.
Yhteyshenkilö diakoni Sinikka Metiäinen
Palvelukeskus Albatross 2. kerros
Iiluodontie 17, 00980 Helsinki
p. 341 71611
päivystysajat ma ja ke klo 10–12.

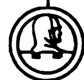
Aseveljemme

ANTTI NIKOLAJEV
(ent. ISORIUTTA)

Palvellut 1942–44 HeimoP 3:n
3. komppaniassa ja 1944 HeimoP
3:n jääkärijoukkueessa

S. 06.06.1921 Venjoen Leppälän kylässä
K. 31.07.1999 Võrussa Virossa

Muistoa kunnioittaen

Heimopataljoona 3:n aseveljet
Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry.
Omaiset ja ystävät

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavat matkat:

Pietariin 18.–21.11.1999. Yöpyminen Hotelli Moskovassa, retkiä mm. Levasovan hautausmaa, Toksova, Kikkeri, Hatsinaja Keltto, lähtijöiden toiveiden mukaan.

18.–19.12. Ostosmatka Viipuriin. Retki Johannekseen, Koivistolle ja katulapsikotiin. Yöpyminen Hotelli Druszbassa. Hinta 550:– sis. yö hotellissa aamupala, retket, matkat, viisumi, kahvi Koivistolla, kaupunkikierros ja vakuutus.

Järvisaareen toukokuussa 2000. Neljän vuorokauden Inkerin-matka. Toivomuksia otetaan vastaan. Yksi päivä varattu jo Järvisaareen.

Lähtijöiden toivomuksia myös muista kohteista otetaan vastaan, samoin silmälaseja, villasukkia ja lääkkeitä viemisiksi.

Tarkemmin puh. 02-258 1621 Marja-Liisa tai 02-469 6846 Raili Pajula.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Nouse Inkeri, grammofonskiva	25 kr
Laurl Santtu, **grammofonskiva**	25 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, von Köppen	50 kr
Vykort, Haparanda, tackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka I Tuutariidräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + Estland	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	75 kr
Isien Usko, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	5 kr
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	15 kr
Lilja - flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Himiläinen: **Främmande fosterland**	50 kr
Hiiva: **Förvisningen**	50 kr
Ojala: **Pitkä kotimatka**	75 kr
Ojala: **Suomi näkyy**	75 kr
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	75 kr
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	75 kr
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	75 kr
Sihvo: **Inkerinmaalla**	75 kr
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	25 kr
Survo: **Neljäs tuuli**	50 kr
Ronkonen: **Laps Inkerin**	100 kr
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	100 kr
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä talvi**	110 kr
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	70 kr
Mooses Putron elämäkerta	30 kr
Iho: **Hietajyvä**	40 kr
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	150 kr
Adressi	40 kr
Kavajnål Ingermanlands flagga	20 kr
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	50 kr
Tarra, Inkerin lippu	5 kr
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	100 kr
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	100 kr
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	80 kr
Inkerin ristiviiri	450 kr
Huovinen (red.): **Ingermanland**	100 kr
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	40 kr

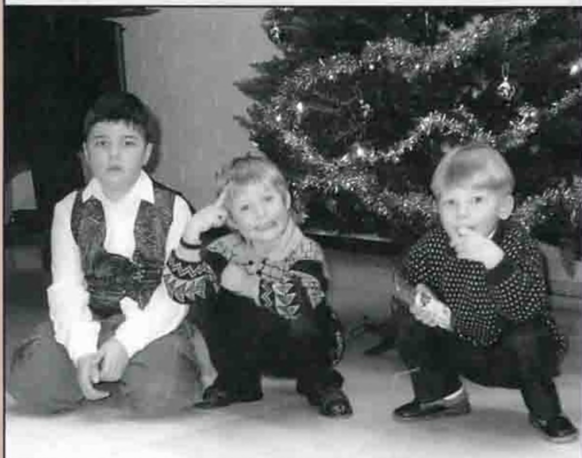
Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 12
JOULUKUU 1999

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpyiänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuoliniimoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1999
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Linbanevägen 6, 43835 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Hauskaa pikkujoulua lehtemme lukijoille toivottavat nämä helsinkiläisveitikat. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Henki on enemmän kuin ruumis

»On jouluyö, sen hiljaisuutta yksin kuuntelen
ja sanaton on sydämeni kieli.
Vain tähdet öistä avaruutta pukee loistaen
ja ikuisuutta kaipaa avoin mieli.»

Joulu on vuoden erikoisinta aikaa. Kaupoissa juhlaan valmistautuminen alkaa syksyn koittaessa. Marraskuun lopussa aukeavat näyteikkunat. Joulukuussa työpaikoilla vietetään pikkujouluja ja koteihin kannetaan lahjapaketteja. Joulun alusviikolla monien kärsivällisyys on jo kovalla koetuksella, sillä kaiken on oltava valmiina suurta juhlaa varten.

Ja sitten tulee joulu. Kaikki hiljenee. Osa meistä löytää näiden parin päivän aikana joulun tunnelman. Osa taas tuntee entistä suurempaa yksinäisyyttä ja ikävää.

Joulu on meille kristityille jonkinlaista kadotetun paratiisin etsimistä. Kaikesta kaupallisuudestaan huolimatta se kertoo kuitenkin juuri siitä, että henki on enemmän kuin ruumis. Totuuden, kauneuden ja hyvyyden lisäksi inhimillisen elämän perusarvoihin kuuluu myös pyhyys. Siitä kertoo myös siteeraamani joululaulu, joka on uusista suomalaisista joululauluista kaikkein rakastetuimpia.

»Näin sydämeeni jouluun teen
ja mieleen hiljaiseen
taas Jeesus-lapsi syntyy uudelleen.»

Joulun kristillinen perusajatus on Jumalan tuleminen ihmiseksi. Ajatuksena se on mahdoton, mutta silti siitä ei pääse eroon. Elämän on oltava enemmän kuin kaikki tämä tavara ja ihmisen omat saavutukset. Maailmankaikkeuden näkökulmasta ne ovat parhaimmillaankin vain yksi hiekan murunen valtameren rannalla. Ihminen kaipaa ikuisuutta. Sen tuntee itsessään.

Tätä joululaulua eivät kuitenkaan ole tehneet teologit tai kirkkomuusikot. Sen on säveltänyt **Kassu Halonen**, ja sanat on tehnyt **Vexi Salmi**. Tästä teosta heille voisi hyvin antaa teologian kunniatohtorin arvon. Todellista teologiaa syntyy myös paljon muualla kuin asianomaisessa tiedekunnassa. Itse asiassa koko elämä on ainakin minulle teologiaa, Jumalan etsimistä.

*

Tämän Inkeriläisten viestin pääkirjoituksen kirjoitan päivänä, jolloin minulle on myönnetty pyytämäni ero Suomen Inkeri-liiton hallituksesta ja liiton varapuheenjohtajan tehtävästä. Liiton piirissä olen saanut pitkään elää mielenkiintoisia aikoja. Nyt on kuitenkin aika muiden – lähinnä paluumuuttajien – tulla mukaan vastuuta kantamaan. Oman osani olen mielestäni kantanut. Tätä lehteä toimitamme **Marja Mustakallion** kanssa niin kauan, kunnes seuraajat löytyvät. Uusi vuosituhat odottaa uusia näkijöitä. Haluamme yhdessä toivottaa kaikille lukijoillemme hyvää alkavaa kolmatta vuosituhatta jälkeen Kristuksen syntymän.

Markku Pyysiäinen

Valonheittäjä

Ei riitä, että äitienpäivää tai joulua vietetään vain kerran vuodessa. Näin sanotaan, kun halutaan vähätellä juhlapäivän viettoa. Samaa voidaan sanoa isänpäivästä, pyhäinpäivästä tai pääsiäisestä.

Juhlan tarkoitus ei ole tietenkään, että sen sisältämää asiaa muistetaan vain sinä päivänä. Juhlanvieton perusidea on nostaa jokin tärkeä asia tai henkilösuhde esille erityisen selvästi. Eihän kukaan kuvittele, että osallistumalla valtakunnalliseen sydän-päivän marssiin sydämen toiminta hoidetaan kerralla kuntoon. Ei, vaan päivän tempauksella muistutetaan itseämme ja toisia, että liikunta ja sydämen järkevä rasittaminen jatkuvasti on tärkeää.

Kirkolliset pyhäpäivät ja kalenteri yleensä nostavat esiin juuri tällä tavoin jonkin keskeisen puolen yhteiselämässä. Milloin liputetaan itsenäisyydelle, milloin äideille, YK:lle tai käydään sytyttämässä kynttilä haudalle.

Joulu – samoin kuin muut kirkkovuoden pyhät – on valonheittäjä, joka valaisee elämämme arkimaastoa. Joulu viestittää meille, että Jumala on tullut Pojassaan meidän ihmisten keskelle ja tahtoo, että me opettelisimme elämään toisten ihmisten kanssa vastuullisesti. Kumpikin ulottuvuus pyrkii meiltä unohtumaan. Ajattelemme, että taivaan Isä on etäällä, ja me ihmiset olemme yksin. Tai niin kuin tämä etäälläolo ilmaistiin viime vuosisadalla: Jumala taivaassa, tsaari Pietarissa, nimismies kirkolla. Kukapa meistä välittäisi!

Kun Jumala on loitolla, ei meidänkään tarvitse välittää muista ihmisistä – hoitakoon jokainen omat asiansa! Omahyväisten ihmisten yhteiselämässä tällainen itseensä keskittyminen merkitsee toisten käyttämistä hyväksi, alistamista ja väkivaltaa. Seurauksena on yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta, riistoa ja sotia.

Joulu kutsuu meitä toisenlaiseen elämään. Se tarjoaa sisällön vuoden jokaiseen päivään: saat elää Kristuksen opetuslapsena. Mutta hän ei kuljeta sinua yksin vaan opastaa sinua elämään toisten kanssa keskellä maailman tungosta.

Jokainen meistä tuntee vetoa elää hämärässä, jopa pimeässä, eli niin kuin yleensä eletään. Mukavuudenhalu ja häikäilemättömyys ovat peruspiirteitämme. Tätä pimeää maastoa joulu valaisee, kun se viestittää: Täällä on Kristus.

Virressä 29 laulamme:

Kristus, aurinkomme loistaa,
yön synkät varjot maasta poistaa,
ei päivä laske milloinkaan.

Siunattua juhla-aikaa toivottaen

Lino Hassinen

Jouluevankeliumi Järvisaaren murteella

Siihen oiie keisar Augusius käski, joi koko valiakunnas pii iehä nalokul paneminen. Tämä nalokul paneminen ol ensmäine ja sattu Kyreniuksen olles Syyrian käskynhaltian. Kaik männiii kirjutiaimua nalokuluvettelluo, jokahine ommua linnahien.

Nl Juoseppi läks Galileasi, Nasareiin linnasi ja män nalokupanemisi vart Juudeua, Tuaveiin linnua Beeilehemmii, ko hlä kuulu Tuaveiin sukkuu. Hiä läks sin yhes kihlattunsa Marin kans, hiä ol raskuan viimesilliän. Hein siel olles iul Marin synnyttämisen aika, ja hiä synnytii pojan, se ol hänen esikoine. Hiä kapaloiisi lapsen ja pan hänei ruppuu, ko heil ei oli tillua majapaikas.

Sil paikal ol paimenii yöl ulkon paimentamas laumajuan. Yhiäkkii heijän ies seiso Herran enkel, ja Herran kirkkaus ympäröitsi heijäi. Paimenei pelkäsiii oikein kovast, mui enkel sano heil: •Älkö pelätkö! Mie ilmoian ieil ilosanoman, suuren ilon koko kansal. Tänäpäin on teil Tuavetin linnas syntynt Vapahtaja. Hiä on Kristus, Herra. Tiä on merkkin teil, työ löyvättä, hiä makajua kapaloitun rupus.• Ja samal kertua ol enkelin ympäril suur taivuallinen sotajoukku, hyö ylistiit Jumalua ja sannoit:

Jumalan on kunnija korkeuksiis,
muan piäl rauha
ihmisiil, ketä hiä rakastua.

Helsingin seudun Inkeri-seuran joulujuhlassa viime vuonna evankeliumin luki Irma Pärnänen.

Ku enkelii olliii männiei takasii taivuahen, paimenei ressiii tiän niin: •Nyt Beeilehemmil! Slel myö niämmä sen mitä on sattuni, sen minkä Herra meil ilmoitti.• Hyö läksiit kiiriest ja löysiit Marin ja Juosepin ja lapsen, hiä makais rupus. Tämän ko hyö näkkiit hyö huastoit, mitä heil ol lapsest sanottu. Kaik kutka kuuliit paimeniin sanat, olliit ihmeissiän. Mut Mari kätk syvämmehhien kaik, mitä ol sattunt, ja tutkistel sitä.

Paimenet männiit takasii kiitteliit ja ylistiit Jumalua sint mitä olliit kuulliet ja nähniet. Kaik ol ihan ku heil ol sanottu.

Luukas 2–20.

Terveisin
Toini Pöllänen

Pikkujoulu, lasten ja aikuisten yhteinen juhla

»Jo on joulu täällä, joulu herttainen.»

Kuvamme ovat Helsingin Seudun Inkeri-seuran viimevuotisesta joulujuhlasta Karjalatalon Laatokka-salissa, joka oli tavan mukaan taas täynnä. Satakunta henkeä sinne mahtuukin, ei enempää.

Seuran puheenjohtaja **Yrjö Korkkinen** toivotti yleisön tervetulleeksi ja vetosi voimakkaasti nuorempiin, joita hän toivoi mukaan seuran toimintaan. Nythän tiedämmekin jo, että Korkkinen on syyskokouksessa luovuttanut puheenjohtajan nuijan **Vihtori Hyyröselle**.
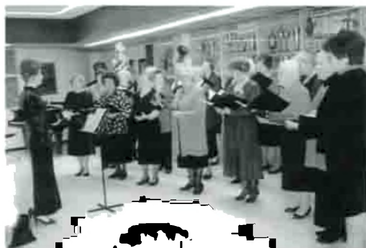
Mikä sopisi paremmin pikkujoulujuhlan alkulauluksi kuin Leevi Madetojan säveltämä tuttu, kaunis Arkihuolesi kalkki heitä! Ohjelma noudatteli kauniisti tätä kehotusta kotoisessa, musiikkipitoisessa tilaisuudessa, josta jokainen lähti varmasti virkistyneenä.

Eri puolilla Suomea inkeriläisjärjestöt tarjoavat jäsenistönsä perheille tilaisuuksia jouluiseen yhdessäoloon.

Teksti ja kuvat Marja Mustakallio

Hyvässä juhlassa on aina myyjäispöytä. Tässä sitä hoitaa Hilma Saarinen.

Julia Hyyrösen johtama Inkerikuoro esitti tutusta laulusta Maa on niin kaunis yhden säkeistön venäjäksikin.

Kaikkein pienintä vähän ujostuttaa.

Laatokka-sali on ahdas, mutta ehkä juuri siksi tunnelma oli tiivis.

Inkerikuoro omalla maalla Monipuolinen syysmatka Hatsinaan

Heleän syysruskan aikaan, syyskuun viimeisenä päivänä, Helsingin Inkerikuoro matkasi turistibussilla Viipurin ja Pietarin kautta Hatsinaan, jossa majoituttiin kolmeksi yöksi hotelli Akademijaan ja joka päivä nähtiin kappale entistä ja nykyistä Inkerinmaata. Matka oli konserttimatka, jolle 23 kuorolaisen lisäksi mahtui mukaan toinen mokoma kuoron ystäviä.

Kuoro konsertoi kahdessa kirkossa sekä lauloi yhdessä vanhainkodissa ja yhdessä jumalanpalveluksessa. Ehdittiin paljon muutakin: Hatsinassa käytiin **Vihtori Hyyrösen** asiantuntevalla opastuksella sotien 1939–1944 sotavankeudessa menehtyneiden suomalaisten sotilaiden muistomerkillä, kuoron johtajan **Julia Hyyrösen** ensimmäisessä opinahjossa Hatsinan musiikkiopistossa sekä Hatsinan keisarillisessa palatsissa. Kiertoajelulla kaupungilla nähtiin kimnaasi ja Prioraatin puisto sekä Hatsinan kuuluisa obeliski. Jossain vaiheessa ajettiin katua, joka joskus oli ollut Inkerin katu mutta nyt Seitsemännen armeijan katu!

Lämpimiä kohtaamisia

Jo ensimmäisenä päivänä kävimme Taaitsan vanhustentalossa, joka toimii Hatsinan piirin vanhusten palvelutalona sekä vanhainkotina. Suomen valtion lähialuetuen turvin on jo muutama vuosi sitten valmistunut kaksi sievää vaaleankeltaista rakennusta, joista toisessa on vanhusten asuinhuoneita, toisessa mm. keittiö, sauna, lääkärin vastaanottohuone sekä kokoontumis- ja toimistotiloja. Huoneissa oli siistiä ja valoisaa, henkilökunta ystävällistä vaikkakin venäjänkielistä.

Vanhuksia istui jo meitä odottamassa pienessä olohuoneessa, jossa kuoro sitten lauloi hartaalle kuulijakunnalleen muun muassa kansanlaulusovituksia sekä Hannikaisen ja Mooses Putron lauluja. Kuoro tietysti yhtyi myös virsiin, kun Hatsinan kirkon suomalainen pappi **Martti Puumalainen** piti hartaushetken ja kutsui vanhukset ja vieraatkin ehtoollispöytään.

Ei ollut kovin paljon aikaa tutustua vanhuksiin, mutta joidenkin kanssa sentään ehdittiin haastella. **Anna Jamalainen** täytti lokakuussa 90 vuotta ja saikin eräältä kuorolaiselta ensimmäisenä syliinsä lämpimät villasukat ja kahvipaketin. Hän oli ollut sotavuosina Suomessa, mutta ei muistanut paikkakuntaa. Hän kertoi että vunukka käy häntä aina joskus katsomassa, tämä vunukka on »veikon tyttö». Ulko-ovella taas olin juuri nähnyt nuorehkon suomea puhuvan miehen, joka sanoi tulleensa äitiään katsomaan. Mummoja siis muistetaan.

Inkerikuoro omalla maalla Monipuolinen syysmatka Hatsinaan

Heleän syysruskan aikaan, syyskuun viimeisenä päivänä, Helsingin Inkerikuoro matkasi turistibussilla Viipurin ja Pietarin kautta Hatsinaan, jossa majoituttiin kolmeksi yöksi hotelli Akademijaan ja joka päivä nähtiin kappale entistä ja nykyistä Inkerinmaata. Matka oli konserttimatka, jolle 23 kuorolaisen lisäksi mahtui mukaan toinen mokoma kuoron ystäviä.

Kuoro konsertoi kahdessa kirkossa sekä lauloi yhdessä vanhainkodissa ja yhdessä jumalanpalveluksessa. Ehdittiin paljon muutakin: Hatsinassa käytiin **Vihtori Hyyrösen** asiantuntevalla opastuksella sotien 1939–1944 sotavankeudessa menehtyneiden suomalaisten sotilaiden muistomerkillä, kuoron johtajan **Julia Hyyrösen** ensimmäisessä opinahjossa Hatsinan musiikkiopistossa sekä Hatsinan keisarillisessa palatsissa. Kiertoajelulla kaupungilla nähtiin kimnaasi ja Prioraatin puisto sekä Hatsinan kuuluisa obeliski. Jossain vaiheessa ajettiin katua, joka joskus oli ollut Inkerin katu mutta nyt Seitsemännen armeijan katu!

Lämpimiä kohtaamisia

Jo ensimmäisenä päivänä kävimme Taaitsan vanhustentalossa, joka toimii Hatsinan piirin vanhusten palvelutalona sekä vanhainkotina. Suomen valtion lähialuetuen turvin on jo muutama vuosi sitten valmistunut kaksi sievää vaaleankeltaista rakennusta, joista toisessa on vanhusten asuinhuoneita, toisessa mm. keittiö, sauna, lääkärin vastaanottohuone sekä kokoontumis- ja toimistotiloja. Huoneissa oli siistiä ja valoisaa, henkilökunta ystävällistä vaikkakin venäjänkielistä.

Vanhuksia istui jo meitä odottamassa pienessä olohuoneessa, jossa kuoro sitten lauloi hartaalle kuulijakunnalleen muun muassa kansanlaulusovituksia sekä Hannikaisen ja Mooses Putron lauluja. Kuoro tietysti yhtyi myös virsiin, kun Hatsinan kirkon suomalainen pappi **Martti Puumalainen** piti hartaushetken ja kutsui vanhukset ja vieraatkin ehtoollispöytään.

Ei ollut kovin paljon aikaa tutustua vanhuksiin, mutta joidenkin kanssa sentään ehdittiin haastella. **Anna Jamalainen** täytti lokakuussa 90 vuotta ja saikin eräältä kuorolaiselta ensimmäisenä syliinsä lämpimät villasukat ja kahvipaketin. Hän oli ollut sotavuosina Suomessa, mutta ei muistanut paikkakuntaa. Hän kertoi että vunukka käy häntä aina joskus katsomassa, tämä vunukka on »veikon tyttö». Ulko-ovella taas olin juuri nähnyt nuorehkon suomea puhuvan miehen, joka sanoi tulleensa äitiään katsomaan. Mummoja siis muistetaan.

Kaunis kuoro kauniissa Puškinin kirkossa. Edessä kuoron johtajat Kerttu Susi ja Julia Hyyrönen

Mukanamme oli myös kirjailija **Ella Ojala**, joka lausui äitinsä Liisa Makaran kirjoittaman liikuttavan runon ja hetken kuluttua pääsi juttusille kohta 80 vuotta täyttävän **Marian** kanssa, joka on Lempaalasta kuten Ellakin alkuaan. Maria kertoi olevansa Nenimäen kylästä ja olleensa alkeiskoulun opettaja. Suomea hän puhui erinomaisesti, tosin itse vähätteli osaamistaan.

Reipas 93-vuotias **Katri Alexejeva** kertoi olevansa Koprinasta Menkovan kylästä. Katri on myös saarnaaja. Koko hartaushetken ajan hän jaksoi seisoa virsikirja kädessä, vaikka kertoi joutuneensa vanhainkotiin neljättä vuotta sitten, kun »auto särki kuppeen». Hän toivotti pienessä puheenvuorossaan rauhallista elämää kaikille.

Aivan viime hetkessä eteisessä kohtasin **Inga Ritarin**, joka oli Inkeriläisten Viestin kansikuvatyttö vuonna 1992 (maaliskuun numerossa). Inga on Reisinän kylästä, hän on ollut opettaja ja on nyt 89-vuotias. Ehdin vielä saada hänet valokuvaan kolmen muun kodin asukkaan kanssa.

Lähtiäisiksi tarjottiin vieraille kahvit viereisessä rakennuksessa ja tuliaispakkauksemme nostettiin bussista talon varastoihin. Olimme saaneet etukäteen tietää, että liina- ja vuodevaatteet olivat toivottuja, ja niitä näytti kertyneenkin aika tavalla, sillä matkalle lähteneiden tuttavatkin olivat oitis asialla.

Vanhainkodissa vierailu jäi varmasti meille kaikille mieleen ja vaikutelmat olivat valoisia. Myös venäjää pu-

Taaitsan vanhainkodissa (edessä vas.) Anna Jamalainen, Mari Skippar ja inkeriläisten viestin kansikuvatyttö Inga Ritari. Takana seisoo sitkeästi 93-vuotias Katri Aleksejeva.

huvat vanhukset istuivat kuuntelemassa kuoroamme sekä suomenkielistä puhetta. Yksi heistä halasi lähtiessä kuoron puheenjohtajaa **Kerttua** ja sanoi kuulemiaan lauluja ihaniksi. »Ja te olette kaikki niin kauniitakin!» Kauniita olivat kyllä huivipäiset mummotkin. Vanhoja miehiä taas ei sillä hetkellä kodissa ollutkaan. – Meillä sen sijaan oli matkassa kaksi miestä, joilla riitti hauskoja tarinoita sekä Inkerinmaan tuntemusta, nimittäin **Raimo Aaltonen** ja **Eero Rautajoki**. Eniten remmissä joutui tietysti olemaan lempeän isällinen oppaamme Vihtori Hyyrönen.

Ennen Hatsinan kirkkokonserttia ehdimme vielä tehdä ripeän kierroksen Hatsinan palatsissa. Yleensä sanotaan, että ei se ole ollenkaan niin loistava kuin esimerkiksi Katariina II:n palatsi Puškinissa. Varmasti ei niin loistava, mutta kauniisti restauroitu ja hienostunut sekin, vaikka se olikin Paavali I:n metsästyslinna. Minulle tietysti oli erityisen mieluista käydä paikassa, jossa isoisäni oli ollut vahtimestarina ja uuninlämmittäjänä. Isäni muistan kylläkin puhuneen Hatsinan hovista eikä palatsista. Kävin siellä ensimmäisen kerran 90-luvun alussa ja kuulin silloin, että uunit ovat enää vain koristeina. Ulkomaalaisia turisteja ei taideta Hatsinan hovin houkutella samassa määrin kuin Puškinin ja Pavlovskin kuuluisampiin palatseihin.

Hatsinassa suomeksi ja venäjäksi

Samana iltana Hatsinan kirkko täyttyi kuulijoista ja konsertti oli varmasti kaikkien mielestä onnistunut. Kuoron puheenjohtaja **Kerttu Susi** kertoi lyhyesti kuoron historiasta ja esitteli

ohjelmaa. Tutut laulut kaikuivat kauniina kirkon varsin hyvässä akustiikassa. Erityisen sykähdyttävinä muistan Mooses Putron Aallot ja Sydämen myrskyn. Hatsinalaisen säveltäjän Ippolitov-Ivanovin Kotimaan kaipuu laulettiin venäjäksi. Lopuksi tietysti yhdessä laulettiin Nouse Inkeri.

Kaksiosaisen konsertin lomassa puhui Hatsinassa pastori Martti Puumalainen, venäjänkielisenä tulkkinaan **Aleksanteri Mullonen**. Hatsinan oman kirkkokuoron edustaja **Alvina Minajeva** kiitti kuoroa ja ojensi valtavan kukkakimpun Kerttu Sudelle ja Julia Hyyröselle. Alviina kertoi myös kirkon historiasta. Nykyinen kirkko on rakennettu aikaisemman puukirkon paikalle vuosina 1825–28. Aluksi kirkko oli suomalais-saksalais-virolainen. 1800-luvulla kirkonkirjatkin vielä kirjoitettiin saksaksi. Suomalainen seurakunta perustettiin Hatsinaan vasta 1921, jolloin seurakunnassa oli 1100 jäsentä. Nyt jäseniä on 818. Tämä jäsenmäärä on suurin Inkerin kirkoissa tällä hetkellä. Seurakunnassa yritetään nyt opettaa nuorisoa ja lapsia suomen kielellä. Jumalanpalvelukset ovat suomen kielellä, mutta venäjän kieltäkään ei syrjitä. – Seurakunnalla on oma diakoniaryhmä, joka tapaa usein vanhuksia ja invalideja.

Sodan aikana kirkko raunioitui mutta kellotorni säilyi. Kirkko oli kauan urheilutalona, siellä oli jopa akrobaattien harjoittelurata. Vasta 1993 kirkko – taistelun jälkeen – avattiin uudelleen ja sen vihki piispa **Leino Hassinen**. Korjaukseen oli saatu

Iloisia hymyjä ja kukkakimppuja Hatsinan kirkossa. Kirkkoherra Martti Puumalainen ja Alvina Minajeva kiittävät kuoroa ja sen johtajaa Julia Hyyröstä hyvästä konsertista.

apua Suomesta, muun muassa Espoosta, mutta suurin osa työstä oli inkeriläisten talkootyötä. Kirkossa on nyt 185 istumapaikkaa. Urut saatiin lahjoituksena Suomesta. Alvinan kertoman mukaan entisinä aikoina soitettiin urkujen lisäksi kahdella kuparitorvella. Oma kirkkokuoro laulaa nyt joka sunnuntai, ja seurakunnalla on kolme kuoronjohtajaa.

Lauantaina oli Puškinin kaupungin ja kirkon vuoro. Matkalla Hatsinasta Puškiniin ajettiin Venjoen kautta ja Porttilan kylässä ohitettiin Kerttu Suden kotitalo, joka on hiukan muuttuneena sentään säilynyt. Venjoen kirkollakin poikettiin. Puškiniin saavuttuamme osa meistä lähti kierrokselle Katariinan palatsiin, osa katselemaan kaupunkia kirkkokonserttia odotellen. Illalla konsertissa huomattiin, että Puškinin kirkon akustiikka oli aivan erinomainen, ja kuoro lauloi entistäkin hienommin. Grellin vaatelias Motetti pääsi todella oikeuksiinsa. Julia Hyyrönen voi olla tyytyväinen hyvin harjoittamaansa kuoroon. Vahinko vain että kuulijoita oli paljon vähemmän kuin Hatsinassa, mikä varmasti johtui lauantai-illasta ja siitä, että monet vanhukset joutuvat, kuten kirkkoherra **Viktor Golovin** kertoi, tulemaan kaukaa – jopa neljällä eri bussilla.

Inkerikuoro oli laulanut kirkossa kerran aikaisemminkin, jo elokuussa 1980. Puškinin kirkkohan oli neljänkymmenen vuoden jälkeen ensimmäinen, joka avautui inkeriläisten jumalanpalveluksille. Tämä tapahtui jo vuonna 1977. Ennen sitä pidettiin jumalanpalveluksia eli seuroja kodeissa sekä hautausmailla, missä saattoi olla koolla tuhatkin henkeä. Kirkossa on käynyt paljon vieraita, ainakin kolme Suomen arkkipiispaa ja monia muita piispoja.

Tästä on käynyt moni avustusjoukko Taaitsan palvelutaloon. Tällä kertaa viemisinä oli mm. lakanoita.

Vanhukset olivat joukolla toivottamassa tervetulleeksi vieraita, jotka pian heläyttivät heille tuttuja lauluja.

Nuoria ei juuri ollut kuulijoina mutta sen sijaan kahvitusta hoitelemassa. Omaa kuoroa ei tällä seurakunnalla ole kuten Hatsinassa.

Hartautta ja loistoa

Sunnuntaiaamuna olimme jo Pietarissa Pyhän Marian kirkossa, jossa kuoromme osallistui jumalanpalvelukseen laulamalla kirkonmenojen alussa sekä pitkän ehtoollistoimituksen aikana. Pyhän Marian kirkkoon on sen ollessa muussa käytössä rakennettu toinen kerros, minkä vuoksi kirkkosalin katto on hyvin matalalla ja vaimentamassa laulajien ääniä. Mutta urheasti kuoro lauloi tässä harrastunnelmaisessa

pyhäaamun palveluksessa, jossa saarnasi **Juha Väliaho**. Tämä Mikkelin pyhä oli myös lasten pyhä ja saaman aiheena olivat lapset ja turvallisuutta tuovat enkelit. Enkeleistä puhui saarnan jälkeen myös rouva **Anu Väliaho**.

Matkamme maallisempana huipennuksena oli vielä lounas loisteliaasti entisöidyssä Nikolain palatsissa Nevan rantakadulla. Palatsin ravintolassa nautimme maukkaan ja hienosti tarjoillun lounaan.

Palvelu Hatsinassa ja Puškinissa oli pelkästään venäjänkielistä. Sekään ei meitä haitannut, koska joukossamme oli monta venäjäntaitoista. Bussissamme kaikuikin puhe kolmella kielellä, viroksi, venäjäksi ja suomeksi. Eikä se ketään tainnut häiritä, joku totesikin: »Täällähän on tulkkeja joka askelella!» Inkerin murrettakin vähän palauteltiin mieleen. Matkan positiivista antia oli sekin, että kadonneet kukkarot ja silmälasit löysivät takaisin omistajalleen. Oli paikallisia rehellisiä löytäjiä.

Kun matkalla Hatsinasta Puškiniin olimme käyneet pikaisesti myös Venjoen kirkolla, oli mieli ollut hiukan matalalla, kun hautausmaasta ei juuri ollut jälkeäkään ja kirkkokin oli edelleen maatalouden koeasemana peltivajoja seinänvierillään. Mutta paljosta saatiin iloitakin: monille rakkaista näkymistä, omin silmin nähdyistä tai mummojen ja vaarien, rakkaitten ämmien ja äijien kertomista. Oli omenatarhoja, oli kasvimaita, oli joenvarsia, vanhoja inkeriläistalojakin... Tuli tunne että tästä jo pitää olla kiitollinen, mutta sydämestään toivoa sitä Katri-mummon mainitsemaa rauhallista elämää mahdollisimman monelle »omalla maalla» asuvalle.

Pirkko Huurto

---

jatkoa sivulta 16

tyisten ihmisten suomalaista identiteettiä ja liittänyt heidät suomalaisten kansalliseen ryhmään. Näin kirkko on merkittävällä tavalla toiminut kansallisen ryhmän eheyttäjänä ja säilyttäjänä.

Kirkon suhtautumisessa kansallisuuskysymykseen on 1990-luvun kuluessa tapahtunut muutos. Kirkon suhde kieli- ja kansallisuuskysymykseen on muuttunut sitä mukaa, kun nuoremmat sukupolvet ovat alkaneet ottaa vastuuta seurakuntien toiminnasta. Sen myötä venäjänkielisen toiminnan osuus on lisääntynyt ja kirkkojärjestys on avartunut myös muiden kansallisuuksien suuntaan. Kirkon johtohenkilöt ovat ainakin vuoden 1996 alusta alkaen ottaneet julkisesti kantaa kirkon avautumiseksi kansallisten rajojen ulkopuolelle.

Kirkon avartuminen muiden kansallisuuksien suuntaan merkitsee kuitenkin sitä, että sen merkitys suomalaisten yhteisöä kokoavana ja säilyttävänä tekijänä vähenee. Eri kansallisuuksista tuleville seurakuntalaisille yhteinen kieli on venäjä. Inkerin kirkon koulutuskeskus ei valikoi oppilaitaan kielen eikä kansallisuuden perusteella. Tästä syystä suuri osa kirkon nuorista papeista ja diakoneista ei juurikaan puhu suomea. Kun kirkon oma pappiskoulutus lisääntyy, suomensuomalaisten pappien määrä Inkerin kirkossa vähenee. Samalla vähenee myös suomensuomalaisten pappien mukanaan tuoma suomensuomalainen kulttuurinen vaikutus. Samanaikaisesti suomea puhuvien seurakuntalaisten määrä vähenee ikääntymisen myötä. On odotettavissa, että venäjänkielisen toiminnan osuus jatkuvasti kasvaa ja suomenkielisen vähenee.

Kaarina Ylönen

Inkerin kirkko kansallisuuden ylläpitäjänä 1990-luvulla

Kierrellessäni Inkerin kirkon seurakunnissa olen yhä uudelleen kuullut seuraavan lausahduksen eri versioita: »Joka tahtoo tulla seurakuntaan, oppikoon suomen kielen.» Väitöskirjaa varten tekemissäni haastatteluissa ja keskusteluissa seurakuntalaisten kanssa toistuivat yhä uudelleen sanat *suomen kieli* ja *venäjän kiell*, *suomen kirkko* ja *»vennäin» kirkko*. Niiden välistä suhdetta kuvasi lausahdus: »Mie ole sitä mieltä että jott mie en... ei olis venäjänkieltä. Olis erikseen sitte.» Mistä tässä oikein on kyse?

Otan toisen näkökulman: Vuosi 1988 oli Inkerin kirkolle käänteentekevä. Kolmessa vuodessa rekisteröitiin 16 uutta suomalaista luterilaista seurakuntaa Venäjälle. Vuonna 1998 Inkerin kirkkoon kuului seurakuntia eri puolilta Venäjää jo 45. Jäseniä kirkossa lienee ollut noin 15 000. Vuoden 1992 alussa Inkerin kirkko itsenäistyi.

Itsenäistyvän kirkon kirkkojärjestyksen perusteluissa vuodelta 1992 on todettu, että Inkerin kirkon ja sen kirkkojärjestyksen johtava tavoite oli »Inkerin kirkon jälleenrakentaminen luovalla tavalla». Samalla todettiin »kielellisen ja kansallisen vähemmistön olevan liikkeellä».

Miksi Inkerin rovastikunta itsenäistyi omaksi kirkokseen? Miksi se ei yhdessä saksalaisen kirkon kanssa jälleenrakentanut vuosisadan vaihteen mallin mukaista Venäjän evankelisluterilaista kirkkoa? Onko siis Inkerin kirkko uskonnollinen vai kansallinen yhteisö vai niitä molempia?

Väitöskirjassani inkerinsuomalaisten uskonnollisuutta arvioitiin toisaalta jäsenkortiston tietoja tarkastelemalla ja toisaalta rippikoululaisille tehdyn kyselyn perusteella. Käytettävissä olleiden tietojen perusteella rippikoululaisten ja ilmeisesti myös seurakuntalaisten uskonnollisuus oli huomattavan korkea. Osallistuminen jumalanpalveluksiin, rukoileminen ja Raamatun tai hartauskirjojen lukeminen oli merkittävästi yleisempää kuin esimerkiksi suomensuomalaisten tai venäläisten keskuudessa yleensä. Inkerinsuomalaiset olivat syvästi uskonnollisia ja heillä oli luja, kokemukseen perustuva luottamus Jumalaan.

Inkerin kirkko oli siten kaikkien käytettävissä olleiden mittareiden perusteella jäsenilleen uskonnollinen yhteisö, jossa he nyt vuosikymmenien tauon jälkeen voivat taas julkisesti harjoittaa sitä luterilaista uskontoaan, johon monet heistä jo lapsesta lähtien olivat kasvaneet.

Kansallisuuskysymys historiallisesta näkökulmasta

Suuren Pohjan sodan jälkeen suomalais-luterilaisesta identiteetistä tuli inkerinsuomalaisille panssari venäläistymisen painetta vastaan. Merkittäviä enemmistöryhmästä erottavia tekijöitä inkeriläisille olivat varsinkin kieli, kansalli-

set tavat ja luterilainen usko. Inkerinsuomalaisten kansallisella identiteetillä oli varsin positiivinen sisältö. He pitivät itseään valtaväestöä parempina paremman lukutaitonsa ja kristillisen tietämyksensä perusteella. Luterilaisuus ja suomalaisuus liittyivät kansan mielissä jo 1600-luvulta alkaen erottamattomasti yhteen. Kirkko kaikkineen oli venäläisen valtaväestön keskuudessa eläville inkerinsuomalaisille ainoa suomenkielinen ja kansallinen yhdysside ja suomalaisen kulttuurin keskus.

Kolmekymmentäluvun kuluessa inkerinsuomalaisesta kansallisesta identiteetistä tuli häpeää ja kärsimyksiä tuottava. Sen seurauksena monet salasivat etnisen alkuperänsä. Suomalaisen kansallisen ryhmän olemassaolosta vaiettiin myös julkisuudessa Venäjällä aina vuoteen 1987 saakka, jolloin Petroskoissa julkaistiin Punalippu-lehden inkerinsuomalaisten kohtaloista kertova teemanumero. Vuotta myöhemmin alkoi kirkon nopea nousu.

Kirkko kulttuuria kannattelevana voimana

Inkerinsuomalaisten identiteetti eli käsitys itsestään oli tämän vuosisadan alkuun saakka varsin myönteinen. Inkeriläisten positiivisen identiteetin aineksina olivat lähinnä suhde työhön, suhde uskontoon ja suhde perinteisiin. Perinteillä tarkoitettiin tässä suomalaiskansallista elämäntapaa, suomen kieltä ja kansanperinnettä.

Suomen kieltä puhuttiin koulussa, kirkossa, kansallisen toiminnan piirissä ja suomalaisessa kyläyhteisössä. Vallanpitäjien toimenpiteet 1930-luvulla kohdistuivat juuri niihin: koulut venäläistettiin, kirkot suljettiin, kansallinen toiminta lakkautettiin ja Inkerinmaan asukkaat siirrettiin eri puolille Venäjää. Samaan aikaan kansallisuudesta tuli rasite. Vaikka kielen ja nimen voi ehkä vaihtaa, jäi passiin leima: kansanvihollinen.

Samaan aikaan koeteltiin myös muita identiteetin mielihyvää tuottavia tekijöitä. Työtä piti vaihtaa, kun maat otettiin kolhoosille. Itsenäisestä talonpojasta tuli – ei niin kovinkaan suopean isännän palkkatyöläinen. Samalla muuttui koko elämäntapa.

Luterilaisen kirkon toiminta lakkautettiin 1930-luvun loppuun mennessä. Toiminnan rajoittaminen koski kuitenkin kaikkia uskonnollisia yhteisöjä. Siksi se ei tuottanut häpeää vain yhdelle ryhmälle. Uskonnollista toimintaa ei myöskään häirinnästä huolimatta voitu kokonaan lopettaa. Uskonnonharjoittamiseen liittyivät luterilainen elämäntapa ja moraali, joiden avulla alas painettu kansa sai lohtua ja tunsi olevansa oma entinen itsensä. Näin luterilainen usko säilytti vaikeina aikoina voimansa positiivisen identiteetin rakentajana.

Suomalaisen identiteetin jälleenrakentaminen alkoi uskonnon kautta. Petroskoin kirkossa 1970-luvun alussa puhuttiin taas ensimmäisen kerran julkisesti suomea. Kirkossa suomen kieli elpyi. Seurakuntayhteisö ja kirkko olivat näkyvä merkki: olemme olemassa. Suomalaisten kansallinen ryhmä sai luvan olla olemassa. Kirkon virallinen rekisteröiminen ja julkinen suomenkielinen toiminta olivat merkki siitä, että myös viranomaiset tunnustivat suomalaisten kansallisen ryhmän olevan olemassa. Kirkko nosti jäsentensä itsetuntoa myös muilla tavoin. Uudet, ympäristöön verrattuna korkeatasoiset kirkkorakennukset antoivat juhlan tunnun. Siellä myös syn-

tyi kontakteja suomensuomalaisiin. Monet inkerinsuomalaiset vierailivat Suomessa. Kirkon, paluumuuton ja suomensuomalaisten kontaktien myötä suomalaisesta identiteetistä tuli taas positiivissävyinen ja haluttava.

Liittyminen kirkkoon liitti myös nuoret suomalaisten yhteisöön. Se auttoi tuntemaan vanhempien kansalliseen kulttuuriin kuuluvia piirteitä, jotka vähän aikaa sitten tuottivat häpeää ja kärsimystä. Nyt myös nuori voi ottaa ne omakseen. Näin uskonnosta tuli kulttuuria kannatteleva voima.

Kansallisuuskysymys jäsenistön ilmentämänä

Vuonna 1996 suurin osa (79 %) Pyhän Marian seurakunnan ja oletettavasti myös koko kirkon jäsenistä oli kansallisuudeltaan suomalaisia. Venäläisiksi oli merkitty jäsenistä yksi viidestä (19 %), mutta heistäkin joka toisella oli suomalaisia sukujuuria. Puhtaasti venäläisiä jäsenistä oli vain yksi kymmenestä. Myöhemmin kirkkoon liittyneet jäsenet ovat yhä useammin venäläisiä.

Uusissa, eri puolille Venäjää syntyneissä seurakunnissa voi venäläisten osuus olla suuri. Esimerkkinä tästä on Joshkar-Olan vuonna 1993 rekisteröity seurakunta. Sen jäsenistä 83 % oli venäläisiä, joista monet olivat kuitenkin marilaista syntyperää. Useisiin muihin, eri kansallisuuksiin kuuluvia jäseniä oli yhteensä vähemmän kuin joka viides. Inkerinsuomalaisia oli jäsenistössä vain muutama, koska heitä asuu alueella vain vähän.

Jäsenkortistojen perusteella Inkerin kirkko syntyi suomalaisten kirkoksi. Aluksi siihen ei edes haluttu ottaa mukaan venäläisiä. Asenne kuitenkin muuttui melko nopeasti. Nyt kirkkoon kuuluu vanhan Inkerinmaan suomalaisten seurakuntien lisäksi puhtaasti venäjänkielisiä seurakuntia, saksalainen seurakunta sekä eri kansallisten ryhmien alueilla toimivia seurakuntia kuten seurakunnat marien, mordvalaisten ja komien alueilla.

Kansallisuuskysymys asenteissa

Seurakuntalaisten suhtautuminen kansallisuuskysymykseen vaihteli jonkin verran. Asenteet olivat yleensä sitä jyrkempiä, mitä vanhemmista ihmisistä oli kyse. Asenteisiin vaikutti myös se, kuinka paljon inkerinsuomalaisia alueella asui.

Rippikoululaisten suhtautuminen venäläisiin ja venäjän kieleen kirkossa oli selvästi seurakuntalaisia myönteisempää. Nuoremmille haastatelluista rippikoululaisista kielikysymys oli lähinnä käytännöllisyyskysymys: venäjää tuli käyttää, koska suomea ei ymmärretty. Suomea kuitenkin haluttiin oppia. Rippikoululaisten myönteisempiä asenteita venäjän kieleen selittävät heidän ikä- ja kansallisuusjakaumansa: he olivat seurakuntalaisia nuorempia ja yhä useampi oli kansallisuudeltaan venäläinen, vaikka neljällä viidestä vastaajasta oli suomalaisia sukujuuria. Yli puolet vastaajista piti itse äidinkielenään venäjää.

Kirkon perustehtävä on uskonnon harjoittaminen. Sen ohella sillä on myös muita vaikutuksia. Inkerinsuomalaisille kirkkoon tuleminen on ollut myös tapa toteuttaa omaa suomalaisuutta. Suomenkielinen toiminta kirkossa on elvyttänyt jo lähes unohtunutta suomen kieltä. Kirkko on koonnut hajallaan eläneet inkerinsuomalaiset yhteen. Siten se on tukenut yksi-

jatkuu sivulla 13

Toivo Jääskeläinen 80 vuotta

Ollessani Kelton uudessa kirkossa 10.10.1999 oli minulla tilaisuus lukea Toivon kirjeellinen tervehdys oman kotiseutunsa kirkkoväelle.

»Tervehdys Kelton vanhainkodin vanhuksille!

Täyttäessäni 24.8.1999 80 vuotta pyysin ystäviä, että eivät ostaisi kukkasia syntymäpäivälahjaksi, vaan antaisivat vapaaehtoisen kolehdin Kelton vanhainkodin hyväksi. Ystäviä tuli syntymäpäiväkahville ja kolehtia kertyi yhteensä 4.300 kruunua, jotka lähetän vähentämättömänä Kelton vanhainkodin vanhusten hyväksi käytettäväksi.

Esitän tässä kuka minä olen, koska olen ollut kymmeniä vuosia pois synnyinseudulta. Olen syntynyt Vanhassa kylässä. Kotitalomme oli Kurenmäellä, talonnimi oli Eskalmattilan Antin talo. Kotimme jouduimme 1931 jättämään pakosta. Saimme muuttaa äitini syntymäkotiin Kolpinalle, josta meidät pakkosiirrettiin Keski-Aasiaan 1935. Siitä alkoi kiertokouluni.

Nyt vietän vanhuuden päiviä vapaassa Ruotsin maassa. Syntymäseutua en ole unohtanut. Toivotan teille runsasta Jumalan siunausta ja terveisiä minulta ja perheeltäni sekä ystäviltäni jotka osallistuivat tämän rahalahjan kokoamiseen.

Teitä muistaen Toivo Jääskeläinen.»

Näin menettelee kunnon äijä ja Ruotsin Inkeri-liiton kunniajäsen! Juuri kun Kelton kirkonkellot kutsuivat jumalanpalvelukseen ja minä seisoin Toivon kotipihalla, soitin kännykälläni Toivolle tervehdyksen. Se oli juhlahetki meille kummallekin.

Armas Paakkonen

Inkeriläisten viesti vuodelle 2000

Hyvät lehtemme tilaajat

Tämän numeron välissä olevalla tilillepanokortilla voitte uudistaa Inkeriläisten viestin tilauksenne vuodelle 2000. Kirjoittakaa tilisiirtokortin **viestiruudukkoon aina lehden saajan nimi ja osoite.** Suorittakaa maksu eräpäivään 15.1.2000 mennessä.

Lahjatilauksia varten saa pankeista ja posteista tilisiirtokortteja, joiden viestiruudukkoon samoin kirjoitetaan lehden saajan nimi ja osoite.

Jos joku tilaajistamme **ei halua** uudistaa Viestin tilausta ensi vuodeksi, tai on **tilannut sen vain määräajaksi**, pyydetään siitä **ilmoittamaan toimistoomme** 31.12.1999 mennessä, **muutoin tilauksen oletetaan jatkuvan yli vuodenvaihteen.**

Viestin tilaushinta vuodelle 2000 on Suomessa 150 mk, Ruotsissa 220 kr, Venäjälle ja muihin maihin 180 mk. Kanadan tilaajia pyydetään lisäksi huomioimaan pankin perimät kulut shekin vaihdosta (v. 1999, 75 mk.).

Lehden uudet tilaukset, peruutukset sekä osoitemuutokset pyydetään tekemään joko kirjeellä (os. Suomen Inkeri-liitto ry., Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki) tai puhelimitse (puh. 09-793 796 ti 18.30–20.00 tai muuna aikana puhelinvastaajaan.)

Ruotsissa lehden tilausasioita hoitaa Viktor Aitman, jonka osoitetiedot ovat tämän lehden sivulla 2.

Kuvakirja Boråsista

Boråsin Inkeri-kerhon tavoite on saada ensi vuoden kesäjuhlille Boråsissa valmiiksi valokuvakirja, joka valaisee inkeriläisten toimintaa yli 50 vuoden aikana Boråsissa. Kyseessä on järjestötoimintaa kuten kirkollinen toiminta, vapaakirkollinen toiminta, pyhäkoulu, nuorisopiiri, lähetyspiirit, eri juhlat, Inkeri-kerhon toiminta mutta myös perhetapahtumat esimerkiksi kaste, konfirmaatio, häät, syntymäpäivät, hautajaiset, oman kodin rakentaminen, urheilu, retket j.n.e. Tapaamme joka kuukauden toisena ja neljäntenä maanantaina klo 18 Bockasjögatan 9, Borås. Ota valokuvasi mukaan ja tule sinne, taikka ainakin lainaa niitä meille joksikin aikaa. Kaikki lainatut valokuvat palautetaan omistajille aikanaan takaisin.

Toivo Jääskeläinen
puh. 033-131 552

Kosti Hyvönen
puh. 033-200 116

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
23.1.2000 klo 14 kuukausitilaisuus.
27.2.2000 klo 14 kevätkokous.
Maaliskuun ja huhtikuun tilaisuudet ilmoitetaan myöhemmin.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

13.12.-99 Pikkujoulumatka.
Näkemiin! Maria Lahti, p. 03-734 0435

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

26.12.1999 Joulujuhla.
20.02.2000 Kevätkokous.
24.04.2000 Pääsiäisjuhla.
11.06.2000 Helluntaijuhla.
01.10.2000 Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11.2000 Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12.2000 Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavan matkan:
Järvisaareen toukokuussa 2000.
Ilmoittautua voi jo nyt.

Lähtijöiden toivomuksia myös muista kohteista otetaan vastaan, samoin silmälaseja, villasukkia ja lääkkeitä viemisiksi.

Tarkemmin puh. 02-258 1621 Marja-Liisa tai 02-469 6846 Raili Pajula.

Kansainvälistä toimintaa

Vuosaaren seurakunnassa Helsingissä

19.12.-99 Inkerinsuomalaisten joulujuhla klo 14. Albatrossissa. Joululauluja ja muistoja vuosien varrelta.
Yhteyshenkilö diakoni Sinikka Metiäinen Palvelukeskus Albatross 2. kerros Iiluodontie 17, 00980 Helsinki p. 341 71611 päivystysajat ma ja ke klo 10–12.

Seukkoseura

Seukkoseuran tilaisuudet toistaiseksi peruutettu sairauden takia. Puheenjohtaja Aili Jukaraisen puh. 09-242 3741.

Joukostamme poistuneita

Maria Demensky, synt. 27.7.1920, kuoli 8.4.1999 Borås.

Jussi Kouru, synt. 7.7.1921, kuoli 28.5.1999 Tukholma.

Aleksander Lattu, synt. 25.1.1924, kuoli 15.6.1999 Borås.

Viktor Kippari, synt. 5.2.1923, kuoli 9.7.1999 Falkenberg.

Maria Pentonen, synt. 9.8.1908, kuoli 27.8.1999 Borås.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
1–2/2000	04.01.2000	10.02.2000
3/2000	11.02.2000	17.03.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo
Itku Inkerille ***100 mk***

Aapo Iho
Hietajyvä ***20 mk***

Heilin Suominen
Mooses Putron elämäkerta ***15 mk***

Ella Ojala
Pitkä kotimatka ***85 mk***
Pelastunut albumi ***130 mk***
Ensimmäinen kevät ***100 mk***

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus ***110 mk***

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla ***150 mk***

Pekka Nevalainen -
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri - historia, kansa kulttuuri ***300 mk***

Heikki Roiko-Jokela -
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Viiho Helanen ***150 mk***

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa ***100 mk***

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69-70
Inkerin teillä ***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut ***40 mk***

E. Pämänen
Antti Kivekäs I ***100 mk***
Antti Kivekäs II ***100 mk***

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa ***200 mk***

Leino Hassinen
Idän uusi aamu ***140 mk***

Aatu Savolainen
Suomalainen sisäsodassa ***130 mk***

Albert Pettinen
Lauluja koululaisille ***25 mk***

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle ***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall ***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 ***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 ***60 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla ***110 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) ***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) ***60 mk***
Adressi surunvalitteluun ***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1999
ISSN 1236-9586